

# Revista ECONOMICA

CONSILIUL SUPREM AL DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI SOCIALE — INSTITUTUL CENTRAL DE CERCETARI ECONOMICE

**PERFECTIONAREA  
MECANISMULUI  
ECONOMICO-FINANCIAR**

**INTERDEPENDENȚA  
DEZVOLTARE-  
BUNĂSTARE**



**ÎNDEPLINIREA  
RITMICĂ,  
INTEGRALĂ  
A PLANULUI  
LA TOATE SORTIMENTELE**

...a tuturor unității depinde a întregului popor  
în jurul partidului, a secretarului său general

## VIZITA DE LUCRU A TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU în județele Harghita, Mureș, Sălaj, Satu-Mare

Întimpinându-l pe secretarul general al partidului cu calde manifestări de dragoste și preț  
oamenii muncii români, maghiari, germani și de alte naționalități din Harghita, Mureș, S  
Satu-Mare — județe aflate în plină dezvoltare economico-socială — au dat glas profundei lor recunoș  
pentru viața nouă, tot mai îmbelșugată de care se bucură, pentru deplina egalitate în drep  
pentru perspectivele luminoase ale înfloririi României socialiste



Este examinat unul din noile tipuri de tractoare  
fabricate la Miercurea Ciuc



Întilnire emoționantă cu locuitorii municipiului  
Odorheiul Secuiesc



În timpul mării adunări de la Tîrgu Mureș



Cu inimile pline de bucurie, mii și mii de bucureșteni au făcut o caldă și entuziastă primire tovarășului Nicolae Ceaușescu și tovarășei Elena Ceaușescu, expresie a sentimentelor de profundă recunoștință pentru strălucitul succes al noii solii de pace și colaborare între popoare

## Vizita de stat a președintelui NICOLAE CEAUȘESCU și a tovarășei ELENA CEAUȘESCU în Marea Britanie

### UN EVENIMENT REMARCABIL ÎN EVOLUȚIA RELAȚIILOR DE COLABORARE ROMÂNNO-ENGLEZE

INTREGUL NOSTRU POPOR încearcă sentimente de legitimă mândrie exprimându-și deplina aprobare și profunda satisfacție față de marele succes politic al noii și importante acțiuni de politică externă de pace și colaborare, reprezentată de vizita de stat a președintelui Nicolae Ceaușescu și a tovarășei Elena Ceaușescu în Marea Britanie, la invitația Majestății Sale regina Elisabeta a II-a și a ducelui de Edinburgh.

Prin conținutul ei bogat, prin rezultatele deosebit de fructuoase cu care s-a soldat, prin întreaga sa desfășurare, această vizită — prima vizită de stat a președintelui României în Marea Britanie — reprezintă un moment de excepțională însemnătate, cel mai important din întreaga istorie a legăturilor româno-engleze, deschizând o eră nouă, cu ample perspective, pentru dezvoltarea pe multiple planuri a acestor legături. În același timp, prin semnificațiile ei cu largă valabilitate internațională privind posibilitatea dezvoltării colaborării între state cu sisteme social-politice diferite, atunci când se pornește de la principiile egalității și respectului reciproc, al dreptului fiecărei națiuni de a se dezvolta de sine stătător, în conformitate cu interesele și aspirațiile sale, vizita s-a înscris ca un eveniment marcant al vieții internaționale, bucurându-se de un larg ecou pe plan mondial.

Onorurile cele mai înalte rezervate de gazde înalților solii ai poporului român, oaspeți personali ai reginei Elisabeta a II-a și ai ducelui de Edinburgh, atenția, căldura, stima și considerația deosebită cu care ei au fost

înconjurați în tot cursul vizitei de gazde, de familia regală britanică, de primul ministru și alți membri ai guvernului, de membri ai parlamentului, de populație, interesul viu manifestat față de această vizită de cele mai largi pături ale opiniei publice, de liderii partidelor politice, de cercurile de afaceri, științifice și culturale din Anglia, ca și pe plan internațional, confirmă încă o dată, în modul cel mai elocvent, prestigiul fără precedent în întreaga sa istorie de care se bucură astăzi în lume România socialistă, indisolubil legat de personalitatea marcantă și activitatea neobosită a președintelui Nicolae Ceaușescu în slujba cauzei păcii și progresului economico-social, a celor mai nobile idealuri ale contemporaneității.

Aprecieri elogioase la adresa realizărilor remarcabile obținute de România în dezvoltarea sa multilaterală, a politicii sale externe independente și constructive, puse în

slujba îmbunătățirii climatului internațional, cauzei menținerii și consolidării păcii, înțelegerii și colaborării internaționale, care poartă pecetea hotărâtoare a contribuției președintelui Nicolae Ceaușescu, au venit din partea a numeroși reprezentanți de frunte ai vieții politice, economice, culturale, științifice din Anglia, a multor cetățeni, adăugându-se celor similare din nenumăratele țări în care înalții reprezentanți ai poporului român au purtat solia sa de pace și înțelegere între popoare. În același timp, opinia publică din țara noastră a luat cunoștință cu adâncă satisfacție de aprecierea și prețuirea activității tovarășei Elena Ceaușescu pe tărîmul științei, care și-au

● Prestigiul și autoritatea internațională fără precedent dobândite de România, indisolubil legate de remarcabila personalitate a președintelui Nicolae Ceaușescu ● Vii mulțumiri adresate conducătorului partidului și statului nostru pentru activitatea sa neobosită, plină de abnegație și pasiune revoluționară, pusă în slujba intereselor poporului român, a țelurilor nobile ale înțelegerii și păcii în lume

găsit reflectarea în înaltele titluri academice britanice ce i-au fost conferite: titlul de „Fellow” al Institutului regal de chimie și cel de Profesor Honoris Causa al Politehnicii Londrei centrale, acordat pentru prima dată unei personalități științifice străine.

Desfășurându-se sub auspiciile favorabile ale intensificării continue a relațiilor româno-britanice, puternic stimulate de întîlnirile la nivel înalt, de declarația comună semnată în 1975 în urma convorbirilor dintre președintele Nicolae Ceaușescu și premierul Harold Wilson, recenta vizită a dat la rîndul său un nou și considerabil impuls relațiilor de colaborare pe multiple planuri dintre popoarele român și britanic.

Intensul caracter de lucru al vizitei, exprimat în marea densitate a contactelor și întîlnirilor avute în Marea Britanie de președintele Nicolae Ceaușescu, de tovarășa Elena Ceaușescu, de persoanele oficiale care i-au însoțit, se reflectă în **Declarația comună** semnată de președintele Nicolae Ceaușescu și de primul ministru James Callaghan, în numeroasele acorduri de colaborare în domeniile politic, economic, juridic, cultural încheiate cu acest prilej, care, în ansamblu, deschid noi perspective relațiilor multilaterale dintre cele două țări.

Bilanțul deosebit de bogat al vizitei în domeniul economic, pentru a ne referi cu deosebire la acesta, reflectă totodată amplele posibilități de intensificare și diversificare a relațiilor de comerț și cooperare între Anglia, țară cu un mare potențial economic și cu un înalt nivel tehnologic, și România, țară cu o economie în plin avînt, angajată în înfăptuirea unor ample planuri de dezvoltare, pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii. În acest context, apare pe deplin realistă hotărîrea exprimată de cele două părți de a acționa pentru creșterea pînă în 1980 a volumului anual al schimburilor comerciale în ambele sensuri de cel puțin două ori și jumătate în comparație cu nivelul atins în 1974, adică la cel puțin 170 milioane lire sterline, cu perspectiva de a se ajunge în anul 1985 la un miliard de lire și chiar mai mult.

În mod deosebit, cu ocazia vizitei au fost puse în evidență posibilitățile de a se promova cooperarea în producție, în special în sectoare prioritare ale producției industriale, constituirea de societăți mixte, conclucrarea pe terțe piețe, ca forme noi, moderne de cooperare economică, în avantajul real al ambelor părți. Elocvente în această privință sînt acordurile încheiate între industria aeronautică română și firmele „British Aerospace” și „Rolls-Royce” pentru fabricarea în România a avionului B.A.C.-1-11 și respectiv a uneia din variantele motorului Spey, cu care va fi echipat acest avion. Acțiunea amintită, dezvoltînd începuturile existente în cooperarea în domeniul aeronautic (în prezent peste 10% din structura avioanelor B.A.C.-1-11, versiune îmbunătățită, din noul lot livrat TAROM-ului, se realizează în țara noastră în cooperare cu „British Aerospace”), deschide noi și ample perspective în această ramură de vîrf, deosebit de exigentă, a industriei moderne.

Referindu-se la obiectivele îndrăznețe cu privire la extinderea schimburilor economice pe care și le-au propus cele două țări, pe baza înțelegerilor realizate, președintele Nicolae Ceaușescu declara: „**Cred că de pe urma realizării acestor obiective vor avea de cîștigat și poporul român și poporul englez; ele vor servi la extinderea relațiilor de colaborare între două state cu orînduri sociale diferite, demonstrînd că atunci cînd ele sînt animate de principiile egalității și respectului reciproc, de dorința de a colabora pe baza avantajului reciproc, se pot realiza lucruri foarte bune.**”

Dezvoltarea relațiilor pe multiple planuri, dintre România și Anglia, pe baza principiilor amintite ale coexistenței pașnice, are, de aceea, o semnificație care depășește cu mult cadrul bilateral, dobîndind o importanță principală, o valabilitate generală. Întreaga desfășurare a vizitei, rezultatele ei deosebit de fructuoase

## Documente semnate în timpul vizitei

– Declarație comună cu privire la convorbirile avute de președintele Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, cu primul ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, James Callaghan.

– Memorandum de înțelegere privind cooperarea în industria aerospațială între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

– Acord de cooperare în domeniile învățămîntului, științei și culturii între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

– Convenție între Republica Socialistă România și Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind asistența juridică în materie civilă și comercială.

– Memorandum de înțelegere între Guvernul Republicii Socialiste România și Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind cooperarea tehnologică în probleme de exploatare și exploatare off-shore de petrol și gaze.

– Protocol între Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare al Republicii Socialiste România și Ministerul Agriculturii, Pescuitului și Alimentației al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord în domeniul agriculturii și industriei alimentare.

– Înțelegeri între Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor din Republica Socialistă România și Departamentul Transporturilor din Regatul Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord privind cooperarea în domeniul transporturilor.

confirmă pe deplin nu numai necesitatea imperioasă, ci și posibilitatea ca între două țări cu orînduri sociale diferite, în cazul de față membre ale celor două organizații politico-militare din Europa – N.A.T.O. și Tratatul de la Varșovia –, țări deosebite ca mărime și nivel de dezvoltare, să se statornicească și să se dezvolte relații prietenești, o cooperare activă și rodnică, de pe urma căreia au de cîștigat cele două popoare, precum și cauza generală a păcii și securității întregii omeniri.

Într-o lume în care există state cu orînduri sociale diferite și într-o perioadă cînd situația internațională a cunoscut o înrăutățire, se accentuează contradicțiile internaționale, persistă animozități, conflicte și stări de încordare, convorbirile la nivel înalt purtate în Marea Britanie, rezultatele atît de bogate cu care ele s-au finalizat, oferă un nou și strălucit exemplu de promovare consecventă a principiilor coexistenței pașnice între țări cu sisteme social-politice diferite, dovedind că aceasta și numai aceasta este calea dezvoltării încrederii între state, a menținerii și consolidării păcii în lume, a creării condițiilor pentru ca toate națiunile să se poată dezvolta liber, nestingherit, într-un climat de destindere și colaborare fructuoasă. În acest context, se cuvine relevată voința celor două părți de a acționa pentru soluționarea temeinică și durabilă a problemelor care confruntă omenirea, cu participarea activă a tuturor statelor, mari și mici corespunzător cerinței democratizării relațiilor internaționale.

Identificîndu-se pe deplin cu politica consecventă a României de creare a unui climat de bună înțelegere și conclucrarea între toate țările, care și-a găsit o nouă și strălucită expresie cu ocazia vizitei de stat întreprinse de președintele Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, în Marea Britanie, oamenii muncii din țara noastră, români, maghiari, germani și de alte naționalități, exprimă conducătorului partidului și statului nostru dragostea și prețuirea lor nemărginită pentru activitatea neobosită, plină de abnegație și pasiune revoluționară desfășurată în slujba intereselor poporului român, a tectorilor nobile ale înțelegerii și păcii în lumea întreagă.

Dinu DRAGOMIRESCU

# MANIFESTĂRI ALE ÎNALTEI STIME ȘI CONSIDERAȚII FAȚĂ DE PREȘEDINTELE NICOLAE CEAUȘESCU, FAȚĂ DE REALIZĂRILE ROMÂNIEI SOCIALISTE

„Este o plăcere să vă urez dumneavoastră și doamnei Ceaușescu bun venit în Marea Britanie. Nu este pentru prima dată când veniți în țara noastră, dar sint bucuroasă că de această dată ați venit în vizită de stat ca oaspete al meu la Palatul Buckingham... Popoarele noastre au dus o lungă și eroică luptă pentru afirmarea independenței lor. Noi, cei din Marea Britanie, sintem astăzi impresionați de poziția hotărâtă pe care ați adoptat-o pentru a susține această independență. Ca urmare, România deține o poziție distinctă și joacă un rol semnificativ în afacerile mondiale. Personalitatea dumneavoastră, domnule președinte, ca om de stat de renume mondial, cu experiență și influență, este larg recunoscută. Atât România, cât și Marea Britanie doresc să slăbească încordarea și să îmbunătățească relațiile internaționale în Europa și în întreaga lume. Deși societățile noastre și sistemele de guvernământ sint foarte deosebite, avem multe interese comune, iar relațiile noastre bilaterale s-au dezvoltat în mod remarcabil în cursul ultimilor 10 ani”.

**Regina ELISABETA A II-A**

„Noi avem o mare admirație pentru dezvoltarea economică rapidă care a avut loc în ultimii ani în România și recunoaștem rolul important pe care dumneavoastră, domnule președinte, îl aveți în realizarea acestui progres accelerat.

Am fost impresionați, de asemenea, de hotărârea și dirzenia dumneavoastră de a nu vă descuraja în fața dezastrelor naturale care au zguduit România în anul 1975 și a tragicului cutremur de anul trecut. Curajul și energia arătate de dumneavoastră, de țara și poporul dumneavoastră în depășirea acestor dezastre au fost și sint admirate în mod deosebit în țara mea.

Vă spun bine ați venit, astăzi, aici, nu numai ca unui conducător al unei țări cu care avem relații foarte cordiale, dar și ca unui distins om de stat, ca unei personalități remarcabile a vieții internaționale”.

**Primul ministru JAMES CALLAGHAN**

„Companiile care s-au unit pentru a forma actuala corporație națională British Aerospace au o experiență considerabilă în ce privește conlucrarea cu întreprinderile dumneavoastră, în calitate de clienți și în calitate de parteneri, și nutrim un profund respect pentru capacitatea dumneavoastră, a românilor, pe plan tehnic și pentru integritatea dumneavoastră pe plan comercial. După cum știți, am dori să extindem această experiență prin stabilirea unei cooperări noi, mult mai largi, în avantajul ambelor părți. Și vreau să spun că este vorba de o cooperare pe termen lung, după cum nici avantajele nu vor fi pe termen scurt.

Cred, domnule președinte, că prezența dumneavoastră aici constituie o dovadă că împărtășiți acest punct de vedere. Și consider că documentele, la a căror semnare am fost martor, sint un semn de bun augur, care confirmă acest fapt”.

**Lord BESWICK**

*președintele Consiliului de administrație  
al corporației British Aerospace*

„Este o îndatorire deosebit de plăcută pentru mine să adresez, din partea City-ului Londrei, un călduros și prietenesc bun venit unui președinte care, de cind se află la conducerea țării, și-a cucerit o reputație mondială, ca om de stat cu experiență internațională și conducător al unei țări a cărei politică independentă externă a atras atenția întregii omeniri, printr-o serie de întâlniri istorice și vizite inițiate de domnia sa.

Este, de asemenea, o mare plăcere pentru mine de a ura bun venit unei doamne remarcabile, care s-a afirmat în domeniul său, participind din plin și la activitățile soțului, primei doamne a României, doamna Elena Ceaușescu.

Doamna Ceaușescu nu este numai un om de știință și o ingineră chimistă de reputație mondială, dar și o mare exponentă a

drepturilor femeilor și o politiciană de frunte în propria țară.

Aceasta este personalitatea distinșilor noștri oaspeți, pe care sintem incantati să-i avem în mijlocul nostru în vechea sală a Primăriei, în prima lor vizită de stat în această țară”.

**Peter VANNECK**

*Lordul primar al City-ului*

**Tovarășei Elena Ceaușescu i s-au conferit  
înalte titluri științifice britanice: titlul de  
„Membru de onoare al Institutului regal de chimie”  
și titlul de „Profesor Honoris Causa” al Institutului  
politehnic din Londra centrală**



„Sinteți un distins om de știință, atât prin activitatea de cercetare, cât și prin rolul determinant în orientarea politicii științifice din România. Cunoaștem contribuția importantă adusă de dumneavoastră în domeniul chimiei macromoleculare, în special în polimerizarea izoprenilor, stabilizarea cauciucului sintetic și copolimerizarea, lucrare care are meritul de a contribui la mai buna înțelegere a mecanismelor proceselor dinamice, precum și la o eficiență sporită în ce privește folosirea chimiei în beneficiul omenirii.

De asemenea, cunoaștem rolul deosebit de important pe care îl aveți în dezvoltarea chimiei în România. În calitate de director general al Institutului central de chimie din București, orientați toată munca de cercetare și dezvoltare în domeniul chimiei, odată cu introducerea unei tehnologii avansate în industria chimică din România.

În cadrul unui domeniu mai larg, dumneavoastră, în calitate de membru al Biroului Consiliului National pentru Știință și Tehnologie, împărtășiți responsabilitatea în coordonarea politicii științifice și dezvoltarea tehnologiei”.

**prof. Richard NORMAN**

*rectorul general al Institutului regal de chimie*

Expresie a interdependenței dezvoltare-bunăstare

## DEZVOLTAREA COMERȚULUI ÎN RITM CU CREȘTEREA PUTERII DE CUMPĂRARE A POPULAȚIEI

**În centrul politicii generale — omul și nevoile sale**

ÎN ANII CONSTRUCȚIEI socialiste România s-a transformat, dintr-o țară agrară, slab dezvoltată, într-un stat industrial-agrar, cu o industrie și o agricultură modernă. Producția industrială a crescut în acești 30 de ani de peste 38 de ori, iar producția agricolă de aproape 3 ori. Această dezvoltare se reflectă și în creșterea bogăției naționale, a venitului național, care este de 22 ori mai mare decât în anul 1950<sup>1)</sup>.

Avântul fără precedent cunoscut de forțele de producție a făcut posibilă o creștere continuă a nivelului de trai material și spiritual al maselor largi populare. În acest context, veniturile din retribuție ale personalului muncitor au sporit în perioada 1950—1977 de peste 15 ori, iar pînă în 1980 vor crește la circa 21 de ori. La aceasta se adaugă veniturile populației din fondurile sociale, care au crescut în aceeași perioadă de circa 18 ori, urmînd ca în 1980 creșterea respectivă să fie de peste 23 de ori. Cheltuielile pentru învățămînt au sporit de aproape 15 ori, pentru sănătate de aproape 18 ori, iar pentru pensii de peste 35 de ori.

Punînd în centrul politicii generale de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate omul, satisfacerea pleneră a cerințelor sale de viață în continuă diversificare, **partidul și statul au încredințat comerțului socialist un rol de mare răspundere economică și socială.** Se poate considera pe bună dreptate că dezvoltarea comerțului interior în anii construcției socialiste, reflectînd pe de o parte creșterea rapidă a potențialului ramurilor productive ale economiei naționale (implicit a fondului de marfă), iar pe de altă parte sporirea puterii de cumpărare a populației, a contri-

<sup>1)</sup> Nicolae Ceaușescu: Cuvîntare la Adunarea populară din Capitală, organizată cu prilejul aniversării a 130 de ani de la revoluția burghezo-democratică din 1848 și a trei decenii de la naționalizarea principalilor mijloace de producție.

buit din plin la satisfacerea într-o măsură din ce în ce mai bună a cerințelor maselor largi populare.

Spriinul primit din partea statului pentru dezvoltarea rețelei, perfecționarea organizatorică, pregătirea cadrelor, dotarea, integrarea în concepția de sistematizare a localităților au determinat — pe fondul creșterii în ritmuri înalte a producției bunurilor de consum — o completă schimbare a fizionomiei comerțului socialist (vezi tabelele nr. 1 și 2), care a ajuns în prezent să-și desfășoare activitatea prin peste 75 000 de unități, cele mai multe noi, moderne, adevărate simboluri ale civilizației socialiste.

Împreună cu comerțul cooperatist, comerțul de stat formează puternicul sector comercial socialist, căruia îi revine ca responsabilitate aprovizionarea tot mai bună cu mărfuri a populației.

### Crearea bazei materiale pentru un comerț modern

PERSPECTIVELE deschise de planurile cincinale elaborate în

procesul construcției socialiste au permis ca paralel cu obținerea unor mari succese în dezvoltarea industriei, a agriculturii, a celorlalte ramuri, comerțul interior să înregistreze o **îmbogățire continuă a volumului și sortimentului desfăcut**, fenomen generînd la rîndul său modernizarea structurii rețelei, creșterea și diversificarea serviciilor prestate în procesul de vînzare și postvînzare, perfecționarea continuă a formelor și metodelor de vînzare a mărfurilor către populație.

Datorită grijii permanente a conducerii partidului și statului nostru, **dezvoltarea bazei tehnico-materiale a comerțului s-a făcut potrivit unei concepții unitare, bine echilibrate în profil teritorial și pe sisteme comerciale.** Au fost în mare măsură lichidate dezechilibrele în dezvoltarea rețelei comerciale din diferite zone ale țării, programele construcțiilor de locuințe au fost corelate cu cele privind dotările comerciale.

Actuala rețea de magazine, realizată în proporție de aproape două treimi în anii socialismului, se caracterizează, după părerea noas-

**Tabelul nr. 1**  
Principalii indicatori ai dezvoltării comerțului socialist (%)

	1965	1970	1975	1980
Investiții*)	100	230	395	446**)
Dinamica suprafeței comerciale ce revine la 1 000 locuitori	100	129	163	202
Dinamica suprafeței comerciale medii pe o unitate	100	117	134	230
Dinamica numărului de locuitori pe o unitate comercială	100	92	83	78
Dinamica numărului de locuitori ce revine la 1 mp suprafață comercială	100	77	61	48
Dinamica desfăcutilor medii pe un locuitor	100	135	193	270

\*) Pentru întreaga activitate de circulație a mărfurilor.

\*\*\*) Calculat pe baza ritmului mediu, de creștere a investițiilor în economia națională prevăzut pentru actualul cincinal.

**Tabelul nr. 2**  
Structura rețelei comerciale a M.C.I. în funcție de vechime\*) (%)

	Total	din care, după perioada construcției					
		pînă în 1950	1951—1955	1956—1960	1961—1965	1966—1970	1971—1975
Rețeaua cu amănuntul							
— număr de unități	100,0	43,7	3,8	7,8	11,4	15,9	17,4
— suprafața comercială	100,0	36,9	3,0	7,2	12,6	17,4	22,9

\*) După datele recensămîntului rețelei comerciale efectuate de M.C.I. la începutul anului 1976.

tră, prin trei aspecte semnificative :

— dezvoltarea rețelei de magazine universale de mare capacitate, utilizând forme moderne de vânzare cu o putere ridicată de atracție comercială ;

— reducerea substanțială a rețelei de magazine mixte (a căror pondere în structura rețelei de desfacere cu amănuntul a ajuns la sub 20%, față de peste 40% în anul 1950) ;

— sporirea însemnată a ponderii unităților noi, moderne, în cadrul rețelei comerciale cu amănuntul.

Din cele 75 100 de unități permanente existente la 1 iunie 1978, 42 000 funcționau în localitățile urbane, iar 33 100 în cele rurale. Cea mai mare parte a fondurilor de investiții a fost destinată dezvoltării rețelei comerciale din **noile cartiere** sau din **zone rurale insuficient dotate**. S-a ajuns astfel ca la sfârșitul anului 1977, în orașele din peste 20 de județe, suprafața medie comercială la 1 000 locuitori să depășească 400 mp, iar în mediul rural 220 mp apropiindu-se astfel de normele de rețea stabilite pentru anul 1980.

În cadrul programului de sistematizare a fost reconstituită pe baze moderne, total sau parțial, rețeaua comercială din **zonele centrale** ale multor orașe (Zimnicea, Pitești, Tulcea, Constanța, Vaslui, Suceava, Rm. Vilcea, Ploiești etc.), acțiune ce va fi continuată cuprinzând orașele Slobozia, Călărași, Miercurea Ciuc și altele.

În localitățile rurale, o mare parte din unitățile de desfacere nou construite au fost amplasate în **centrelor civice** ale comunelor care urmează să devină centre social-economice cu caracter urban — de exemplu Budești-Ilfov, Piatra-Teleorman, Șomcuța Mare-Maramureș, Movila Miresei-Brăila și altele.

În această privință merită subliniat că o serie de județe, cum ar fi Caraș-Severin, Covasna, Hunedoara, Ialomița, Mehedinți, Tulcea, care în trecut aveau o situație mai grea în ceea ce privește rețeaua comercială, s-au bucurat de o atenție deosebită în ultimii zece ani și, prin construcțiile realizate, au ajuns să înregistreze niveluri mult mai bune decât media pe întreaga țară, respectiv o unitate comercială la mai puțin de 270 de locuitori.

Sub influența unor factori cum

sînt deplasarea treptată a consumului alimentar în afara gospodăriei, dezvoltarea vertiginoasă a turismului și tendința de modernizare continuă a consumului populației, o evoluție deosebită a avut și **alimentația publică**, al cărei număr de unități a cunoscut o dezvoltare superioară celei pe întreaga rețea comercială.

Pentru următorii doi ani ai cincinalului actual este prevăzută construirea a încă 42 de **magazine universale-generale**, cu o suprafață totală de 182 000 mp, astfel ca toate principalele orașe din țară să dispună de astfel de unități reprezentative. De asemenea, se va trece — potrivit unui program etapizat — la construirea a 95 de **magazine-expoziție-depozite de mobilă** (cu o suprafață individuală cuprinsă între 1 500 și 7 000 mp), care în final vor însuma o suprafață comercială de 358 000 mp.

## O accelerată dinamică structurală corelată cu creșterea veniturilor

ÎN ceea ce privește **volumul mărfurilor desfăcute**, acesta a crescut în perioada 1948—1977 de aproape 17 ori, cu un ritm mediu anual de peste 12%. Edificatoare în această privință ne apar și unele comparații internaționale, îndeosebi cu rezultate obținute de către alte țări socialiste. După cum reiese din datele tabelului nr. 3,

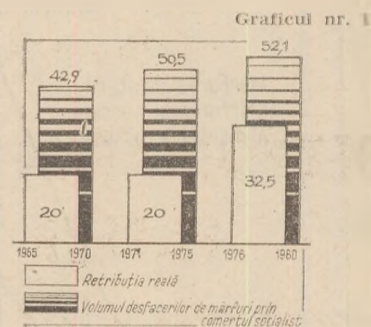
**Tabelul nr. 3**  
Dinamica vânzărilor de mărfuri cu amănuntul în țările membre C.A.E.R. (în prețuri comparabile : 1960=100)

Țara	1970	1975	Ritm mediu anual
R.P. Bulgaria	213	309	7,8
R.S. Cehoslovacă	200	272	6,9
R.D. Germană	143	186	4,2
R.P. Mongolă	170	228	5,6
R.P. Polonă	179	299	7,6
R.S. România	238	352	8,8
R. P. Ungară	196	265	6,7
U.R.S.S.	200	272	6,9

Sursa : Prelucrat după Anuarul statistic al țărilor membre ale C.A.E.R. Ed. Statistică, Moscova.

în perioada ultimelor trei cincinale România se situează pe primul loc în rîndul țărilor socialiste membre ale C.A.E.R. sub aspectul ritmului de creștere al desfacerilor, realizînd un ritm mediu anual de 8,8%.

Această creștere deosebit de intensă a fost însoțită de **modificări semnificative în structura vânzărilor**, puterea de cumpărare în continuă creștere (vezi graficul nr. 1) făcînd ca nevoia so-



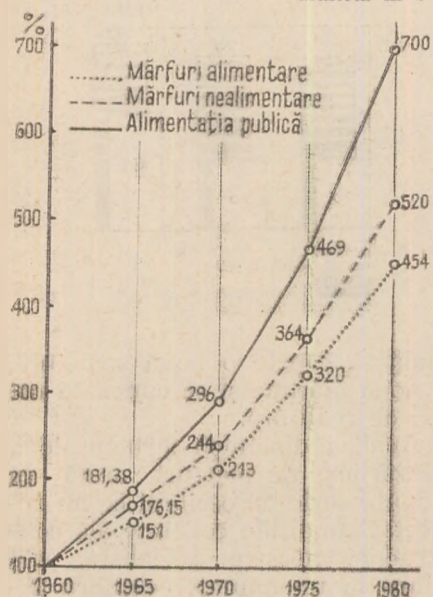
cială să capete o nouă structură, o nouă mărime și să cunoască noi căi de realizare.

Analiza dinamicii structurale a vânzărilor de mărfuri arată că după o serie de oscilații ce au reflectat condițiile concrete ale construcției noastre socialiste, s-a ajuns la un anumit echilibru între fondurile de mărfuri destinate consumului alimentar și celui nealimentar (vezi graficul nr. 2). Asistăm, de asemenea, de-a lungul anilor la o creștere deosebit de intensă a vânzărilor în alimentația publică (în perioada 1950—1977 — de peste 26,3 ori), creștere care se menține ca o tendință de perspectivă, cu ample implicații asupra consumului populației.

Caracteristic pentru evoluția structurii desfacerilor este și un intens proces de **diversificare și modernizare a fondului de marfă**. În perioada 1971—1975, spre exemplu, prin intermediul comerțului socialist s-au desfășurat peste 250 000 de produse și sortimente noi, număr dublu față de cel din anul 1965 ; la nivelul anului 1980, numărul articolelor și sortimentelor noi urmează să fie cu mult peste 300 000. Anual, numai la grupele de mărfuri metalochimice sînt introduse în circuitul comercial 1 100—1 200 de articole și sortimente noi ; în sectorul mărfurilor alimentare, în primii doi ani ai actualului cincinal au fost omologate și introduse în fabricație 736 de sortimente noi, din care peste 500 au și fost livrate.

O altă realizare ce trebuie subliniată este **apropierea dintre consumul rural și cel urban**, tendință ce ne apare ca o premisă a dispariției treptate a deosebirilor esențiale dintre oraș și sat — și care prin ea însăși va genera noi orientări în activitatea comerțului interior. Se poate exemplifica în acest sens evoluția consumului populației din mediul rural, concretizat printr-o dinamică accentuată la o serie de produse alimentare cu un grad mai înalt de prelucrare și mai ușor de pregă-

Graficul nr 2



til, dar îndeosebi la bunurile de folosință îndelungată: în ultimii 15 ani vânzările către populația rurală au crescut de peste 50 de ori la televizoare, de 4,5 ori la aparate de radio, de 18,3 ori la mașini de spălat rufe, de 5,3 ori la mașini de cusut. Tendința de orientare a consumului rural spre noutate poate fi, de altfel, considerată drept elementul esențial ce caracterizează astăzi comerțul nostru în aceste zone.

Ca urmare a creșterii veniturilor țărănimii și a modernizării consumului acestuia, numai într-un trimestru al anului 1977 au fost vândute populației prin comerțul rural mărfuri în valoare egală cu cea a volumului desfacerilor pe întreg anul 1960.

**Introducerea formelor moderne de comerț** a contribuit la o mai rapidă circulație a mărfurilor și la îmbunătățirea unor indicatori economici ai activității comerciale. Astfel, prin introducerea autoservirii s-a realizat un spor mediu anual al vânzărilor de 25%; capacitatea medie de vânzare a unităților cu autoservire a crescut cu 30%, iar gradul de ocupare a sălilor de vânzare cu 25%. Experiențe pozitive a înregistrat și comerțul prin corespondență, în raționalizarea canalelor de distribuție a cheltuielilor de circulație, și în special de forță de muncă.

**Deplasarea consumului alimentar în afara gospodăriei** a impus dezvoltarea unei rețele de cantine-restaurant, microcantine, bufete de incintă și alte asemenea unități. Acestea vor realiza, în anul 1980, un volum de vânzări de peste 4 miliarde de lei — aproxima-

tiv egal cu întregul volum al vânzărilor de alimentație publică înregistrat în anul 1960. Tendința populației de a-și moderniza continuu consumul a făcut să se acorde o atenție deosebită sporirii producției și desfacerii la o serie de **preparate și semipreparate tip gospodina**, produse de patiserie și cofetărie, produse de simigerie etc. Pentru a se asigura în continuare satisfacerea cerințelor sporite ale populației, se prevede ca în anul 1980 vânzările de preparate și semipreparate tip gospodina să crească de 3,3 ori față de 1975, iar la produsele de cofetărie și patiserie cu 66%.

## Grijă consecventă față de îmbunătățirea condițiilor de viață

**PROGRAMUL** de creștere a nivelului de trai în perioada 1976—1980, aprobat de Conferința Națională a Partidului Comunist Român din decembrie 1977, a stabilit o mai rapidă dezvoltare a activității comerciale, corespunzător ritmului înregistrat la ceilalți indicatori ai îmbunătățirii condițiilor de viață ale populației. Astfel, corespunzător creșterii veniturilor tuturor categoriilor de oameni ai muncii, într-un ritm mai intens față de cel prevăzut inițial, **volumul desfacerilor de mărfuri va crește în 1980 mai rapid decât s-a prevăzut în planul cincinal — respectiv cu 52,1%, față de 47,5%.** În acest context, comerțul socialist este chemat să asigure fondul de marfă necesar în conformitate cu programele speciale privind producția și desfacerea către populație a bunurilor de consum, alimentația publică, articolele pentru copii etc. Ele evidențiază atenția acordată de partid și de stat îmbunătățirii substanțiale a aprovizionării populației cu o serie de sortimente deficitare pînă în prezent, cum ar fi unele țesături și confecții, articole de uz casnic și gospodăresc, jucării, unele sortimente de materiale de construcții etc.

Pentru a se asigura, pe de o parte, posibilitatea absorbirii volumului mult sporit de mărfuri ce va fi oferit de industrie, iar pe de altă parte îmbunătățirea procesului de servire a populației, se va înfăptui o modernizare pe toate laturile activității comerciale. Aceste modificări privesc: dezvoltarea teritorială a comerțului, structura sortimentală a fondului

de mărfuri, potrivit exigențelor sporite ale consumatorilor, **structura rețelei.**

Dacă în 1965, majoritatea județelor (32) realizau fiecare un volum de vânzări sub 2 miliarde de lei, în 1980 un singur județ (Sălaj) va rămîne încă sub acest plafon; 19 județe vor realiza vânzări de pînă la 4 miliarde de lei anual, iar 19 județe — peste 4 miliarde de lei.

O evidențiere și mai concludentă a mutațiilor în dinamica activității comerțului socialist în profil teritorial o oferă indicatorul „**volumul desfacerilor medii anuale pe locuitor**”. Astfel, în 1980, majoritatea covârșitoare a județelor (30) vor realiza o desfacere medie anuală pe locuitor cuprinsă între 5,1 și 10 mii de lei, iar 9 județe — peste 10 mii de lei. Nivelul mediei pe țară a volumului desfacerilor pe un locuitor va crește de la 3,6 mii de lei în 1965, la circa 9,3 mii de lei în 1980.

Alături de aceste orientări ce privesc fondul activității comerciale, comerțul nostru interior va cunoaște **serioase îmbunătățiri în ceea ce privește structura sa organizatorică, precum și perfecționarea activității de conducere** la toate nivelele aparatului comercial.

Măsurile luate pentru îmbunătățirea condițiilor de lucru ale personalului din comerț, coroborate cu cele privind raționalizarea muncii, mecanizarea și automatizarea unor procese de muncă din unitățile de desfacere, depozite sau secții de producție vor avea ca efect o îmbunătățire substanțială a structurii personalului ce își desfășoară activitatea în această ramură a economiei naționale. În acest sens va crește ponderea personalului cu pregătire medie și superioară, vor apare noi funcții pe probleme de sociologie, psihologie, nutriție, marketing etc. Dimensiunile și complexitatea sarcinilor ce revin comerțului implică o receptivitate deosebită față de cerințele populației, o capacitate ridicată de adaptare la asemenea cerințe, suplețe și elasticitate în adoptarea deciziilor, precum și o gestiune științifică a valorilor materiale vehiculate.

Comerțul interior, prin întreaga sa activitate, trebuie să se impună și ca una din verigile importante în asigurarea funcționalității noului mecanism economic.

D. PATRICHE  
G. STANCIULESCU



## EFORTURI CONVERGENTE PENTRU ÎNDEPLINIREA INTEGRALĂ A PRODUCȚIEI FIZICE

● Cauza nr. 1 a restanțelor : deficiențe în aprovizionare ● De ce nu colaborează efectiv toți colaboratorii ? ● Înlocuirea importurilor cu soluții autohtone : da, dar efectuată din vreme ! ● Până la 1 iulie a.c. toate utilajele pentru 1978 și 1979 lansate în fabricație ● Dacă se decalează termenele de fabricație să fie devansate și cele de aprovizionare cu metal.

**A**NALIZA rezultatelor obținute și compararea lor cu nivelul sarcinilor de plan, identificarea dificultăților întimpinate și căutarea celor mai adecvate remedii — efectuate înainte de intrarea în cea de-a doua jumătate a anului de plan — are menirea să contribuie, alături de alte acțiuni, la crearea, în fiecare unitate economică, a condițiilor necesare pentru materializarea hotărârilor adoptate de plenara

rilor, de mobilizare mai amplă a creativității celor ce muncesc.

În cadrul întreprinderilor producătoare de utilaj tehnologic asigurarea tuturor condițiilor pentru realizarea integrală a producției fizice pe 1978 capătă dimensiuni sporite. Ea condiționează direct nu numai realizarea producției nete în propria întreprindere, ci și nivelurile concrete de producție ce trebuie obținute în cadrul noilor capacități de producție a

rea „Grivița roșie” și întreprinderea mecanică de utilaj chimic din București nu a putut compensa, nici măcar la tonaj, nerealizările înregistrate în această perioadă la ceilalți producători. Per total, nu au fost livrate șantierele de construcții ale noilor obiective de investiții din chimie circa 9 000 tone utilaje tehnologice, planul fizic fiind realizat doar în proporție de 80,3%. Cauzele sînt multiple :

● nerespectarea termenelor de livrare a unor produse din metal de către anumiți furnizori. Este vorba, în principal, de întârzierile în livrarea țevilor de la întreprinderea „Republica”-București și întreprinderea de țevi din Roman și a tablelor de la Combinatul siderurgic din Galați către producătorii de utilaj tehnologic chimic din Ploiești, Rîmnicu-Vîlcea, Mureni și Buzău ;

● întârzieri în sosirea unor importuri cu termene de livrare stabilite și expirate în trimestrul I și II a.c., în principal la anumite sortimente de oțeluri inoxidabile, oțel aliat, țevi din oțeluri speciale etc., care se ridică, uneori, la zeci și chiar sute de tone ;

● funcționarea necorespunzătoare, în unele cazuri, a mecanismului cooperării între întreprinderi. Ca urmare, întreprinderea de utilaj chimic din Ploiești nu a primit la vreme prezoane (de la întreprinderea de scule Rîșnov) și piese forjate (de la „Progresul”-Brăila). Întreprinderii din Rîmnicu-Vîlcea nu i-au fost livrate la timp plăci tehnice de cauciuc (de la „Danubiana”-București), nu s-au executat în termen ambutisările de funduri de rezervoare (la întreprinderea de utilaj chimic din Făgăraș). Nu s-a achitat de obligațiile impuse de buna desfășurare a colaborării în producție nici întreprinderea de ventilatoare din Vaslui (pentru re-

**B. PĂDURE**

(Continuare în pag. 9)

Realizarea planului fizic în principalele întreprinderi producătoare de utilaj tehnologic pentru industria chimică (pe primele 5 luni a.c.)

	Realizări (tone)		Întârzieri în aprovizionare	
	Peste prevederi	Sub prevederi	Materiale	Cantități (tone)
Întreprinderea „Grivița roșie” București	37			
Întreprinderea mecanică de utilaj chimic București	57			
Întreprinderea de utilaj chimic Ploiești		1.879	țeava	52 „Republica”-București 14 Roman 73 Combinatul siderurgic Galați
Întreprinderea de utilaj chimic și forjă Rîmnicu Vîlcea		2.880	țeava tablă	14 „Republica”-București 143 Combinatul siderurgic Galați
Întreprinderea mecanică de utilaj tehnologic Mureni		3.097	țeava tablă	300 Întreprinderea de țevi Roman 2.000 „Republica”-București Combinatul siderurgic Galați
Întreprinderea de utilaj tehnologic Buzău		1.394	țeava	56 „Republica”-București

C.C. al P.C.R. din martie a.c. privind perfecționarea conducerii și planificării economico-financiare. Alături de transpunerea în viață a celorlalte prevederi importante, introducerea valorii producției nete și a producției fizice, ca indicatori de bază ai activității economice, preocupă, sub toate aspectele, colectivele de oameni ai muncii, specialiștii, conducerile unităților economice, ca elemente importante de perfecționare a funcționării mecanismului economic, de satisfacere într-un grad mai înalt a cerințelor beneficia-

căror punere în funcțiune la termen este determinată de executarea și livrarea ritmică, conform graficelor, a instalațiilor productive.

### Implicații „în lanț” ale livrărilor neritmice

PRINCIPALII producători de utilaj tehnologic pentru industria chimică au încheiat primele 5 luni din acest an cu rezultate inegale în realizarea producției fizice. Așa cum rezultă din tabel, depășirea prevederilor la întreprinde-

## REALIZAREA RITMICĂ A PLANULUI ÎN TRANSPORTURILE DE MĂRFURI

- Mijloace moderne, diversificate pentru transporturi de mărfuri
- Factori de aplatizare a virfurilor de trafic
- Colaborare strinsă între „cărauși” și beneficiari

ACCELERAREA ritmului de dezvoltare economico-socială a țării ridică probleme deosebite în fața transporturilor de mărfuri. Ținând seama de cerințele sporite, pentru a răspunde tuturor solicitărilor, este important ca activitatea de transporturi să se desfășoare ritmic, fără suprasolicitări. Numai în aceste condiții mărfurile pot ajunge în termene cât mai scurte de la furnizori la consumatori, în condițiile evitării oricăror pierderi

### Creșterea volumului de trafic

ANALIZÂND modul în care s-au realizat transporturile de mărfuri pe calea ferată, cu mijloace auto și fluviale rezultă că pe primele 4 luni ale anului 1978, s-au transportat peste plan aproximativ 3 milioane tone, depășiri localizate, în principal, în transporturile feroviare și auto. În derularea transporturilor feroviare s-au întâmpinat însă unele dificultăți determinate, îndeosebi, de faptul că cererile beneficiarilor la unele categorii de mărfuri au prezentat creșteri însemnate de la o lună la alta. Pe principalele grupe de mărfuri evoluția cererilor raportate la luna ianuarie 1978 se prezintă în tabelul nr. 1.

Tabelul nr. 1  
ianuarie = 100

Grupele de mărfuri	Februarie	Martie	Aprilie	Mai
Petroliere	88	94	105	101
Carbuni	102	116	119	104
Mineruri	110	133	127	126
Produce din lemn	102	111	110	120
Produce de cariere și balastiere	105	145	160	177
Materiale de construcții	101	109	114	121
Cereale	86	96	76	86
Produce ale industriei chimice și ușoare	94	98	104	108
Produce ale industriei alimentare	104	113	114	118
Total rețea :	97	113	114	115

Așa cum rezultă din tabel, ritmuri sporite ale volumului de transport s-au înregistrat la cărbuni, mineruri, produse din lemn, produse de cariere și balastiere și materiale de construcții, care se transportă cu vagoane descoperite. De asemenea, se poate desprinde și faptul că în februarie volumul de transport este mult mai redus în comparație cu lunile martie, aprilie, mai. Aceasta evidențiază o anumită stare de lucruri și anume că solicitările sînt mult mai mici în primele luni ale anului. Dacă în luna februarie, de pildă, la mărfurile supuse înghețului, cum sînt produsele de cariere și balastiere, se poate considera ca o cauză obiectivă faptul că cererile au fost sub ritmul de creștere înregistrat pe lunile următoare, la celelalte categorii de mărfuri situația evidențiază unele neajunsuri. Între acestea, insuficienta colaborare între unitățile de transport și cele beneficiare, neasigurarea ritmicității în producție și livrări, încălcarea prevederilor graficelor de transport optimizat, tendința unor beneficiari (în special la produsele de balastieră și cariere) de a solicita transporturi mai ales în trimestrele II și

Tabelul nr. 2

Număr de vagoane imobilizate, în medie zilnică (echivalente pe 2 osii)

Luna	Total	din care :			
		Combinat siderurgice	Combinat chimice	Centrale termoelectrice	Alți beneficiari
Ianuarie	4561	897	834	1149	440
Februarie	3720	1168	441	615	420
Martie	2934	1063	701	—	629
Aprilie	4206	1264	1108	486	656

III etc. Firește, parte din aceste neajunsuri puteau fi evitate, dacă unitățile de transport și cele beneficiare ar fi conlucrat mai strîns, dacă ele și-ar fi respectat reciproc obligațiile

### O cerință majoră : mai buna utilizare a fiecărui mijloc de transport

ÎN PRIVINȚA utilizării parcului de vagoane, realizările pe primele 4 luni se situează sub nivele planificate pentru rulajul vagonului de marfă, îndeosebi din cauza staționării prelungite, peste duratele normale, la încărcarea și descărcarea mărfurilor. Aceste staționări au determinat perturbări în planul de formare a trenurilor, abateri de la graficele de circulație, ceea ce s-a repercutat negativ asupra utilizării eficiente a parcului de locomotive și a capacităților de circulație pe liniile de cale ferată. Situația imobilizărilor de vagoane, în medie zilnică, pe primele 4 luni ale anului, se prezintă în tabelul nr. 2.

Strînsa corelare între realizarea sarcinilor planificate și numărul de vagoane imobilizate la încărcare-descărcare este ilustrată de faptul că, în luna martie a.c., cînd s-a înregistrat cel mai mic număr de vagoane imobilizate, planul de transport a fost depășit cu 6,6 %, pe cînd în lunile ianuarie, februarie și aprilie realizările s-au situat sub nivelele contractate. Reducerea numărului de vagoane imobilizate la încărcare-descărcare constituie una din problemele cu care se confruntă rețeaua de transporturi feroviare. Între măsurile care se impun pentru rezolvarea acestei probleme relevăm :

- o mai mare preocupare a regionalilor de cale ferată, a reguletoarelor de circulație și a stațiilor de cale ferată pentru ca, în strînsă colaborare cu beneficiarii transporturilor, să se încadreze în duratele de staționare a vagoanelor prevăzute prin normativele în vigoare;

- beneficiarii cu volume mari de mărfuri încărcate sau descărcate să ia măsuri eficiente pentru dezvoltarea și utilizarea permanentă a capacităților de manipulare a mărfurilor.

În derularea mărfurilor de import-export este necesar să se treacă cu mai multă hotărîre la aplicarea tehnologiilor moderne (pachetizare, paletizare, slinguire și containerizare) pentru a se asigura scurgerea fluentă a traficului, în special din și spre porturile maritime. Problema se pune cu deosebită acuitate pentru mărfurile de export însăcuite (ciment, îngrășăminte chimice), precum și pentru produsele industriei ușoare și alimentare la care este necesar să se aplice într-un grad mai mare pachetizarea. Unitățile de transport, întreprinderile și combinatele producătoare trebuie să manifeste o mai mare atenție pentru aplicarea acestor tehnologii.

Rezolvarea operativă a problemelor privind folosirea tehnologiilor moderne în transporturi prezintă în etapa actuală importanță deosebită și din punct de vedere al folosirii eficiente a forței de muncă. Din analizele făcute pînă în prezent rezultă că echipele pentru manipularea mărfurilor însăcuite din portul Constanța se pot reduce de la 12 la 8 lucrători portuari prin legarea sacilor în slinguri și folosirea mai intensă a dispozitivelor de mecanizare, realizîndu-se aceeași productivitate. Totodată, introducerea tehnologiilor moderne și a dispozitivelor de mică mecanizare a operațiunilor de încărcare-descărcare ușurează mult munca fizică, asigură un randament sporit, simultan cu reducerea necesarului de forță de muncă. În prezent au fost experimentate cu bune rezultate atît sistemele de legare a mărfurilor însăcuite în slinguri și chingi, cît și dispozitivele de mică mecanizare a transporturilor pe orizontală și sînt create condiții pentru a trece la aplicarea lor intensivă. Măsurile menționate, împreună cu realizarea unei mai bune corelări de către întreprinderile de comerț exterior a fondului de mărfuri cu termenele de angajare a navelor și cu capacitățile portuare, sînt menite să asigure desfășurarea în mai bune con-

diuni a transportului produselor de export în condițiuni de eficiență sporită.

În **transporturile auto** cu parcul public se înregistrează o ritmicitate corespunzătoare în realizarea volumelor de transport planificate. De menționat totuși că față de prevederile din contractele economice de transport încheiate cu beneficiarii, se constată că la programele ce se întocmesc în fiecare lună beneficiarii prezintă un volum în medie cu 30% mai mic; în același timp însă se realizează volume care depășesc cu 1—2% nivelele prevăzute în contracte și cu 32—33% pe cele prezentate la programele lunare. Această stare de lucruri se explică prin faptul că într-o serie de întreprinderi beneficiarii apar deficiențe în aprovizionarea tehnico-materială și, în asemenea cazuri acestea recurg la solicitări de vehicule pentru transportul rapid al unor materiale. În general, fenomenul este un rezultat al lipsei de prevedere, a schimbărilor ce au loc în realizarea și depășirea planului. Între **întreprinderile de transporturi auto** și beneficiarii lor ar trebui să se asigure o **colaborare mai strinsă**, pentru a se putea efectua operativ eventualele modificări în planul de transporturi. În afară de aceasta, întrucât din volumul total de mărfuri ce se transportă cu mijloace auto circa 47% reprezintă mărfurile basculabile care, în principiu, se încadrează în transporturile tehnologice ce se efectuează

potrivit reglementărilor în vigoare cu parcul întreprinderilor de construcții, ar fi util ca, la nivelul Ministerului Transporturilor și Telecomunicațiilor și al organelor de sinteză, să se de partajeze mai bine transporturile ce se efectuează cu parcul public și cu cel propriu al întreprinderilor.

**PERFECTIONAREA** conducerii și planificării economice și financiare, potrivit hotărârilor plenarei C.C. al P.C.R. din 22—23 martie a.c., va contribui la asigurarea derulării ritmice a transporturilor de mărfuri prin faptul că ele prevăd ca atât transportorii, cât și beneficiarii lor să cunoască mai bine volumele de transport în traficul intern și internațional pe baza contractelor ce se încheie pînă la aprobarea sarcinilor de plan. În prezent se încheie, pentru anul 1979, contracte cu beneficiarii de către toate unitățile de transport, acțiune care se prevede a fi terminată la finele lunii iunie a.c. Pe de altă parte, pentru desfășurarea ritmică a transporturilor de mărfuri, se desfășoară acțiuni de creștere a unor noi capacități, care să contribuie la eliminarea unor strângeri existente în rețeaua de transport și, în special, în rețeaua feroviară și porturi.

**Anastasiu MĂNESCU**  
director în M.T.Tc.

## ÎNDEPLINIREA INTEGRALĂ A PRODUCȚIEI FIZICE

(Urmare din pag. 7)

ductoarele necesare la întreprinderea de utilaj chimic din Moredeni) și nici Întreprinderea mecanică din Mediaș, Întreprinderea de aparatură de măsură și control din Otopeni privind anumite arzătoare și racorduri necesare Întreprinderii de utilaj din Buzău;

● la Întreprinderea de utilaj chimic din Ploiești, anumite restanțe în îndeplinirea planului fizic au apărut întrucât pentru anumite utilaje prevăzute în S.T.E.-ul de dezvoltare a capacităților de producție, prevăzute a fi aduse din import s-a luat abia de curînd decizia de a se schimba sursa de aprovizionare și de a fi produse în țară. Desigur, este necesar ca importurile să fie reduse la strictul necesar, iar rezervele de creativitate tehnică ale specialiștilor noștri să fie mai bine puse în valoare. Totuși, considerăm necesar ca acțiunile de stabilire și dimensionare corectă a necesarului la import și aprecierea produselor care se pot realiza cu forțe proprii să se facă cu maximă atenție și grijă — dar mult înainte de începerea anului de plan și nu la mijlocul lui. Mai ales cînd — așa cum este cazul întreprinderii din Ploiești — respectivele capacități de producție aveau termen de punere în funcțiune la finele anului trecut...

### Prioritate aprovizionării cu metal a producătorilor de utilaje tehnologice

PENTRU A EVITA aprecierile unilaterale, fiecare analiză caută

să pună în lumină, alături de cauze obiective, și pe cele subiective, care au generat respectivele neajunsuri. Există, desigur, și în întreprinderile producătoare de utilaj tehnologic pentru chimie însemnate rezerve interne, în special de creativitate, a căror atragere în circuitul economic ar putea contribui la creșteri substanțiale ale productivității muncii, la sporirea parametrilor tehnico-competitivi ai produselor realizate. Totuși, realitățile producției din aceste unități economice atestă că principalele probleme au fost și rămîn în continuare, și în semestrul II, cele create de asigurarea **bazei materiale a planului de producție**. Specialiștii din aceste unități afirmă, cu argumente temeinice, că dacă ar fi fost asigurate la vreme materialele necesare, nu s-ar fi ajuns la actualele restanțe în producție. Pentru că totuși, fără metalul strict necesar, nu pot fi fabricate respectivele utilaje.

Pregătirea producției fizice a semestrului II continuă să se desfășoare în bune condițiuni. La data de 5 iunie a.c. 95% din planul de export pe întregul an era lansat în fabricație, precum și 78% din utilajele tehnologice cu termen de livrare în 1978 pentru noile capacități programate să intre în funcțiune în acest an și în 1979. Sînt create condiții ca, pînă la sfîrșitul lunii iulie, toate utilajele tehnologice pentru obiectivele cu punere în funcțiune în acest an și în 1979 să fie lansate în fabricație. Pregătirea tehnologică a fabricației este bine pusă la punct; au fost elaborate pro-

iectele de tehnologii de fabricație, proiectele și omologările S.D.V.-urilor necesare, au fost stabilite liste de colaborări și listele de materiale etc.

Problema principală rămîne, în continuare, **corelarea bazei materiale cu capacitățile tehnice de fabricație**. Pentru recuperarea restanțelor și realizarea producției fizice planificate, specialiștii din întreprinderi producătoare de utilaj tehnologic apreciază ca absolut indispensabil un **sprijin sporit din partea furnizorilor de metal**. Deoarece listele de utilaje definitivite la începutul anului acesta și predările cu întîrziere (pînă în luna decembrie 1977 și ulterior) ale documentațiilor de execuție ale multor beneficiari de produse au condus la numeroase modificări în prioritățile și termenele inițiale de fabricație a anumitor utilaje tehnologice ce trebuie realizate în acest an, se impune ca și furnizorii de metal pentru aceste utilaje să facă tot posibilul pentru a devansa termenele de livrare a metalului, în concordanță cu noile solicitări ale producătorilor de utilaje tehnologice. Dată fiind însemnătatea pentru economie a punerii în funcțiune la termen a noilor capacități de producție, considerăm că un asemenea efort apare pe deplin justificat.

Așadar, pentru recuperarea restanțelor în producția de utilaje tehnologice se cere efectuată o mai adecvată corelare a eforturilor tuturor factorilor implicați pentru realizarea integrală a prevederilor indicatorului producției fizice, premisa necesară realizării în bune condițiuni a producției nete și a unei rentabilități ridicate a producției.

## Perfecționarea mecanismului economico-financiar

# NORMAREA ȘI EVIDENȚA COSTURILOR ÎN CONDIȚIILE AUTOGESTIUNII

ÎN CONDIȚIILE perfecționării mecanismului economico-financiar, ale aplicării autoconducerii, autogestiei și autofinanțării, normarea științifică a costurilor, concomitent cu organizarea unei evidențe stricte și operative a tuturor cheltuielilor de producție se impune în mod deosebit, având în vedere sarcinile crescînde ale fiecărei întreprinderi cu privire la reducerea permanentă a costurilor și întărirea cointeresării oamenilor muncii în obținerea, pe această cale, a unor beneficii sporite.

Analizînd prin prisma acestor cerințe metodele folosite în prezent pentru normarea și evidența costurilor de producție se desprinde concluzia că acestea nu mai corespund pe deplin sarcinilor actuale.

Astfel, pentru fundamentarea costurilor pe fiecare produs și stabilirea măsurilor ce trebuie luate în vederea încadrării în nivelul indicatorilor de plan, aplicarea metodelor actuale nu asigură, în toate cazurile, extinderea normării costurilor de producție la nivelul reperelor, semifabricatelor și altor componente ale produselor, folosind în acest scop documentația tehnologică de execuție. De asemenea, actualele metode de evidență a costurilor — pe comenzi, pe faze de fabricație etc. — care în esență se bazează pe postcalcul, nu asigură cunoașterea operativă a costurilor de producție, a abaterilor de la normele stabilite. Datele pe care le furnizează aceste metode conducerii întreprinderii au, din această cauză, un caracter istoric, sînt îndepărtate în timp de momentul producerii fenomenelor economice.

Pentru îmbunătățirea metodelor de evidență a costurilor se impune deci, o primă măsură, prioritară în acest domeniu, asigurarea unei normări judicioase a tuturor costurilor de producție, sarcină ce revine în primul rînd compartimentelor tehnice, de proiectare,

producție, organizarea muncii și celelalte compartimente de resort din cadrul întreprinderii care răspund de pregătirea documentației tehnice necesare executării produselor prevăzute în plan. În esență, prin normarea costurilor trebuie să se determine: **costurile directe normate** (materii prime și materiale, manoperă etc.) necesare pentru execuția fiecărui produs; **normele și normativele pentru cheltuielile de transport-aprovizionare, cheltuielile indirecte**

● Urmărirea abaterilor de la norme, premisa unor intervenții prompte ● Noi metode de normare și evidență ● Ce trebuie să facă întreprinderile ?

(cheltuielile cu întreținerea și funcționarea utilajelor, cheltuielile comune ale secțiilor, cheltuielile generale ale întreprinderii) și **cheltuielile de desfacere**. Desigur, cu această ocazie este necesar să se facă o analiză critică a normelor de consum prevăzute în documentația tehnică, precum și a celorlalte norme și normative care stau la baza normării costurilor de producție, urmărindu-se descoperirea de noi posibilități care să conducă la reducerea și îmbunătățirea acestora.

Costurile normate determinate pe baza: documentației tehnologice de execuție a reperelor, semifabricatelor și altor componente ale produselor — pentru cheltuielile directe, respectiv prin planurile (bugetele) de cheltuieli — pentru cheltuielile de transport-aprovizionare, cheltuielile indirecte și cheltuielile de desfacere, constituie limite maxime de cheltuieli pentru realizarea producției planificate în condițiile respectării proceselor tehnologice stabilite, respectiv pentru angajarea și efectuarea acestor cheltuieli.

PENTRU URMĂRIREA costurilor normate se impune instituirea unei **evidențe operative** a cheltuielilor efectuate pe parcursul proceselor de aprovizionare-producție-desfacere, care să permită intervenții prompte din partea factorilor de răspundere și să asigure, pe această cale, încadrarea în nivelul planificat al costurilor de producție. În acest scop s-au dovedit utile metodele de **evidență axate pe urmărirea abaterilor de la norme**, a căror aplicare asigură cunoașterea zilnică sau la alte perioade scurte a oricărei abateri de la costurile normate, a naturii și cauzelor care le-au generat.

Pe baza acestei evidențe a abaterilor de la norme se întocmesc scurte rapoarte (informări), de asemenea operative, care se transmit compartimentelor de muncă din cadrul unității, în funcție de cauzele abaterilor, precum și conducerii întreprinderii, în vederea luării măsurilor care se impun. Astfel, abaterile de la cheltuielile normate pentru materii prime și materiale, ca urmare a aprovizionării și folosirii în procesul de producție a altor sortimente decît cele prevăzute în documentația tehnologică, vor fi puse în atenția compartimentului de aprovizionare; abaterile determinate de executarea unor operații suplimentare sau cu personal cu alte încadrări decît cele care au stat la baza calculului costurilor normate, se comunică compartimentului de organizare a producției și a muncii etc.

Evidența abaterilor de la norme poate fi organizată după mai multe metode, în funcție de natura cheltuielilor și particularitățile procesului de producție. De exemplu, abaterile de la norme la materii prime și materiale pot fi determinate astfel: pe baza docu-

Traian DUȚIA  
Ministerul Finanțelor

(Continuare în pag. 12)

## ÎN DEZBATERE

Îmbunătățirea Legii retribuiri după cantitatea și calitatea muncii

## SPORIREA EFICIENȚEI ACORDULUI GLOBAL PRIN CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII

**UNUL DIN PRINCIPALELE** obiective urmărite prin îmbunătățirile propuse la Legea retribuiri este promovarea mai fermă a principiilor socialiste de retribuire, prin **legarea mai directă a veniturilor oamenilor muncii de rezultatele efective obținute de fiecare în muncă.**

Pornind de la premisa că formele de retribuire folosite trebuie să asigure creșterea producției și productivității muncii, în lege se prevede **extinderea acordului**, în-deosebi a acordului direct și acordului global, la locurile de muncă unde interesele producției o cer și caracteristicile procesului tehnologic impun aceasta. De aici se degajă ideea că formele de retribuire se stabilesc de consiliul oamenilor muncii. De asemenea, din aceasta decurge sarcina pentru conducerea fiecărei unități de a lua toate măsurile organizatorice necesare pentru ca forma de retribuire ce urmează a se aplica la fiecare loc de muncă să conducă la realizarea unei producții fizice mai mari, la creșterea productivității muncii și, corelat cu aceasta, la sporirea veniturilor personalului muncitor respectiv.

**Acordul direct urmează să se extindă în toate ramurile și activitățile unde măsurarea muncii se poate face individual pe bază de norme.** În lege se precizează că retribuția realizată de muncitorii este direct proporțională cu cantitatea de produse, lucrări sau alte unități fizice executate. În ce privește **acordul global**, prin lege se aduc o seamă de precizări menite să confere un grad sporit de eficiență acestei forme de retribuire.

Astfel, plecând chiar de la definiție, legea stabilește că în această formă de retribuire, o formație de lucru, lot, șantier, fermă, își asumă — pe baza unui contract încheiat cu unitatea din care face parte — obligația executării într-un anumit termen a unui produs complet, a unui obiect fizic

sau a unei producții stabilite în unități fizice, pentru care primește o sumă globală determinată în raport cu manopera necesară pentru executarea sarcinilor prevăzute în contract.

Sînt de reținut trei elemente fundamentale ale acestei forme de retribuire: **sarcină fizică, termen de realizare, sumă globală convenită drept retribuție.** Dacă sarcina contractată se realizează într-un termen mai scurt, suma prevăzută se acordă integral, membrii formației contractante putînd astfel

● În raport direct : veniturile cu rezultatele obținute ● Realizarea lucrărilor înainte de termen oferă posibilitatea unor câștiguri sporite neplafonate ● Forme de acord specifice pe ramuri

obține câștiguri sporite neplafonate.

O altă precizare importantă este cea referitoare la aplicarea acestei forme. În lege se prevede că acordul global se aplică la acele locuri de muncă unde caracteristicile procesului tehnologic impun participarea colectivă pe echipe a oamenilor muncii la realizarea sarcinilor de producție și unde astfel — prin măsuri tehnico-organizatorice specifice acestei forme de retribuire — se asigură o productivitate a muncii mai mare. Din această precizare sînt de reținut trei condiții de eficiență: **participarea colectivă, pe echipe, la realizarea producției, măsuri tehnico-organizatorice specifice și productivitate mai mare.**

Totodată, legea exemplifică, pe activități, natura sarcinilor de producție la care aplicarea acordului global are o eficiență sporită, precizînd că în **industrie** se aplică pentru realizarea unui produs complet sau lucrare (la care participă una sau mai multe echipe) sau pentru obținerea unei anumi-

te producții fizice, în **construcții** pentru realizarea unui bloc de locuințe, hală industrială sau alte obiecte complete, în **agricultură** pentru realizarea unei anumite producții de cereale, carne sau altele.

**DE ASEMENEA**, este de menționat că în lege se fac precizări și cu privire la modul de aplicare a acordului global în diferite ramuri ale economiei naționale. Astfel, se prevede că în **construcții** se aplică — **generalizat** — la executarea unor obiecte complete, a unor părți de obiecte sau lucrări de specialitate, la nivelul unei formații, al unui lot, șantier sau grup de șantiere; în **unitățile agricole de stat** se aplică — generalizat — pentru realizarea unei producții exprimată în unități fizice, la nivel de fermă, secție, sector de deservire, pînă la nivelul întreprinderii inclusiv; în activitatea de cercetare, inginerie tehnologică și proiectare, se aplică — cu precădere — pentru crearea și introducerea în producție a unor tehnologii sau produse noi, perfecționarea și modernizarea celor existente, proiectarea obiectivelor de investiții, cuprinzînd întreg ciclul cercetare — proiectare și aplicare în producție a rezultatelor obținute, pînă la atingerea parametrilor stabiliți.

Pornind de la importanța reducerii cheltuielilor materiale în toate domeniile de activitate, în lege se precizează, de asemenea, că în contractul de acord global — pe lîngă elementele fundamentale: sarcină, termen, sumă, se prevăd și cheltuielile de producție planificate sau consumurile normale, precum și alte condiții.

În vederea legării mai directe a retribuției **maistrilor** de rezultatele obținute de muncitorii din sectorul condus, în lege se prevede ca maestrul să participe **direct**, alături de muncitorii, la procesul de producție și să fie **incluși în formațiile de acord global.** Maistrul

urmează să primească retribuția în aceeași proporție cu gradul mediu de îndeplinire al retribuției tarifare a muncitorilor din formația condusă, corespunzător timpului lucrat în cadrul programului de lucru aprobat. Este de reținut că prin lege se condiționează acordarea adaosului de acord la maiștri, de realizarea sarcinilor de producție contractate și de respectarea consumurilor normate, condiții facultative sau chiar inexistente în prezent, ceea ce este de natură să lege mai strâns retribuția acestora de rezultatele obținute de muncitorii din formația condusă.

Pe linia înfăptuirii echității socialiste, legea reglementează, în mod similar ca la maiștri, retribuția în acord global a **cadrelor tehnice** — ingineri, subingineri și tehnicieni — care conduc formații de lucru organizate la nivel de maestru, în sensul că aceștia vor primi retribuția funcției pe care sînt încadrați în aceeași proporție cu gradul mediu de îndeplinire al retribuției tarifare a muncitorilor din formația condusă, corespunzător timpului lucrat în cadrul programului de lucru aprobat.

În spiritul aceleiași echități, personalul de specialitate și de conducere, pînă la nivelul unei subunități (atelier, secție, lot, șantier, fermă etc.) inclus în formația de acord global va primi retribuția în cadrul fondului total de

retribuire prevăzut în contract pentru acest personal, recalculat în raport cu gradul de realizare al lucrării sau a producției contractate. Această nouă prevedere leagă mai strîns retribuția în acord global a acestui personal de contribuția sa — potrivit funcției îndeplinite și sarcinilor de serviciu stabilite la scurtarea termenului prevăzut în contract pentru realizarea unui produs, obiect, lucrare sau pentru realizarea unei producții mai mari, similar cu interesele muncitorilor și maiștrilor din formația respectivă.

Prin noile prevederi sus-menționate se urmărește ca maiștrii, personalul de specialitate și de conducere incluși în acord global, să asigure toate măsurile organizatorice care să conducă la realizarea și depășirea sarcinilor contractate, în cadrul programului de lucru aprobat și nu prin prelungirea acestuia sau chiar să realizeze sarcinile cu un număr mai mic de muncitori, obținîndu-se astfel o creștere a productivității muncii și, corespunzător, realizarea unor venituri mai mari, de către cei ce lucrează în această formă de retribuire.

**S**PORIREA eficienței acordului global presupune, în primul rînd, organizarea temeinică a producției și a muncii și asigurarea condițiilor

tehnico-materiale. În acest sens, întrucît acordul global are scopul mobilizării personalului muncitor la realizarea planului, este necesar ca sarcinile contractate să fie cel puțin la nivelul planului și să asigure folosirea completă a capacității de producție. Totodată, este necesar să se asigure materialele, tehnologiile, utilajele ș.a. necesare pentru realizarea sarcinilor stabilite. De menționat, de asemenea, că aplicarea eficientă a acordului global presupune utilizarea normelor de muncă (exprimate sub formă de norme de producție, de timp, de personal) care să conducă la folosirea rațională a forței de muncă și la creșterea productivității.

Îmbinînd experiența acumulată pînă în prezent în aplicarea acordului global cu măsurile de perfecționare prevăzute în lege, această formă de retribuire va putea fi aplicată în viitor cu mai mare eficiență, iar veniturile oamenilor muncii vor fi mai direct legate de rezultatele obținute în realizarea sarcinilor de plan.

**Mircea MORARIU**

director

în Ministerul Muncii

## Normarea și evidența costurilor

(Urmare din pag. 10)

mentelor primare de eliberare a materiilor prime și materialelor din magazie (bon de consum, fișă limită etc.); pe baza unor documente distincte ce se întocmesc în cazurile cînd materiile prime și materialele sînt supuse în prealabil unui proces de prelucrare (croire, debitare etc.) în loturi; prin compararea consumurilor efective de materii prime și materiale aferente producției fabricate (determinate de regulă prin scăderea din valoarea materiilor prime și a materialelor eliberate de magazie, a valorii celor neconsumate sau existente în diferite faze în instalațiile de fabricație) cu consumurile normate prevăzute în documentația tehnologică, în

cazul producției de masă sau altor procese de producție similare. De asemenea, pentru urmărirea operativă a cheltuielilor de transport-aprovizionare, a cheltuielilor indirecte și a cheltuielilor de desfacere, este indicat ca în fișele sau celelalte documente în care se înregistrează cheltuielile efectuate, să se înscrie limitele maxime prevăzute în planurile (bugetele) acestor cheltuieli care au fost defalcate pe fabrici, secții sau alte compartimente ale unității.

**Pentru toate categoriile de abateri de la norme este indicat să se întocmească un nomenclator în care să fie codificate cauzele abaterilor, ceea ce va înlesni prelucrarea, cumularea și sintetizarea datelor necesare analizei acestora.**

Desigur, pentru implementarea

în practică a unor astfel de metode de normare și evidență a costurilor de producție trebuie asigurate condițiile tehnico-organizatorice corespunzătoare (pregătirea documentației tehnice, organizarea lansării, comensurarea cu exactitate a eliberării de materiale din magazie și a producției obținute, defalcarea planurilor de cheltuieli pe fabrici, secții sau alte locuri de muncă și stabilirea răspunderilor pentru încadrarea în costurile normate etc.), mijloacele de calcul necesare mecanizării și automatizării prelucrării datelor, precum și pregătirea personalului de specialitate, avînd în vedere complexitatea și volumul mare de muncă pe care îl implică efectuarea acestor lucrări, în funcție de gama sortimentală a producției, numărul și structura produselor, natura proceselor tehnologice și celelalte particularități ale activității întreprinderii.

# CERINȚE ȘI PERSPECTIVE ALE APLICĂRII ANALIZEI VALORII ÎN CONSTRUCȚII

● Determinarea însușirilor obiectului de construcții conform necesităților utilizatorului ● Un sistem omogen și coerent de prescripții în construcții, bazat pe conceptul de performanță ● Particularități ale aplicării analizei valorii la producția de construcții ● Corelarea obiectivelor urmărite prin tipizare, cu cele specifice A.V.

## CONCEPTUL DE PERFORMANȚĂ

**O**BIECTIVUL formulat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, privind trecerea de la faza acumulărilor cantitative la faza nouă, superioară, a luptei pentru calitate — cerință primordială de care depinde viitorul întregii economii naționale — își găsește pe deplin aplicabilitatea și în construcții.

Mutațiile pe care perioada postbelică le-a adus în această ramură — creșterea volumului și complexității lucrărilor, impactul revoluției tehnico-științifice asupra metodelor de calcul și de proiectare și a tehnologiilor de execuție, sporirea exigențelor utilizatorilor construcției, ca și a posibilităților de a le satisface au creat condițiile apariției și în construcții a conceptului de performanță. El cuprinde, într-un mod de gândire sistematic, puncte de vedere (mai mult sau mai puțin cristalizate) existente și pînă în prezent, asupra calității construcției.

**S**E RECURGE la conceptul de performanță — sau de comportare în serviciu — a unui produs pentru a caracteriza faptul că acesta își poate îndeplini rolul stabilit, atunci cînd este supus acțiunilor de exploatare. Performanța unui obiect de construcții, a unui element component stabilește, deci, însușirile acestuia în vederea satisfacerii necesităților utilizatorului — fără să fie necesară descrierea mijloacelor specifice folosite pentru obținerea acestui rezultat. Este de presupus că aceasta va deschide posibilități mai largi de definire a exigențelor, întrucît nu mai apare necesar să se precizeze că un anumit element trebuie să fie din lemn, metal sau beton, ci este suficient să fie indicate care sînt cerințele în ceea ce privește rezistența lui la foc sau la uzură, izolarea termică, hidrofugă sau acustică, aspectul exterior etc. De aici decurge impactul acestui concept asupra directivării în proiectare și construcții și implicit asupra progresului tehnic, prin includerea criteriilor de performanță în prescripții și caiele de sarcini, astfel încît acestea să insiste mai mult asupra comportării, decît asupra descrierii felului în care trebuie realizate lucrările, sau a materialelor ce trebuie utilizate.

**E**VIDENTIEREA cu prioritate a exigențelor utilizatorilor în modul de a concepe construcția pune pe primul plan omul, căruia aceasta îi este destinată. Clădirea trebuie să fie adaptată omului, iar nu omul — clădirii. La o clădire de locuit, de pildă, trebuie luate în considerare siguranța construcției, protecția sănătății și a bunurilor locatarilor, confortul și estetica interioară și exterioară, concomitent cu încadrarea în limitele de cost pentru o durată de viață stabilă a construcției.

Totodată, este necesar ca întreaga gamă de caracteristici care definesc obiectul de construcție să își găsească o exprimare cantitativă, pentru a se putea evalua cu suficientă precizie gradul

în care acesta îndeplinește criteriile de performanță.

Exigențelor utilizatorului și criteriilor de performanță cuantificate li se mai adaugă metodele sau tehnicile de testare a caracteristicilor, prin care se evaluează concordanța materialelor și elementelor componente cu criteriile avute în vedere.

**C**ERINȚELE sporite față de conținutul prescripțiilor tehnice, cerințe rezultate din indicațiile date de conducerea de partid și de stat cu ocazia unor consfătuiri și expoziții din ultimii doi ani, ne-au determinat să analizăm critic sistemul în vigoare al documentelor de directivare (standarde, normative, instrucțiuni, proiecte tip etc.); ca rezultat s-a conturat ideea că adoptarea conceptului de performanță la alcătuirea unui sistem omogen și coerent de prescripții în construcții promite obținerea de certe avantaje. Sublinierea în prescripții a caracterului exigențial — astfel încît gradul de satisfacere a cerințelor (exprimate sau presupuse) ale utilizatorilor să constituie măsura de apreciere a calității construcției și elementelor ei componente — este de natură să servească în mai bună măsură la atestarea noilor materiale, elemente și procedee de construcții ce vor apare în proporții sporite în anii următori, deschide perspective pentru găsirea de soluții tehnice noi, stimulînd prin aceasta creația și inovația.

Calea adoptată pentru abordarea problemei în termenii conceptului de performanță o constituie elaborarea unor liste de control pentru cerințele minimale față de clădiri, elemente, părți componente, materiale și servicii.

● Să exemplificăm o astfel de listă de criterii pentru o școală modernă, menită să răspundă exigențelor utilizatorilor în perspectivă. Dintr-un studiu privind dimensionarea și modularea funcțiilor proceselor de învățămînt a rezultat că ea trebuie să îndeplinească, printre altele, următoarele cerințe minimale: clasele să aibă capacitatea de maximum 36 de elevi; să permită o formă de predare variată, în

care profesorul să stea mai mult în mijlocul elevilor; spațiile respective să poată fi utilizate multifuncțional; în locul băncilor să se introducă mese, cu scaune mobile; să se asigure condiții pentru tehnicizarea instruirii prin mijloace audiovizuale; clasele să aibă un iluminat bilateral; să fie dispuse față de coridor în simplu tract, pentru o mai bună folosire a coridoarelor ca spațiu de recreație; construcția să aibă pereți despărțitori ușori, pentru flexibilizarea spațiilor.

Aceste exigențe — cărora li s-au adăugat cele tradiționale, privind asigurarea căldurii, igienei, confortului, protecția contra incendiului ș.a. — au condus la un nou tip de școală, cu clase-modul de formă pătrată (8,40×8,40 m), în care procesul de învățămînt se desfășoară într-un spațiu flexibil și este orientat spre o pregătire intensivă, cu metode moderne, a copiilor.

Toate exigențele funcționale se răsfrîng direct asupra soluției de arhitectură și construcție a noului tip de școală, fără însă ca materialele, elementele prefabricate sau chiar soluțiile pentru structură să fie predeterminate prin aceasta.

● Un alt exemplu clarifică și mai complet posibilitățile pe care le oferă noul concept. Este în curs de elaborare, pentru clădiri industriale, o prescripție care va stabili prin criterii cuantificate exigențele față de construcții ale unor foarte variate tipuri de activități tehnologice de producție și depozitare. Aceste exigențe funcționale-tehnologice au fost împărțite în:

— interioare (independente de amplasament), fie decurgînd din desfășurarea corectă a procesului tehnologic, fie umane, de natură bio-psihologică: dimensiunile lamei halei, temperatura interioară, agresivitățile interioare, transportul tehnologic, protecția contra incendiului, iluminatul general, zgomot (grade de intensitate), climatizare etc.;

— exterioare (dependente de amplasament): natura terenului, zona seismică, zona climatică, poluarea externă.

**I**NCADRAREA fiecărei activități tehnologice în niveluri bine precizate ale criteriilor de performanță, corespunzător acestor exigențe, constituie primul pas necesar în vederea stabilirii condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească clădirea ce va adăposti activitatea tehnologică respectivă. Este însă de dorit ca această listă de control să se bazeze pe criterii de performanță tehnică bine elaborate, privind fiecare din părțile componente ale clădirii: structura, închiderile, pardoselile, instalațiile ș.a.

Noul concept presupune introducerea analizei valorii în proiectare, în cadrul unui proces complex de optimizare a soluțiilor, în care exigențele utilizatorilor sînt evaluate în funcție de posibilitățile de satisfacere cu resurse (materiale, manoperă, utilaje, fonduri). Aceasta obligă proiectantul la o gîndire sistemică în care criteriile sînt ierarhizate pe o scară a valorilor clar determinată, eliminîndu-se arbitrariul

și restrângându-se aprecierile subiective.

Un asemenea proces destul de complicat și laborios, în care un rol nu din cele mai puțin importante îl deține clarificarea noțiunilor și a căilor de adoptat, implică poate progrese lente, încercări multiple și uneori eșecuri, dar deschide perspectiva unei rezolvări

omogene, calitativ superioare a problematicii promovării progresului tehnic în construcții prin intermediul instrumentului numit directivare.

**Radu NEGRU**

director general adjunct  
al Institutului de cercetare,  
proiectare și directivare  
în construcții

## ORIENTĂRI SPECIFICE ALE ANALIZEI

**C**REȘTEREA EFICIENȚEI economice a investițiilor prin optimizarea dimensionării constructive și funcționale a construcțiilor aferente acestora constituie o sarcină și o preocupare de primă însemnătate a cercetării și proiectării. Importanțele economiei de resurse materiale și bănești obținute în ultimii ani prin aplicarea indicațiilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, au evidențiat necesitatea de a se investiga în continuare noi resurse de diminuare a costurilor și consumurilor. În mod firesc, atenția specialiștilor care au venit în contact cu metoda analizei valorii este atrasă de posibilitatea aplicării acesteia în construcții.

Domeniul este relativ nou și pe plan mondial, primele abordări ale problemei datînd de-abia din ultimul deceniu. Astfel de aplicații, cu rezultate meritorii, sînt cîntate în Statele Unite, Franța, R. D. Germană, R. F. Germania, Polonia, Ungaria ș.a.

**L**A NOI ÎN ȚARĂ, unul din inițiatorii implementării metodei în sectorul de construcții a fost filiala Iași a Academiei „Ștefan Gheorghiu”, în cadrul unui program modular la cursurile de perfecționare cu cadrele din construcții și a constat în experimentarea ei pe elemente de construcții (pereți, fundații ș.a.).

Analiza s-a desfășurat la nivel de costuri estimate, cu ponderarea materială a funcțiilor, reprezentarea lor grafică și apoi operarea pe indicatorii rezultati. În prezent, metoda se află în studiu pentru aplicare la cîteva unități de proiectare din țară.

După opinia mea, unele particularități ale producției de construcții influențează modul de aplicare a analizei valorii :

- structura produsului comportă un **nomenclator de funcții foarte bogat și variat**, ceea ce imprimă de la început un grad de dificultate sporit ;

- **valorile economice** legate de aceste funcții sînt mult mai mari comparativ cu celelalte produse și rămîn imobilizate un timp foarte lung, pînă la punerea în funcțiune a obiectivului. Tocmai o asemenea particularitate pledează odată în plus pentru aplicarea A. V. asupra acestui produs complex, în scopul raționalizării valorii respective ;

- **ponderea mare** (circa 30%) a manoperei în costul produsului orientează, de la început, direcțiile de analiză prioritare și spre îmbunătățirea acestui procent.

Desigur că atît ciclul lung de fabricație, cît și termenul de amortizare, de obicei măsurabil în mai mulți ani, constituie particularități care arată în mod clar oportunitatea și chiar necesitatea aplicării analizei valorii la aceste produse, cu caracteristici atît de deosebite de cele ale produselor industriale curente.

DUPĂ CUM ESTE CUNOSCUT, cele două căi de orientare a analizei valorii constau fie în reducerea cantității de muncă trecută și vie, cu menținerea valorii de întrebuințare, fie în creșterea valorii de întrebuințare,

cu menținerea constantă a cheltuielilor de muncă.

În cazurile simple analizate pînă acum a fost utilizată prima cale, analiza servind la decelarea acelor funcții ale produsului asupra cărora urmează să se opereze în continuare, în scopul reducerii cantității de muncă vie și materializată. Este evident însă că și cea de-a doua cale oferă posibilități reale de aplicare în sectorul de construcții-montaj.

Se întîmpină unele dificultăți, în special la categoria clădirilor de locuit, unde gradul ridicat de tipizare (90%), impus de cerințele economice actuale, îngustează aria de desfășurare a analizei. În aceste condiții, apare necesară o **corelare a obiectivelor urmărite prin tipizare, cu cele specifice analizei valorii**, ceea ce împrumută o nouă semnificație analizei. Această urmează a fi orientată asupra optimizării funcțiilor principale, prin **reducerea în primul rînd a manoperei de șantier, a numărului de sortimente la elementele prefabricate, creșterea gradului de prefabricare și industrializare a clădirilor**.

În paralel trebuie urmărite, ca obiective, și reducerea costului investiției prin concepție și execuție, utilizarea de soluții cît mai raționale, cu distribuirea materialului astfel încît **la un volum egal de material pe nivel, să se realizeze o rezistență și stabilitate maxime față de solicitările exterioare**. Această cerință este deosebit de importantă pentru zonele din țară caracterizate printr-un grad ridicat de seismicitate (8—9 MKS) sau cu condiții dificile de fundare (terenuri compresibile, argile contractile sau gonflabile, pămînturi sensibile la umezire ș.a.). În aceeași ordine de idei — micșorarea costului clădirilor — o altă direcție de orientare a analizei o constituie **reducerea masei materialelor**, ceea ce conduce la solicitări mai mici, cu implicații deosebit de favorabile asupra costurilor și a consumurilor de oțel și ciment. Această direcție devine deosebit de favorabilă atunci cînd este corelată cu preocuparea pentru utiliza-

rea unor **materiale locale** eficiente, sau aduse în situația de a fi eficiente, prin procedee tehnologice raționale și ieftine.

În depistarea acestor căi, în asigurarea opțiunii celei mai reușite și adoptarea tehnologiei celei mai eficiente, inginerul de concepție trebuie să analizeze temeinic avantajele oferite de fiecare cale (de exemplu : prefabricare, grevată de costuri și consumuri mai ridicate — sau monolit, legată de manoperă ridicată și grad de industrializare relativ scăzut) și să-și fixeze parametrii criteriali de desfășurare a analizei valorii.

**A**PLICAREA A. V. pentru îmbunătățirea costurilor în cazul clădirilor amplasate în zone cu condiții dificile de teren și seismicitate presupune cunoașterea de către analist a fiecărei caracteristici de concepție a acestor structuri ; ea rezidă în evidențierea, prin procedeele oferite de analiza valorii, a acelor funcții care trebuie optimizate sub aspectul parametrilor criteriali avuți în vedere la analiză. Dificultatea constă, pentru cazul în speță, în îngustarea posibilităților de intervenție, întrucît funcțiile de bază se sprijină pe parametri aproape fieși sau cu un grad de variație extrem de redus, iar restul funcțiilor au ponderi relativ reduse. Cunoșcînd aceste caracteristici, analistul va căuta să epuizeze mai întîi posibilitățile oferite de funcțiile de bază, legate de rezistența și stabilitatea clădirii.

În acest domeniu — deși sînt stabilite concepțiile de bază pentru proiectarea structurilor, iar calculul și dimensionarea se realizează automat, pe bază de programe — rămîn, totuși, posibilități de intervenție. Ele sînt legate în primul rînd de concepția de proiectare și de calcul al structurilor la efecte produse în viața clădirii de deformațiile terenului de fundare : este suficient să amintim că stadiul actual al concepției clădirilor nu a reușit încă să definitiveze o metodă probabilistică de calcul care să ia în considerație efectele acestor deformații asupra stabilității și rezistenței structurilor.

**R**EZOLVAREA de către inginerul de structură a problemelor specifice schițate mai sus are deocamdată un caracter de etapă, care se pretează la permanente ameliorări, pe măsura depistării — prin cercetare sau observare — a unor elemente informaționale concludente, de natură să permită adoptarea unor orientări noi. Există însă, în prezent, metode de analiză și concepție pentru ambele aspecte sesizate. Rolul analistului constă, în primul rînd, în aprecierea domeniului asupra căruia trebuie fixată grila de analiză ; în al doilea rînd, va trebui să se separe funcțiile semnificative și să se fixeze parametrii criteriali, după care desfășurarea analizei va concretiza obiectivele asupra cărora trebuie operat pentru îmbunătățirea costurilor.

Deși aplicarea metodei analizei valorii în construcții-montaj, îmbracă un caracter specific, avantajele sale își mențin valabilitatea și asigură obținerea unor rezultate favorabile pe linia reducerii costului clădirilor și a creșterii eficienței economice în acest sector.

**Octavian COȘOVLIU**

director tehnic al Institutului  
de proiectări al județului Galați



Mic dicționar economic

# REPARTIZAREA RAȚIONALĂ A FORȚELOR DE PRODUCȚIE PE TERITORIUL ȚĂRII

REPARTIZAREA RAȚIONALĂ a forțelor de producție pe întreg teritoriul țării reprezintă procesul complex al dezvoltării armonioase în spațiu a producției sociale. Amplasarea judicioasă a forțelor de producție constituie, totodată, o principală problemă a organizării și conducerii planificate, o direcție esențială a făuririi societății socialiste multilaterale dezvoltate în România. Amplasarea rațională a forțelor de producție a fost înscrisă, în mod deosebit după Congresul al IX-lea al Partidului, ca un **obiectiv programatic al edificării noii orînduirii**. Această orientare statornică inclusă în planurile de dezvoltare economico-sociale a dobîndit noi dimensiuni în condițiile adopțării actualei împărțiri administrativ-teritoriale.

Economia socialistă multilaterală, armonioasă și eficientă asociază structural profilul de ramură cu cel teritorial al forțelor de producție. Relațiile de producție socialiste și acțiunea legilor economice specifice **crează posibilitatea proporționalității complexe în economie**, care presupune, alături de dezvoltarea și modernizarea structurilor de ramură și sectoriale, organizarea teritorială corespunzătoare a forțelor de producție, un sistem armonios de producții în profil teritorial.

Elaborînd strategia generală pentru etapa actuală Programul partidului a fixat ca o direcție principală **intensificarea** procesului îmbunătățirii repartizării forțelor de producție în întreaga țară, al dezvoltării economico-sociale echilibrate a tuturor județelor și sistematizării teritoriului. În concepția și acțiunea partidului nostru acest proces are un **profund caracter uman**, fiind menit să contribuie activ la transpunerea în viață a principiilor socialiste și comuniste, asigurînd condițiile necesare ridicării nivelului de civilizație în toate localitățile și zonele geografice.

Rolul hotărîtor în asigurarea apropierii între județe sub raportul dezvoltării economice și al creșterii nivelului de trai revine **forțelor de producție industriale** întrucît ele asigură o tehnicitate ridicată, productivitate superioară a muncii, propulsarea și modernizarea tuturor celorlalte domenii. Tocmai datorită acestui rol al industriei, amplasarea rațională a forțelor de producție se înfăptuiește prin industrializarea socialistă menită să asigure, în profil teritorial, în toate zonele țării, acele niveluri și structuri tehnico-economice care să corespundă exigențelor actualei revoluții tehnico-științifice. Evident, se are în vedere crearea unor structuri optime în funcție de condițiile specifice reale, locale — cantitatea, calitatea și posibilitatea utilizării eficiente a forței de muncă; volumul, diversitatea și calitatea resurselor naturale —, cît și de perspectiva unor legături economicoase între unități în contextul economiei naționale, la rîndu-i, complex și eficient structurată.

În fundamentarea strategiei dezvoltării în profil teritorial, Partidul Comunist Român a pornit de la cerințele imediate și de perspectivă ale construcției socialiste în strînsă legătură cu realitățile țării. Economia, după cum este cunoscut, se caracterizează în momentul trecerii la construcția socialistă prin mari disproporții în dezvoltarea diferitelor zone ale țării. Se impunea, astfel, **în primul rînd**, eliminarea dezechilibrelor zonale moștenite de la capitalism. **În al doilea rînd**, s-a avut în vedere existența condițiilor favorabile dezvoltării forțelor de producție în toate zonele țării: răspîndirea relativ uniformă în teritoriu a populației; existența unei rețele relativ dense și uniforme de căi de comunicație în întreaga țară; o importantă rețea hidrologică favorabil răspîndită; condiții climatice prielnice. **În al treilea rînd**, de făurire a unei economii socialiste bazată pe un aparat productiv modern, eficient și în profil teritorial.

Amplasarea forțelor de producție, în primul rînd a celor industriale, se bazează pe un **sistem complex de principii și criterii** care asigură proporții teritoriale complexe și dinamice, ridicarea gradului de civilizație în toate zonele țării. Decizia amplasării este efectul îmbinării principiului economic — **obținerea unei eficiente cît mai înalte**, cu cel social — **ridicarea economico-socială și culturală a tuturor unităților administrativ-teritoriale**. Deși fiecare principiu are un rol specific important în localizarea obiectivelor, ele acționează interdependent. Subliniînd necesitatea luării simultane în considerație a celor două principii tovarășul Nicolae Ceaușescu, arăta: „**Trebuie să știm să imbinăm în mod corespunzător considerentele de economicitate, de eficiență, cu cele de ordin social și pe care tre-**

**buie să le avem permanent în vedere în stabilirea repartizării forțelor de producție pe teritoriu**”.

Exprimînd necesitatea obținerii unor economii maxime de muncă socială atît în procesul realizării investițiilor, cît și în fazele ulterioare — producție și circulație —, **principiul de ordin economic** se realizează prin luarea în considerație la alegerea amplasamentelor, în mod deosebit pentru cele industriale, **a unui sistem de criterii de eficiență** care vizează: apropierea optimă a producției de sursele de materii prime sau zonele de consum; utilizarea intensă a căilor fluviale de transport; concentrarea și integrarea producției, cooperarea complexă a întreprinderilor în principal prin valorificarea avantajelor reorganizării platformelor industriale în funcțiune și crearea altora; folosirea potențialului științific al centrelor universitare pentru industriile cu tehnică de vîrf; asigurarea cu forță de muncă și utilizarea ei rațională. De asemenea, se are în vedere posibilitatea alimentării cu combustibil, energie electrică și termică, apă potabilă și industrială; caracteristicile de relief, necesarul de teren pentru construcții și calitatea lui, caracterul nociv al unor industrii, etc. **În agricultură** amplasarea judicioasă a producției se bazează pe **zonarea științifică** care permite folosirea în mod eficient a condițiilor naturale, investițiilor și forței de muncă, sporirea productivității, etc.

În același timp, se ține seama și de **cerințele de ordin social-politic**: sporirea gradului de industrializare al județelor rămase în urmă; înființarea de noi locuri de muncă și folosirea, deplină și rațională, totală și pe sexe, a forței de muncă existente în fiecare județ și localitate; îmbunătățirea structurii sociale prin creșterea gradului de urbanizare; crearea condițiilor economice, sociale, culturale, etc. pentru asigurarea în fapt a egalității tuturor cetățenilor — români, maghiari, germani etc. — indiferent de naționalitate, de pe întreg cuprinsul țării.

O dată cu modernizarea producției industriale și agricole în profil teritorial se asigură ca volum, structură și calitate **o dezvoltare corespunzătoare a transporturilor, activităților de servire, unităților social-culturale, dotațiilor tehnico-edilitare, construcțiilor de locuințe**.

Politica de dezvoltare teritorială se înfăptuiește cu ajutorul **investițiilor**. Orientarea și realizarea programului de investiții în profil teritorial s-a făcut corespunzător criteriilor menționate. În 22 de județe, toate cu un grad relativ mai scăzut de dezvoltare, s-a înregistrat în ultimele două cincinale, creșterea investițiilor într-un ritm superior mediei pe țară. Aceasta a permis obținerea unor rezultate economico-sociale remarcabile în repartizarea rațională în spațiu a forțelor de producție dintre care menționăm: **creșterea** în ritm înalt a producției industriale în toate județele țării și în mod deosebit în cele cu un grad relativ scăzut sau mijlociu de dezvoltare, **apropierea** gradului de dezvoltare industrială prin creșterea numărului de județe cu producție mare și reducerea celor cu producție mică, **răspîndirea** puternică a ramurilor de bază ale industriei și amplificarea ponderii lor etc.

**Pe plan social** efectele amplasării raționale a forțelor de producție sînt elocvente pentru apropierea între județe, între localități sub raportul ridicării gradului de civilizație. Printre cele mai grăitoare rezultate pot fi subliniate schimbările produse în nivelul și structura ocupării forței de muncă, crescînd substanțial, cu deosebire, în județele aflate în proces de industrializare, ponderea populației ocupate în industrie și în celelalte ramuri neagricole odată cu crearea condițiilor pentru sporirea productivității muncii în agricultură, etc., sporind astfel gradul de participare mai eficientă a populației de pe întreg teritoriul la producția materială, realizîndu-se venituri mai mari etc.

**Înfăptuirea cincinalului 1976—1980 va marca un salt calitativ în îmbunătățirea amplasării forțelor de producție, în ridicarea nivelului de viață al oamenilor muncii pe întreg cuprinsul țării**. Cea mai importantă prevedere menită să îmbunătățească radical amplasarea industriei și preponderența acestor ramuri în toate județele o constituie realizarea fără excepție a unei producții industriale de cel puțin 10 miliarde lei în fiecare județ. Prin aceasta se va produce o regrupare la un nivel superior a județelor în funcție de acest indicator.

dr. Gh. POPESCU

# MODERNIZAREA CONTABILITĂȚII — componentă a organizării superioare a sistemului informațional (1)

IN CONDIȚIILE perfecționării conducerii și planificării economiei, mecanismului economico-financiar, în scopul sporirii eficienței, al realizării saltului calitativ pentru întreaga economie, sarcină expresă trasată de secretarul general al partidului, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, contabilitatea a căpătat și capătă noi și importante valențe. Esența acestora decurge din faptul că contabilitatea constituie oglinda în care se reflectă dialectica procesului de producție în unitatea lui, organizat și condus de către oameni, cu toate consecințele rezultate din această reflectare pentru fundamentarea activității de conducere curentă și viitoare. Este deci necesar un continuu proces de perfecționare și dezvoltare a funcțiilor contabilității, care se impune integrat în vasta și complexa activitate de organizare la nivel superior a sistemului informațional în economia națională.

În ansamblul factorilor care determină amploarea și sensul procesului de modernizare a contabilității, cu funcții însemnate se relevă asimilarea creațiilor a realizărilor conceptuale din domeniul teoriei sistemelor, teoriei informației, teoriei deciziei, a matematicii, ciberneticii economice, a științelor de graniță, între contabilitate și toate aceste științe existând legături și determinări reciproce. Dar să vedem și în ce cadru trebuie desfășurate aceste modernizări, pe ce baze și în lumina căror funcționalități specifice? Având în vedere locul contabilității în cadrul sistemului științelor economice, interdependența dintre ele, funcțiile ei de informare și control asupra activității economice, o abordare a direcțiilor de modernizare a contabilității impune desigur stabilirea unor obiective complexe. Între acestea, viziunea sistemică asupra contabilității ca știință și aplicație practică, având la bază principiile teoriei sistemelor și ale ciberneticii, numai pe această cale fiind posibilă asimilarea metodelor matematice și intervenția echipamentului electronic de calcul și prelucrare a datelor: aplicarea tehnicilor matematicii, în scopul sporirii contribuției pe care trebuie să o aibă contabilitatea la fundamentarea științifică a deciziilor la toate nivelele sistemului, de la unitatea gestionară până la nivelul ramurii și economiei naționale; în sfârșit folosirea mijloacelor moderne de calcul și evidență, în special a calculatoarelor electronice pentru prelucrarea datelor con-

tabile în vederea obținerii unor informații operative, dinamice și eficiente privind activitatea unităților gestionare micro și macroeconomice. Sînt direcții ale modernizării contabilității privită în ansamblu, în totalitatea sa structurală, direcții strîns legate între ele și a căror aplicare se manifestă ca un proces unitar și dialectic.

## Viziune sistemică integratoare

**REALITATEA** economică concretă, care formează obiectul cercetării științelor economice, fiind constituită sistemic, înseamnă că esența fenomenelor și proceselor pe care le cuprinde poate fi pătrunsă, iar legile care guvernează aceste procese și fenomene pot fi identificate și înțelese numai printr-o abordare sistemică a procesului cunoașterii. Astfel, întreprinderea trebuie considerată un sistem, precis delimitat sub aspectul elementelor componente, al legăturilor dintre ele, al scopurilor urmărite etc. Pe un plan superior, întreprinderea se impune apreciată ca element al sistemului pe care îl formează subramura sau ramura economică din care face parte, iar aceasta, la rîndul ei, ca unul din elementele constitutive ale economiei naționale, privită ca sistem de ansamblu. În aceeași ordine de idei, la nivelul fiecărei unități gestionare — nivel micro sau macroeconomic — se poate identifica structura aceasta sub forma mijloacelor și fondurilor de care dispune — care constituie elementele sale de substanță, precum și sub forma forței de muncă — care reprezintă energia sistemului, a proceselor economico-financiare etc. în care se concretizează funcționarea sistemului. În sfârșit se pot identifica rezultatele economice, financiare etc., urmărite în activitate — care reprezintă scopul sistemului.

Avînd ca sferă de cuprindere a obiectului său sistemele care formează structura economiei naționale și avînd drept conținut reflectarea mijloacelor economice în dublă reprezentare—procesele economico-financiare la care iau parte aceste mijloace precum și rezultatele obținute în corelațiile și determinările lor reciproce, contabilitatea trebuie, cu atît mai mult, să fie abordată sistemic. Ea trebuie înțeleasă ca un sistem conceput pentru studierea și cunoașterea realităților economice, ca o activitate ce se bazează pe urmărirea

stării și dinamicii acestei realități din punct de vedere cantitativ\*, în scopul obținerii de informații care să permită cunoașterea esenței ei, care să permită conducerea fenomenelor și proceselor pe care le cuprinde. Structura contabilității reprezintă — mai bine spus ar trebui să reprezinte în și mai mare măsură — tocmai modelul logic al cunoașterii obiectivelor și fenomenelor complexe care constituie obiectivul ei.

Pentru a realiza modelul logic al cunoașterii într-o formă specifică, contabilitatea, ca sistem, și-a precizat elementele, caracteristicile morfologice și funcționale ale acestora și conexiunile dintre ele. Ea se manifestă ca o știință independentă în cadrul științelor economice.

Elementele sistemului contabil sînt, sau trebuie astfel gîndite, încît fiecare din ele să fie cauză și efect al stării celorlalte; independența relativă a elementelor este astfel sintetizată de sistem încît existența independentă, absolută a lor este imposibilă, aceste elemente constituind sub aspectul calității lor reale tocmai fructul sistemului contabil în integritatea sa.

Logica sistemului contabil de cunoaștere rezultă cu claritate dacă avem în vedere treptele ce se pareurg de la informațiile primare despre obiectivele, fenomenele și procesele economice studiate și pînă la valorificarea lor în procesul de conducere. În sistemul contabil intră un volum uriaș de informații primare, mai mult sau mai puțin corelate, care sînt trecute succesiv prin operații logice de grupare și ordonare, obținîndu-se informații de sinteză caracteristice, cu un înalt grad de generalizare și o mare capacitate informativă, ce relevă trăsăturile și conexiunile esențiale ale fenomenelor și proceselor economice și permit conducerea lor. Dacă avem în vedere sistemul contabil ca aplicație în activitatea economico-financiară concretă, ca sistem de cunoaștere și conducere a acesteia, atunci elementele sale pot fi considerate: a) sistemul procedurilor de lucru ale contabilității b) sistemul instrumentelor de lucru ale contabilității; c) sistemul de conexiuni între procedee, între instrumente precum și între procedee și instrumente.

Fiecare din aceste sisteme (elemente) îndeplinește condițiile preexistente mai înainte. Desigur, aceste elemente pot fi analizate și ele mai adînc, sub aspectul

\* Și exprimarea valorică constituită, în fond, tot o exprimare cantitativă, dar folosind ca unitate de măsură etalonul monetar.

structurii lor, dacă le considerăm, la rîndul lor, drept sisteme și identificăm elementele lor componente, adică desfășurăm analiza sistemelor pe trepte, obținînd sisteme de ordine diferite. Dacă avem o astfel de optică, atunci putem considera, de exemplu, că în sistemul procedurilor de lucru ale contabilității se cuprind: sistemul de **observare și consemnare**; sistemul de **prelucrare**; sistemul de **valorificare**; sistemul de **conducere și reglare**. În același mod sistemul instrumentelor de lucru ale contabilității ar cuprinde: sistemul **purtătorilor de informații**; sistemul **conturilor**; sistemul **tehnicii de prelucrare**. Considerăm necesar pentru înțelegerea mai completă a problemei, să prezentăm și elementele componente ale sistemelor de gradul trei. Din acest punct de vedere pentru sistemul de prelucrare ne referim la: sistemul de **grupare și ordonare**; sistemul de **evaluare**, sistemul de **calculație**, iar pentru sistemul de valorificare la sistemul de **analiză**, sistemul de **control**, sistemul de **generalizare**.

Elementele sistemului contabil sînt dispuse și intervin în procesul cunoașterii într-o succesiune logică, prestabilită, generalizîndu-se unul din celălalt și asigurînd atît legătura de cauză-efect dintre elemente cît și funcționarea sistemului în ansamblu. Iar funcțiile contabilității ca sistem — cum sînt funcția de reflectare și urmărire, de control, de calcul, de informare etc. — sînt identificabile, într-o măsură mai mică sau mai mare, la toate elementele sistemului.

Un sistem, cum este și cel contabil, se remarcă prin caracterul său **organizat**. Organizarea sistemului se poate aprecia ca urmărind menținerea structurii sale într-o ordine dată care asigură existența și mai ales funcționalitatea sa. Considerăm că organizarea trebuie să scoată în evidență regularitățile sistemului. În această lumină se poate spune că sistemul contabil prezintă întru totul caracteristicile unei organizări care asigură conservarea structurii sale raționale. Ordinea în sistemul contabil este riguroasă, întrucît există o succesiune ireversibilă dar repetabilă într-un flux și circuit continuu în timp și spațiu între elementele sistemului. Așa de exemplu, în sistemul contabil intră informațiile primare consemnate în documentele primare, aici ele suferă o prelucrare prin procedeu de cuantificare (evaluare, calculație), sînt ordonate și înscrise în conturile analitice, apoi ordonate și înscrise în conturile sintetice, supuse unei noi cuantificări (calculații), controlate și verificate prin balante de verificare și inventarieri, regrupate în bilanț, analizate, interpretate, generalizate etc. Acest ciclu are loc lună de lună și cumulat de la o lună la alta, din punct de vedere al timpului și la fiecare unitate gestionară, respectiv centralizat pe toate nivelurile organizatorice, dacă avem în vedere spațiul.

## Convergență dar și adaptabilitate

CONSIDERĂM că sistemul contabil trebuie apreciat ca un sistem **organic**, înscrisu-se în rîndul **sistemelor calitativ superioare**. Pentru a include sistemul contabil în rîndul sistemelor organice se pot releva caracteristicile

acestui tip de sistem, caracteristici identificabile și pentru contabilitate. În interiorul sistemelor organice există blocuri (subsisteme) specifice. Asemenea subsisteme, în cadrul contabilității, pot fi considerate de exemplu, sistemul de culegere și consemnare a informațiilor primare, sistemul purtătorilor de informații (documentelor), sistemul conturilor etc. Aceste părți ale sistemului organic — contabilității — însușirile lor, trebuie să fie în concordanță cu cele ale întregului, să se supună legărilor sistemului. Astfel, de exemplu, în cadrul și la nivelul tuturor treptelor de cunoaștere contabilă concretizate prin aceste subsisteme, se are în vedere dubla reprezentare a mijloacelor și proceselor economice, întrucît numai astfel există posibilitatea cunoașterii, ca o caracteristică a contabilității, a ambelor laturi ale acestora, în integralitatea lor. De asemenea, la nivelul tuturor elementelor sistemului au loc evaluări specifice pentru a obține exprimarea valorică, singura care permite obținerea de mărimi generalizatoare de sinteză și calculații de determinare a acestor mărimi, care permite cunoașterea în esență a fenomenelor și proceselor și, deci, reglarea lor.

Dependența dintre elementele (subsistemele) contabilității și sistemul contabil însuși este atît de strînsă încît ele — așa cum aminteam — nu dispun de capacitatea de a exista independent, în afara sistemului. Astfel, sistemul de prelucrare a datelor contabilității cu ajutorul conturilor, și însuși sistemul conturilor nu pot exista fără celelalte sisteme (elemente) componente ale contabilității. Nu se poate închipui un sistem al conturilor fără a ține seama de sistemul de indicatori, de sistemul de evaluare și calculație a acestora etc. De aici și necesitatea armonizării lor continue. O precizare însă: subsistemele contabilității, deși converg la realizarea funcționalității și a scopurilor sistemului, neputînd exista independent, prezintă totuși un număr determinat de grade de libertate care generează **suplețea, adaptabilitatea** la realizarea comenzilor sistemului.

Pentru caracterizarea sistemului contabil, în cadrul său se regăsim, în număr mare, conexiunile de interacțiune, între elemente și mai ales de subordonare. Dacă avem în vedere sistemul de informații cantitative existente în cadrul sistemului contabil, care privesc cele două laturi ale obiectului contabilității, operațiile economice care determină modificări ale patrimoniului întreprinderii se reflectă prin modificări de același sens și de aceeași mărime a informațiilor despre mijloacele întreprinderii și sursele lor de finanțare. Sau, necesitatea de a compara cheltuielile cu veniturile, de a calcula rezultatele financiare cu ajutorul conturilor, a dat naștere la conceperea conturilor de rezultate **intermediare** etc.

Conexiunile de subordonare, de generare sînt extrem de clare între elementele sistemului contabil, atît dacă acesta este privit ca un sistem limitat la nivelul unei întreprinderi cît și dacă este extins la nivelul ramurii și economiei naționale. Astfel, în cadrul întreprinderii, natura informațiilor primare determină modalitatea de consemnare a lor în documentele primare, pe baza documentelor primare iau naștere documentele centralizatoare, datele din documentele primare și centralizatoare presupun intervenția conturilor analiti-

ce și sintetice, informațiile din conturi determină conținutul bilanțului etc.

Pe planuri de referință mai înalte se vedește, de exemplu, că sistemele de conturi utilizate de contabilitatea întreprinderilor aparținînd de o anumită ramură de activitate, determină apariția planurilor de conturi pe ramuri (industrie, comerț, transporturi etc.), iar acestea, la rîndul lor, dau naștere cadrului general de conturi ca unul din elementele sistemului contabil național. Tot la fel, se poate identifica și sistemul bilanțurilor primare și centralizatoare la nivelul întreprinderii și pînă la ansamblul economiei naționale. Caracterul sistemic al conținutului informațiilor economico-financiare și principiile de bază ale contabilității în partidă dublă impun funcționarea contrară dar unitară a celor două serii de conturi cu ajutorul cărora se prelucrează și se exprimă acestea — conturile de activ și conturile de pasiv. Totodată, între acestea, înăuntrul sistemului conturilor, se stabilesc conexiuni determinate, obiective concretizate prin corespondența conturilor. Numai în acest fel, avînd în vedere aceste conexiuni, cunoașterea unor informații despre un fenomen sau proces economic permite și cunoașterea conturilor unde vor fi preluate și prelucrate în continuare aceste informații.

Una din caracteristicile sistemelor calitativ superioare este **autoreglarea** lor. Dacă avem în vedere contabilitatea, informațiile furnizate de ea permit și sînt destinate, în primul rînd, reglării sistemelor de mijloace și surse, procese și rezultate care constituie obiectul ei de studiu. Astfel, de exemplu, informațiile furnizate de sistemul contabil privitoare la volumul cheltuielilor comparativ cu acela al veniturilor, permit conducerii unităților gestionare să cunoască felul și mărimea reală a rezultatelor financiare și să regleze activitatea sistemului (a unității gestionare) în raport cu posibilitățile și restricțiile acestuia. Fundamentată pe baza teoriei sistemelor și concepută ca un sistem de circuite de reglare, contabilitatea a devenit, la rîndul ei, un regulator al sistemului de conducere, analiză și control a activității unităților economice.

Autoreglarea sistemului contabil trebuie înțeleasă însă și în limitele sale stricte, adică prin faptul că informațiile care ies din sistemul contabil provoacă o acțiune reglatoare nu numai asupra realității empirice, ci și asupra contabilității însăși, ca sistem de cunoaștere a acesteia. Se poate spune că sistemul contabil, autoreglîndu-se, se adaptează la cerințele conducerii economico-financiare. În prezent, are loc o asemenea acțiune de autoreglare a sistemului contabil, în sensul că, pentru a răspunde cerințelor conducerii moderne a unităților gestionare, contabilitatea se orientează, într-o măsură tot mai mare, spre folosirea aparatului matematic modern și a tehnicii electronice de calcul. Avînd deja date elementele de analiză sistemică menționată, vom urmări într-un articol următor în ce direcție se desfășoară acest proces, și ce elemente l-ar putea poleși.

conf. dr. Valeriu VOICA  
conf. dr. Ladislau POSSLER

LITERATURA economică din Uniunea Sovietică acordă o importanță deosebită categoriei „gestiune economică” („hozrasciot”), pe care o tratează, în contextul mai larg al perfecționării întregului mecanism economic. Această categorie și-a găsit reflectarea și în noua Constituție a U.R.S.S. (adoptată în 1977), în care se stipulează că în conducerea economiei socialiste se folosesc în mod activ gestiunea economică, beneficiul și alte pîrghii și stimulente economice (articolul 16).

În literatura economică sovietică se specifică faptul că teoria economică s-a axat pînă în prezent în special pe evidențierea și analiza trăsăturilor esențiale ale socialismului la nivel macroeconomic cum ar fi: subordonarea producției satisfacerii nevoilor sociale, dezvoltarea planică, unitatea intereselor economice, conducerea conștientă a producției sociale în ansamblul său etc. Toate acestea însă nu ar evidenția trăsăturile caracteristice ale relațiilor pe care le presupune gestiunea economică. V. V. Radaev consideră că: a) gestiunea economică reprezintă raporturi de producție care se manifestă **ne mijlocit la nivelul unității economice**. Sistemul relațiilor de producție socialiste este foarte complex și include o serie de verigi care, în funcționalitatea lor, pot conține trăsături diferențiate de funcționare a sistemului în ansamblu; b) caracterizînd nivelul relațiilor inițiale raporturile de gestiune economică **se regăsesc la nivelele superioare**, inclusiv la nivelul societății în ansamblu; c) relațiile de gestiune economică sînt în evidență **autonomia sau**

## Aspecte teoretice

### și practice

## ale perfecționării

## mecanismului economic

### în literatura sovietică (I)

**independența relativă** a unităților economice). Punctele de vedere expuse în acest sens au găsit o convergență în precizarea faptului că autonomia relativă a unităților economice în socialism este determinată de specificul relațiilor de producție socialiste, reflectînd particularitățile proprietății sociale socialiste asupra mijloacelor de producție în această etapă a dezvoltării societății sovietice.

În teoria economică sovietică este astăzi generalizată o definiție a gestiunii economice, conform căreia ea este o „categorie economică care exprimă ansamblul relațiilor de producție ce apar în procesul funcționării celulelor de bază ale economiei naționale, celule care au o autonomie relativă”. Această definiție consem-

nează legătura dintre activitatea unității economice de bază și mecanismul economic de ansamblu. Unii autori, cum sînt P. G. Bunici și V. V. Radaev, consideră că, în cadrul acestei definiții, accentul trebuie pus pe reproducția individuală, apreciînd că tocmai reproducția în cadrul unității economice reprezintă elementul esențial al relațiilor de gestiune economică). Înainte gestiunea economică era apreciată în esență prin acoperirea cheltuielilor unității economice din realizările ei, precum și prin cointeresarea materială. Ceea ce odinioară se considera a fi esența gestiunii economice, astăzi este interpretat ca fiind doar o derivată a esenței reale.

În această interpretare a gestiunii economice accentul nu se pune pe întreprindere ca obiect al conducerii ci pe reproducția individuală și raporturile ei cu reproducția socială. Reproducția individuală în socialism stabilește, după aprecierea lui V.V. Radaev, ansamblul de legături dintre munca individuală și socială și nevoia socială. În această legătură punctul de plecare îl constituie alocarea de către societate a unei anumite cantități de resurse (mijloace de producție și bani) unității economice. Realizarea produsului în cadrul producției sociale creează condițiile pentru alcătuirea resurselor necesare pentru un nou ciclu de producție. Mișcarea mijloacelor în cadrul producției individuale este reprezentată prin succesiunea: **resursele alocate (cheltuielile de producție) — rezultatele producției — resursele sau mijloacele pentru un nou ciclu**. Reproducția individuală în socialism

## FIȘE

Dr. Ioan Cameniță

# Protecția invențiilor prin brevete

EDITURA ACADEMIEI REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

● *Lucrarea dr. Ioan Cameniță Protecția invențiilor prin brevete, apărută în Editura Aca-*

*demiei R.S.R. (294 p.), este o analiză amplă și competentă a problematicii juridice a protecției invențiilor. Dintr-o prezentare istorică introductivă, aflăm că o atestare documentară a geniului tehnic românesc există încă din 1342. Printre cele 87 de state, care participă, de la 1 ianuarie 1977, la Uniunea pentru protecția proprietății industriale, România figurează ca membru încă de la 6 octombrie 1920.*

*Distingînd invențiile brevetabile de cele nebrevetabile, autorul analizează elementele constitutive ale invenției brevetabile: să reprezinte o soluție tehnică; să fie nouă față de stadiul cunoscut al tehnicii mondiale; să constituie un progres tehnic în raport cu soluțiile anterioare; să fie aplicabilă pe cale industrială, pentru rezolvarea unor probleme din economie, știință, ocrotirea sănătății ș.a.; să fie o creație științifică și tehnică (să cuprindă o „idee inventivă”).*

*Autorul explică, cu exemple practice reale, rațiunea acestor cerințe. Se prezintă durata valabilității brevetelor, drepturilor și obligațiilor decurgînd din brevet și din certificatul de inventator, restrîngerea exercitării dreptului exclusiv (licențele obligatorii), încetarea drepturilor, procedura de acordare, mijloacele juridice de apărare a drepturilor, lucrarea încheindu-se cu protecția internațională a invențiilor în cadrul colaborării mondiale în domeniul proprietății industriale.*

### Calitatea vieții

● Revista PERSPECTIVES POLONAISES nr. 2/1978 face în articolul La qualité de la vie (Calitatea vieții) o încercare de elaborare a problematicii pe care o implică acest concept. Această categorie conceptuală — se arată în articol — ne permite să descoperim perturbațiile semna-

*late de existența unor trebuințe umane ignorate atît de investigațiile sociale, cit și de strategiile de dezvoltare. Ar fi un fapt că, pînă în prezent, centrele de decizie nu au reușit să modifice cit de cit serios sistemul de valori pe care societatea și le-a însușit deja. Este cert că dezvoltarea economică satisface anumite trebuințe, dar în același timp ea generează altele, în timp ce deocamdată, mai mult sau mai puțin, ea neglijează unele, cum ar fi puritatea aerului și a apei, ocrotirea în genere a mediului natural, liniștea, spațiul, mediul social amical. Se naște întrebarea dacă satisfacerea unor trebuințe apărute pe făgașul dezvoltării economice, precum și a altora mai vechi, compensează pierderile determinate de nesatisfacerea altor nevoi și de apariția unora care nu existau în trecut, dar care sînt resimțite în prezent ca trebuințe fundamentale. Printre*

prezintă însă unele particularități. Spre deosebire de o economie bazată pe proprietatea privată, economie în care momentul inițial al reproducerii sociale îl constituie reproducția individuală, în condițiile economiei socialiste acest moment este reproducția socială. Mecanismul circuitului individual al mijloacelor în condițiile economiei socialiste este determinat de reproducția de ansamblu, societatea jucând rolul hotărîtor în înfăptuirea reproducerii individuale. Constituind o parte integrantă a reproducerii sociale, reproducția individuală poartă în sine toate caracteristicile proprietății sociale asupra mijloacelor de producție.

În ceea ce privește acoperirea cheltuielilor din realizări sau autofinanțarea și asigurarea unor încasări care să depășească cheltuielile, adică rentabilitatea, se consideră că acestea nu sînt suficiente pentru a reda esența gestiunii economice în condițiile socialismului dezvoltat. Nu este suficientă autofinanțarea și obținerea unei rentabilități. Nu se urmărește obținerea unei rentabilități în general, ci se cere un anumit nivel de rentabilitate. Accentul cade astfel pe creșterea eficienței economice prin intermediul gestiunii economice. Acest lucru nu se reduce la nivelul întreprinderii, el este valabil și la nivelul uniunilor economice (centralelor) și, mai departe, la nivelul subramurilor și ramurilor economice. În mare măsură acest punct de vedere a depășit stadiul discuțiilor.

Prezentăm în continuare unele direcții de perfecționare a relațiilor de gestiune economică, așa cum sînt evidențiate de diferiți autori<sup>1)</sup>.

Înfăptuirea într-o formă mai dezvoltată a autofinanțării. Există un experiment în care beneficiul ministerelor, departamentelor și al uniunilor industriale, inclusiv al întreprinderilor, se împarte în două. O parte rămîne la dispoziția organizațiilor menționate, cealaltă parte se redistribuie în interesul societății. Conform prevederilor planului pe 1977 se pune la dispoziția unităților economice 40% din beneficiul obținut. În cazul în care unitățile respective nu-și pot acoperi cheltuielile determinate de lărgirea activității lor, ele pot apela la credit, inclusiv pentru finanțarea investițiilor planificate. Aspectul esențial în autofinanțare rămîne planificarea centralizată, ea fiind singura în stare să asigure proporțiile și legăturile economice cele mai raționale.

În autofinanțarea ramurilor economice joacă un rol tot mai important fondurile pentru amortizare. Trecerea acestor ramuri pe gestiune economică este corelată cu măsura care prevede ca 40-50% din fondul de amortizare creat în ramura respectivă să fie folosit pentru reutilizarea și modernizarea fondurilor fixe în cadrul ramurii.

Tendențele de a acoperi cît mai deplin cheltuielile din producția realizată se manifestă și prin introducerea regulii conform căreia lipsa de mijloace circulante se acoperă din veniturile verigii economice care se face vinovată de acest lucru și nu de la buget. Acoperirea cheltuielilor din veniturile obținute prin realizarea producției impune o evaluare cît mai exactă și o cuprindere cît mai completă a tuturor cheltuielilor pentru obține-

rea producției, cheltuieli care au loc atît la nivelul uniunilor de producție, al întreprinderilor, cît și la nivelul societății. În acest sens este semnificativ că în prezent în U.R.S.S. se urmărește cuprinderea în cheltuielile de producție a cheltuielilor efectuate cu explorarea geologică; de asemenea s-a realizat creșterea normativelor de amortizare și se extinde practica autogestionării institutelor de cercetare științifică și, concomitent cu aceasta, reducerea fondurilor alocate de la buget în acest scop; la o serie de componente ale costului de producție care anterior erau stabilite sub valoare se reevaluează prețurile.

prof. dr. Eugen PRAHOVEANU

- 1) Hozrasciotnie otnoșeniia v razvitom sošialisticeskom obșceste. Culegere. Moscova, 1975, p. 14-15.
- 2) Hozraistvennii rasčet v sošialisticeskoi ekonomike, Ed. Misl, Moscova 1976, p. 10.
- 3) P.G. Bunici: Upravlenie, ekonomiceskie riceaghi, hozrasciot. Ed. Znaniie, Moscova, 1976, p. 294; V.V. Radayev: Susceinost hozrasciotnih otnoșeni. Voprosi Ekonomiki nr. 1/1978, p. 67-76.
- 4) V. Pavlova și A. Finkelstein: Hozrasciotnie metodi stimulirovania tehniceskogo progressa, Voprosi ekonomiki nr. 4/1976; P. Bunici: Hozrasciot i rost effektivnosti tehniceskogo progressa, Voprosi ekonomiki nr. 6/1977; V. Kocikian și V. Koșkin: Osnovi hozrasciota v naucino tehniceskikh obedneniiah, Voprosi ekonomiki nr. 7/1977; R. Olsason: Sovershenstvovanie stimulov hozrasciote i effektivnost ispolzovania osnovnih fondov, Voprosi ekonomiki nr. 9/1977; Obobșcestvlenie sošialisticeskogo proizvodstva i sovršenstvovanie mehanizma hozraistvovania, Kiev, 1976.

problemele care se pun în fața cercetării sociologice ar fi, înainte de toate: în ce constă stilul de viață socialist, ce trăsături concretizează sistemul de valori socialiste pe linia calității vieții

### Natura banilor la Jacques Rueff

● Sub titlul *La vérité de Jacques Rueff* (Adevărul lui Jacques Rueff), revista CHRONIQUES D'ACTUALITE DE LA S.E.D.E.I.S. (nr. 9/1 mai 1978), publică un articol în care Jacques Plassard încearcă, referindu-se îndeosebi la cartea „L'Ordre social” a defunctului academician francez, să evidențieze ceva din gândirea economică a acestuia. J.P. scrie că presa a onorat memoria lui J. Rueff, manifestînd astfel faptul că francezii respectă și stimează un

om care și-a conștrănit viața apărării unei doctrine care nu a prea fost îmbrățișată. Jacques Rueff - spune J.P. - a dobîndit notorietate în apărarea etalonului-aur. Această atitudine a fost însă confundată cu un atac la adresa etalonului-dolar, deși gîndirea sa, liberă de orice naționalism, era mult mai profundă. Pentru Rueff - spune Plassard - moneda nu este, prin natura sa, o instituție etatistă; ea este o instituție socială, mai curînd asemănătoare limbajului decît instituțiilor publice formalizate. Dacă un stat își arogă pe nedrept suveranitatea monetară, el va abuza pînă la urmă de ea în mod inevitabil, distrugînd „ordinea socială”. După cum se știe, spune J.P., statul american a abuzat de puterea monetară pe care și-a arogat-o, de unde a rezultat o dezordine socială pe scară mondială care

din 1971 își manifestă ravagiile în mod manifest.

### „Obscuritatea tehnică” a unor teorii asupra șomajului

● Michel Aglietta își exprimă în studiul intitulat *Panorama sur les théories de l'emploi* (Privire de ansamblu asupra teoriilor referitoare la ocuparea forței de muncă), apărut în REVUE ÉCONOMIQUE vol. 19, 1978, îngrijorarea în legătură cu teoriile ocupării forței de muncă în circulație în Occident.

Pentru a convinge că actualele teorii sînt învăluite într-o „obscuritate tehnică” M. A. se oprește asupra teoriilor care susțin că: a) rata șomajului este în funcție de rata inflației (curba Phillips); b) rata șomajului „optimal” este determinată în mod voit de procesul indivi-

dual de căutare a unui loc de muncă; c) rata șomajului este în funcție de creșterea producției și crearea de locuri de muncă; d) neconcordanța dintre cererea și oferta forței de muncă determinată de modificările economice structurale și inadaptarea forței de muncă. M.A. consideră că fenomenul șomajului nu mai poate fi legat de diferite tehnici economice și că el pune în discuție natura și funcționalitatea întregului sistem economic, motiv pentru care pledează nu pentru niște scheme explicative de care dispune în prezent economia politică (capitalistă), ci pentru o teorie generală care să ofere soluții factorilor de răspundere.

FIȘE

„Pornind de la realitatea existenței în lumea de azi a țărilor socialiste, a statelor în curs de dezvoltare și a țărilor capitaliste, politica coexistenței pașnice apare ca o necesitate obiectivă ce impune dezvoltarea largă a colaborării și înțelegerii între toate statele, fără deosebire de orînduire socială“.

NICOLAE CEAUȘESCU

Necesitatea unei activități susținute pentru impulsivarea evoluțiilor pozitive în relațiile internaționale

## PROMOVAREA COEXISTENȚEI PAȘNICE — OBIECTIV STATORNIC AL POLITICII EXTERNE A ROMÂNIEI SOCIALISTE

PRESTIGIUL POLITIC de care se bucură astăzi România socialistă în lume se bazează, în planul relațiilor internaționale, pe caracterul consecvent principial al politicii externe a țării noastre, pe dezvoltarea legăturilor pe cele mai variate planuri cu toate statele lumii, indiferent de sistemul social-politic. Este o politică de aplicare fermă, neabătută a principiilor coexistenței pașnice, concept care izvorăște din realitățile obiective ale lumii contemporane și care oferă singura alternativă la politica de înfruntare și de încordare a relațiilor dintre state. O contribuție decisivă, larg recunoscută și apreciată pe plan mondial, la elaborarea și promovarea principiilor coexistenței pașnice, la afirmarea lor tot mai amplă în practica vieții internaționale o constituie neobosită activitate a tovarășului **Nicolae Ceaușescu**, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România. În toate acțiunile internaționale ale partidului și statului nostru se reflectă preocuparea constantă a tovarășului **Nicolae Ceaușescu** pentru soluționarea problemelor lumii contemporane pe cale pașnică, prin tratative, prin excluderea forței, prin asigurarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe destinele sale, de a-și făuri viața în mod liber, așa cum o dorește, fără nici un amestec din afară. Acestea sînt cerințe imperioase care decurg nemijlocit din configurația atît de variată și complexă a lumii de astăzi.

### O lume a diversității și a interdependențelor

CONFIGURAȚIA lumii actuale arată că statele globului pot fi clasificate în funcție de o serie de criterii obiective, care nu se exclud, ci se completează reciproc. Astfel, țările lumii se deosebesc între ele după orînduirea lor socială, după nivelul dezvoltării lor economice, după locul pe care-l ocupă în diviziunea internațională a muncii, după gradul de participare la circuitul economic mondial, după potențialul lor economic ș.a.m.d. Diferențierea în funcție de aceste criterii multiple are puternice rădăcini istorice în evoluția economică și politică a țărilor: în tradițiile lor, în particularitățile dotării lor cu resurse umane și materiale, în specificul și abundența resurselor naturale etc.

Evident, diversitatea de situații creează premise pentru existența unor particularități și interese proprii fiecărei țări. Totodată, nu poate fi trecut cu vederea faptul că nici o țară, oricît de mare ar fi ea, oricîte resurse umane și materiale ar avea ea la dispoziție, nu se poate izola de restul lumii. Participarea la circuitul economic mondial, la schimburile de valori materiale și spirituale, reprezintă în zilele noastre nu numai un mijloc de satisfacere a unei tot mai mari varietăți de necesități ale consumului personal și ale consumului productiv al societății, dar și un mijloc de asigurare a progresului economic și social, al progresului științific și tehnic. Interdependența crescîndă între economiile naționale, izvorită din adîncirea fără precedent a diviziunii internaționale a muncii, reprezintă baza relațiilor economice dintre statele lumii, a schimburilor de bunuri și servicii dintre ele, o componentă de bază, cu o înfrîurire hotărîtoare asupra relațiilor internaționale.

Una din consecințele cele mai directe ale creșterii interde-

pendenței dintre economiile naționale este faptul că fenomenele, procesele, petrecute în economia mondială și pe piețele internaționale, schimbările în ce privește evoluția diferitelor economii naționale, exercită o influență mai mare sau mai mică, directă sau indirectă, imediată sau de perspectivă, asupra statelor. Din această cauză, studiarea atentă a fenomenelor economice din întreaga lume nu prezintă numai un interes teoretic, dar și unul practic, fiind una din premisele elaborării politicii economice externe și a unor poziții și acțiuni în cadrul relațiilor internaționale. Crizele actuale care se manifestă în economia mondială pun cu acuitate crescîndă problema necesității restructurării ansamblului relațiilor economice și politice internaționale, a instaurării unei noi ordini mondiale. Faptele demonstrează că actuala ordine internațională, instaurată într-o perioadă cînd capitalismul domina majoritatea țărilor lumii sub formele stăpînirii coloniale sau neocoloniale, este neprielnică sau chiar ostilă rezolvării gravelor probleme cu care este confruntată omenirea în prezent. Și aceasta pentru că sistemul de ansamblu al relațiilor economice și politice dintre state nu a ținut pasul cu schimbările revoluționare petrecute pe plan mondial și nu s-a adaptat în măsură corespunzătoare noilor cerințe ale progresului economic și social al tuturor națiunilor.

În acest sens nu se poate ignora faptul că în relațiile dintre state se mai încearcă unele practici bazate pe „dreptul celui mai puternic“, pe continuarea vechii politici imperialiste de forță și dictat, cel mai puternic urmărind să impună celui mai slab condițiile și voința sa. Eforturile unor popoare de a-și hotărî singure destinele, fără amestec din afară, mai întîmpină obstacole din partea politicii de presiune politică și economică sau sînt confruntate cu acte de agresiune militară directă.

Pe de altă parte, într-o lume a interdependențelor crescînde, în care concertarea între interesele națiunilor egale în drepturi ar trebui să fie o regulă inviolabilă, unele decizii care privesc întreaga omenire continuă să fie luate fără participarea tuturor statelor la dezbaterile și adoptarea hotărîrilor respective. Promovarea unor politici de forță, a unor acțiuni care conduc la adîncirea contradicțiilor, la creșterea neîncrederii și diminuarea securității, concomitent cu menținerea unor blocuri militare opase și a cursei înarmărilor, constituie impedimente puternice în calea coexistenței pașnice, a unei cooperări universale indispensabile progresului omenirii. Aceasta întretine suspiciunea între popoare și deturtoază atenția și eforturile națiunilor de la marile probleme care stau în fața umanității, cum sînt cele privind lichidarea subdezvoltării, asigurarea stabilității economiei mondiale, folosirea resurselor energetice și de materii prime, realizarea unor proiecte de mare amploare, legate de dezvoltarea unor zone ale lumii sau de protejarea mediului înconjurător etc. Acestea reprezintă probleme care privesc toate popoarele, toate statele, atît cele socialiste cît și cele capitaliste, atît cele avansate economiceste cît și cele în curs de dezvoltare.

În mod evident, războiul nu numai că nu ar soluționa nici una din problemele cardinale care confruntă omenirea, ci ar pune sub semnul întrebării însăși supraviețuirea acesteia, ținînd seama de forța distructivă fără precedent în istorie pe care au căpătat-o armele contemporane, nucleare și convenționale. Coexistența pașnică apare în aceste împrejurări nu ca un deziderat subiectiv, de conjunctură, ci ca o necesitate obiectivă, vi-

tală, ca singura alternativă rațională aflată în fața tuturor popoarelor lumii.

Cursa înarmărilor întreține baza materială pentru exercitarea de presiuni, pentru impunerea primatului forței asupra dreptului, echității și moralei și în același timp provoacă irrosirea neproductivă a unor imense resurse materiale și spirituale, ceea ce diminuează șansele rezolvării unor probleme urgente cu caracter național sau mondial.

Coexistența pașnică apare în aceste împrejurări nu ca un deziderat subiectiv, de conjunctură, ci ca o necesitate obiectivă, vitală, ca singura alternativă rațională aflată în fața popoarelor lumii. Înfăptuirea acestui deziderat este o condiție a însăși dezvoltării economiei mondiale, a economiei fiecărei țări, a depășirii subdezvoltării și a decalajelor existente în lume.

**„Propunerile pe care le-am prezentat la Organizația Națiunilor Unite — arată tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Tirgu Mures — reprezintă o contribuție importantă a poporului nostru în direcția găsirii căilor pentru a se pune capăt înarmărilor, pentru a se trece treptat la dezarmare, la dezarmare nucleară, pentru ca economiile realizate astfel să fie folosite pentru dezvoltarea economico-socială a popoarelor, a țărilor în curs de dezvoltare, pentru ca minunatele euceriri ale științei să fie utilizate nu în scopuri militare, ci în scopul ridicării gradului de civilizație și bunăstare a tuturor popoarelor. Lupta pentru dezarmare constituie astăzi o cerință fundamentală a tuturor națiunilor, de îndeplinirea căreia depinde viitorul întregii omeniri“.**

## O cerință obiectivă — democratizarea relațiilor internaționale

A DEVENIT evident că remodelarea relațiilor economice și politice internaționale, instaurarea unei noi ordini mondiale, implică nu numai lichidarea politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste, dar și o profundă democratizare a relațiilor economice și politice dintre state, fie ele mari sau mici, dezvoltate sau mai puțin avansate. O experiență îndelungată a vieții internaționale demonstrează că relațiile economice, pe de o parte, și relațiile politice, pe de altă parte, nu constituie domenii sau compartimente izolate unul față de celălalt. Dimpotrivă, între relațiile economice și cele politice existente la un moment dat între diferitele țări există un indestructibil raport de interdependență, de condiționare și determinare reciprocă. De aceea, democratizarea relațiilor economice internaționale nu poate fi realizată fără o democratizare a relațiilor politice dintre state.

Pe fundalul creșterii interdependențelor dintre economiile naționale se poate constata totodată o sporire a diferențierii intereselor și ponderilor țărilor în cadrul economiei mondiale. La rândul său, diferențierea țărilor în funcție de dimensiuni, nivele de dezvoltare economică, orînduire social-politică etc. reprezintă baza pe care s-au edificat, de-a lungul istoriei, o întreagă gamă de forme de interdependență între națiuni, popoare și țări. Una din formele interdependențelor este aceea pe care o putem numi interdependență simetrică, în care partenerii obțin avantaje reciproce și-și respectă în mod reciproc interesele, suveranitatea și independența. O formă care a căpătat o largă extindere în economia și, implicit în politica mondială, este însă aceea care poate fi denumită interdependență asimetrică. Aceasta formă se bazează pe un dezechilibru de drepturi și obligațiuni și se manifestă în concentrarea avantajelor și drepturilor la unii parteneri și, totodată, în concentrarea dezavantajelor și obligațiilor fără echivalent în drepturi la ceilalți parteneri.

Un exemplu tipic al interdependențelor asimetriche extreme a devenit, într-un anumit moment istoric, sistemul colonial al marilor puteri imperialiste. Asimetria între drepturi și obligațiuni și-a găsit expresia în deplina pierdere a independenței și suveranității de către țărilor transformate în colonii, pe de o parte, iar pe de altă parte în dreptul metropolei de a decide asupra tuturor problemelor economice și politice ale țărilor subjugate, fără nici o consultare a acestora.

Lichidarea sistemului colonial al imperialismului ca urmare a revoluțiilor de eliberare națională, a determinat o modificare profundă pe harta politică a lumii, a creat premisele pentru schimbări radicale în economia mondială. Pentru prima dată în istorie există condiții ca singura formă de interdependență între economiile naționale să fie aceea de tip simetric, fundamentată pe principiile coexistenței pașnice, pe promovarea unor noi relații internaționale între state bazate pe egalitate în drepturi, independență și suveranitate națională, neimixtiune, avantaj reciproc, nerecurgere la forță și la amenințarea cu forța. Dacă totuși în lumea contemporană persistă interdependențele asime-

trice, aceasta își găsește explicația în faptul că se mențin încă bazele unei inegalități inacceptabile a statelor, a pozițiilor lor în economia și politica mondială. Pe de altă parte, în afara acestui fundal obiectiv, continuă să existe pregnante manifestări ale politicii imperialiste, colonialiste și neocolonialiste care periclitează permanent pacea și securitatea internațională.

## Necesitatea afirmării echității și legalității

ÎN PREZENT există numeroase indicii că lumea trece printr-o perioadă dificilă. Are loc o adâncire a decalajelor economice internaționale care tind să se transforme într-o adevărată prăpastie. Economia mondială suferă de pe urma unor multiple crize în care fenomenele tipice crizelor ciclice se împletesc cu crize cu caracter neciclic — criza energetică și a materiilor prime, criza ecologică, criza monetară și financiară, inflația. Cursa înarmărilor, în ciuda eforturilor depuse de numeroase țări și a negocierilor îndelungate, tinde să se mențină ipotecind viitorul dezvoltării, stabilitatea economiei mondiale și a lumii în general. În diferitele compartimente ale relațiilor economice internaționale și, în primul rând, în cel comercial se revigorizează tendințele protecționiste cu puternice accente discriminatorii, ceea ce generează sau ascute contradicțiile economice între state și grupări de state. Are loc o ascuțire a tensiunilor în unele zone care ajung până la confruntări directe, inclusiv ciocniri militare, care întretin o atmosferă de neliniște, încordare și suspiciune în viața internațională.

Se cere să fim pe deplin conștienți, așa cum apreciază partidul nostru, de faptul că tendința de accentuare a stărilor de încordare și conflictuale în lume duce la noi conflicte și războaie, menținând inclusiv pericolul izbucnirii unui nou război mondial.

Pe acest fundal de înrăutățire a situației internaționale se poate constata o puternică accentuare a tendințelor de reîmpărțire a lumii în sfere de dominație și influență. Au apărut noi focare de conflict. Se recurge din ce în ce mai des la presiuni politice și economice ale unor state asupra altor state și chiar la intervenții militare directe. În vederea declanșării unor confruntări militare și pentru a putea recurge la ingerințe în treburile interne ale altor state sînt folosite ca pretext orice fel de probleme teritoriale sau naționale litigioase, probleme create de cele mai multe ori de către puterile coloniale în timpul dominației lor sau la plecarea lor din colonii.

Evoluția evenimentelor din ultima vreme comportă grave riscuri pentru destinele omenirii, inclusiv primejdia unui nou război mondial. Ea este legată direct de sistemul vechilor relații economice internaționale bazate pe inechitate și inegalitate, de politica imperialistă, colonialistă și neocolonialistă. În expunerea poziției României în problema dezarmării recent înfățișată sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. din însărcinarea președintelui Nicolae Ceaușescu s-a subliniat din nou, că „rivalitățile dintre diferite state și dintre grupările militare, strategia reîmpărțirii lumii, cu atributele imixtiunilor politice, militare și economice, creează serioase pericole pentru securitatea popoarelor, poluează climatul politic și întreaga viață internațională. Armele sînt folosite ca instrumente în vederea perpetuării unor relații interstatale bazate pe «dreptul forței» în locul edificării unei lumi în care să prevaleze «forța dreptului», să se afirme principiile echității și legalității internaționale, potrivit năzuințelor fierbinți de pace și dreptate, libertate și progres ale întregii omeniri“.

## Coexistența pașnică — cadru favorabil pentru extinderea cooperării

ESTE NECESAR ca în mod hotărât să se pună capăt politicii imperialiste, colonialiste, neocolonialiste, să se facă pași concreți pe drumul dezarmării, să fie promovate cu consecvență și perseverență principiile coexistenței pașnice, acceptate ca singură soluție rațională în configurația actuală a lumii, să se respecte cu strictețe independența și suveranitatea tuturor statelor, dreptul popoarelor de a-și alege de sine stătător calea de dezvoltare. A devenit evident că singura alternativă la confruntare și conflicte este coexistența pașnică, dezvoltarea și amplificarea largă a relațiilor economice, între toate statele lumii, indiferent de orînduire socială, nivel de dezvoltare, potențial sau alte criterii care diversifică lumea în prezent.

Menținerea actualelor tendințe negative, continuarea evoluției situației internaționale în direcția încordării relațiilor din-

tre state periclitează în mod grav pacea lumii, viitorul său. În același timp ea pune sub semnul întrebării schimburile economice dintre țări și popoare, cooperarea economică, științifică-tehnică, culturală etc. O asemenea evoluție vine în contradicție cu experiența ultimilor 10—15 ani când pe plan internațional s-au afirmat și adeseori s-au adâncit fenomene pozitive de cooperare pe multiple planuri între state cu niveluri diferite de dezvoltare, cu orinduri sociale diferite, cu potențiale diverse, care exercită o influență favorabilă instaurării unei păci trainice în lume.

După cum atestă cifrele publicate în anuarele statistice și publicațiile economice curente ale Națiunilor Unite, amplificarea schimburilor internaționale de mărfuri a devansat puternic în ultimele decenii creșterea producției, inclusiv a producției industriale mondiale care a fost deosebit de dinamică în perioada postbelică.

Între 1960 și 1975 producția industrială mondială a crescut de circa 3 ori, în timp ce exporturile totale au sporit de aproximativ 6,8 ori, iar exporturile de produse industriale de peste 7,5 ori. La sfârșitul anului 1976 produsele industriei prelucrătoare ajunseseră să reprezinte peste 54% din totalul exporturilor mondiale, apropiindu-se de cifra de 530 miliarde dolari, față de numai 70,2 miliarde dolari în anul 1960, este adevărat — în prețurile curente ale fiecărui an.

Trebuie remarcat însă că nu este vorba numai despre schimburile de mărfuri, ci și de stabilirea unor relații mai stabile și mai complexe, concretizate într-o multitudine de forme de cooperare în toate domeniile, începând cu producția și terminând cu comercializarea mărfurilor, de la cercetarea științifică fundamentală și pînă la aplicația tehnologică. În domeniul cooperării au loc nu numai apreciable creșteri cantitative, dar și accentuarea unor laturi calitative. Au apărut noi modalități de cooperare, statele avînd un rol tot mai direct și mai activ în stabilirea și dezvoltarea relațiilor pe această cale. Mai mult, relațiile de cooperare fac din ce în ce mai mult obiectul acordurilor de lungă durată sau al unor programe speciale în cadrul relațiilor interstatale.

Judecînd prin prisma experienței concrete a dezvoltării relațiilor economice internaționale în decurs de un deceniu — un deceniu și jumătate, se poate constata că există motive obiective pentru a aprecia că, în condițiile coexistenței pașnice a statelor cu orinduri sociale diferite, realitățile contemporane oferă largi perspective schimburilor comerciale și cooperării între state și popoare. Rezolvarea marilor probleme ce stau în fața omenirii solicită în continuare eforturi convergente ale tuturor țărilor lumii pentru declanșarea unor activități comune cu scopul de a eradica analfabetismul, foametea, subdezvoltarea și celelalte racile ce se mențin pe glob în prezent.

## Bazele principale ale unui climat mondial de înțelegere reciprocă

**PARTIDUL ȘI STATUL NOSTRU** promovează cu consecvență aplicarea, în practica relațiilor internaționale, a principiilor coexistenței pașnice a tuturor statelor, indiferent de sistemul social-politic. Prin glasul reprezentantului său celui mai autorizat — președintele republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, România s-a pronunțat și se pronunță cu fermitate pentru respectarea neabătută a acestor principii în relațiile politice, economice și de orice altă natură între state, ca singură alternativă a înfruntării, a încordării, a conflictelor care nu pot decît să frîneze progresul social-economic, să întîrzie reducerea și lichidarea decalajelor flagrante care mai caracterizează lumea contemporană.

Aceasta nu este o politică de conjunctură, după cum nu este un deziderat subiectiv, ci constituie o cerință esențială, obiectivă, de durată a vieții internaționale, a cărei deplină respectare în practica relațiilor dintre state corespunde aspirațiilor profunde ale tuturor popoarelor lumii de pace și progres social.

„Știm bine că existența statelor cu orinduri sociale diferite, urta tovarășul Nicolae Ceaușescu la marea adunare populară de la Tîrgu Mureș, va continua să fie multă vreme o realitate și de aceea facem totul pentru a se asigura, în aceste condiții, relații de colaborare între toate statele lumii, punînd la baza acestora principiile deplinei egalități în drepturi, respectului independenței și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, renunțarea la forță și la amenințarea cu forța, respectarea dreptului fiecărui popor de a fi stăpîn pe bogățiile naționale, de a-și făuri viața în mod liber, așa cum dorește fiecare națiune“.

Întreaga politică externă a țării noastre este o materializare strălucită, exemplară a acestor principii care întrunesc recu-

noașterea și aprobarea deplină a popoarelor de pe toate continentele. Aplicarea lor în practica vieții internaționale prin numeroasele acțiuni inițiate și întreprinse de președintele Nicolae Ceaușescu reprezintă tot atîtea verificări ale caracterului lor constructiv, acceptabil pentru toate țările care evaluează în mod lucid situația din lume, și totodată eficient din punctul de vedere suprem al menținerii păcii.

România, pronunțîndu-se în mod ferm pentru înlăturarea tuturor fenomenelor care constituie în prezent frîne în calea dezvoltării raporturilor internaționale, dezvoltă relațiile de colaborare și cooperare în primul rînd cu țările socialiste, în curs de dezvoltare, cu toate țările lumii, indiferent de mărime. Vizitele președintelui Nicolae Ceaușescu într-o serie de țări din Africa, America, Asia și Europa, se înscriu ca o contribuție la politica neabătută promovată de România în direcția dezvoltării relațiilor cu toate statele lumii, a lărgirii și diversificării schimburilor în toate domeniile activității umane. Propria experiență demonstrează că între dezvoltarea rapidă, în ritmuri înalte, a economiei naționale, și lărgirea relațiilor economice externe nu este nici o contradicție. Și aceeași pentru că în condițiile contemporane, ale profundeii revoluții științifico-tehnice ce se desfășoară pe plan mondial, progresul economic și social al tuturor țărilor nu poate duce la închistare, la autarhie economică, ci, dimpotrivă, cere imperios adîncirea și diversificarea schimburilor de mărfuri, cunoștințe tehnice și științifice, experiență de producție, multiplicarea și diversificarea relațiilor dintre țări, completarea reciprocă a necesităților lor, angrenarea lor tot mai profundă în diviziunea internațională a muncii.

Asfel, dezvoltarea accelerată a economiei românești a determinat o creștere importantă a exporturilor și importurilor de mărfuri. În 1977, cînd volumul producției industriale a României a fost, în prețuri comparabile, de 25,9 ori mai mare decît în 1950, exporturile au fost de 27,5 ori mai mari, iar importurile de 24,1 ori. Ponderea produselor prelucrate a ajuns la circa 52% din totalul exporturilor și la aproximativ 51% din totalul importurilor. Pe planul cooperării, numai în anul 1977 au fost încheiate 20 de noi acorduri și înțelegeri de cooperare și colaborare tehnico-economică. În plus, s-au lărgit acțiunile de constituire de societăți mixte în țara noastră și în alte țări; la sfârșitul anului 1977 funcționau 8 societăți mixte de producție cu sediul în România, 28 societăți mixte de producție și comercializare și 35 de societăți mixte de tip comercial și bancar cu sediul în străinătate. Amplitudinea relațiilor economice externe ale României se poate deduce, totodată, din faptul că numărul de țări cu care întretinem asemenea raporturi a ajuns la 140.

Trebuie constatat, pe de altă parte, că cifrele statistice pentru anii recentți publicate de Națiunile Unite arată că și pe plan mondial dezvoltarea economică și lărgirea relațiilor economice merg mîna în mîna. Astfel, aproximativ patru cincimi din exporturile mondiale provin din țări cu o economie dezvoltată, iar peste trei sferturi din comerțul mondial se bazează pe schimburile reciproce dintre țările cu economie avansată. Este firesc, în acest context, să se tragă concluzia că una din condițiile esențiale ale intensificării relațiilor economice internaționale este reprezentată tocmai de asigurarea dezvoltării economice a tuturor țărilor, care nu poate avea loc decît în cadrul unui climat de pace și securitate prin lărgirea încrederii și a tuturor formelor de cooperare între state. Aceasta cere crearea unui complex de condiții materiale și politice de natură nu numai să înlătore obstacolele care stau astăzi în calea progresului, dar și să stimuleze evoluții pozitive în relațiile internaționale, înlocuind practicile și metodele care duc la confruntare cu cele care pot deschide noi perspective unei colaborări fructuoase pentru toate statele lumii.

Posibilitatea reală a creării unui astfel de complex de condiții decurge din faptul că popoarele tuturor țărilor lumii, socialiste și nesocialiste, dezvoltate și în curs de dezvoltare, mari și mici, industriale și agrare sînt profund interesate în procesul consolidării păcii și securității, creșterii și dezvoltării economice mondiale, în înlăturarea fenomenelor de criză și de îngustare a relațiilor dintre state. Coexistența pașnică, securitatea și dezvoltarea, pe de o parte, intensificarea relațiilor internaționale inclusiv a celor economice, pe de altă parte, constituie acel tot unitar care în lumea contemporană dă o alternativă pozitivă și, de fapt, singura rațională pentru toate țările lumii față de evoluția gravă înregistrată în ultima vreme în raporturile din viața internațională. Prin această prismă, coexistența pașnică a statelor, indiferent de orînduire, nivel de dezvoltare etc. nu înseamnă numai inexistența războiului, ci constituie o alternativă activă, dinamică, de rezolvare în comun a problemelor planetare cu caracter vital, de dezvoltare continuă, perseverență și responsabilă, a cooperării între state pentru asigurarea unor evoluții pozitive, a întăririi păcii și securității.

dr. N. S. STĂNESCU



# DEZARMAREA — CONDIȚIE VITALĂ A DEZVOLTĂRII ECONOMICE ȘI A LICHIDĂRII DECALAJELOR ÎN LUME

ROMANIA SOCIALISTA militează în modul cel mai ferm pentru trecerea la măsuri concrete, practice, de dezarmare și, în primul rând, de dezarmare nucleară, și, în acest cadru, pentru încheierea cu succes a sesiunii speciale a O.N.U. consacrată acestei problematice. În cadrul multiplelor contribuții esențiale ale președintelui țării noastre tovarășul Nicolae Ceaușescu, la rezolvarea marilor probleme care confruntă în prezent omenirea, contribuția care i-au adus un înalt prestigiu și o largă audiență internațională, se înscriu și soluțiile conceptuale și concrete avansate pentru lichidarea stării de subdezvoltare, afirmarea relației intime care există între dezarmare și dezvoltare.

Cele 149 de state, participante la lucrările sesiunii speciale a O.N.U. — ale cărei dezbateri se apropie de sfârșit la sediul din New York al Națiunilor Unite — desfășoară în aceste zile ample consultări și negocieri pentru punerea de acord a documentului final al acestui important for mondial, chemat, prin mandatul încredințat și prin exigențele formulate cu vigoare de popoarele lumii, să inaugureze o eră nouă în acest domeniu vital pentru pacea, securitatea și progresul tuturor națiunilor. La capătul unui proces îndelungat de dezbateri, desfășurate în Comitetul pregător și pe parcursul lucrărilor propriuzise ale sesiunii, participanții au consensat un pas pozitiv — încheierea procesului de redactare a preambulului — prima din cele patru secțiuni ale documentului final care, după cum se știe, urmează să mai includă Declarația asupra dezarmării, Programul de măsuri și acțiune, Mecanismul de negocieri.

## O relație statuată fără echivoc: dezarmare — dezvoltare — securitate

DE IMPORTANTĂ MAJORĂ în ansamblul abordărilor, conceptelor, principiilor și măsurilor de ordin politic, organizatoric și instituțional pe care sesiunea este chemată să le adopte în sfera dezarmării, preambulul are, între altele, meritul de a statua fără echivoc, o relație de însemnătate cardinală pentru reușita viitoarelor eforturi ale comunității internaționale în direcția opririi cursei periculoase și costisitoare a înarmărilor și a înaintării progresive pe calea dezarmării: relația dezarmare-dezvoltare-securitate. În acest sens, după ce fixează cu claritate că securitatea, ca element nedisociabil al păcii, nu poate fi întemeiată pe sporirea înarmărilor și, în general, pe conceptul de forță, și exprimă hotărârea membrilor O.N.U. de a realiza „securitatea prin dezarmare”, preambulul încorporează o serie de prevederi ce vin să sublinieze din nou relația temeinic acreditată azi — prin rezoluții, rapoarte, studii și alte documente ale O.N.U. și ale altor or-

ganizații internaționale, dintre oprirea cursei înarmărilor și înfăptuirea dezarmării, pe de o parte, și asigurarea dezvoltării și progresului tuturor națiunilor, fără excepție, pe de altă parte. „Încetarea cursei înarmărilor și dezarmarea reală — precizează documentul convenit — reprezintă o sarcină de cea mai mare importanță și de cea mai mare urgență, atât pentru protejarea intereselor economice și politice ale tuturor popoarelor lumii, cât și pentru asigurarea cu adevărat a securității lor și garantarea viitorului lor pașnic“.

Crearea de stocuri de armamente nucleare și clasice amenință să compromită eforturile vizând înfăptuirea obiectivelor dezvoltării, să ridice obstacole în calea instaurării unei noi ordini economice internaționale și să împiedice soluționarea altor probleme vitale care confruntă omenirea. Ceea ce se cere acum — așa cum s-a degajat cu putere din dezbaterile generale ale sesiunii, din pozițiile exprimate de majoritatea covârșitoare a statelor participante, în special de țările mici și mijlocii, nealiniate, în curs de dezvoltare, nucleare — este înscrierea în programul de măsuri și acțiune ce va fi adoptat a unor obiective clare, concrete, precise, cum sînt înghețarea și reducerea bugetelor militare, măsuri prioritare de dezarmare nucleară și de eliminare a celorlalte arme de nimicire în masă, măsuri de dezangajare militară și dezarmare în Europa, reducerea substanțială a forțelor armate și armamentelor convenționale, înaintarea graduală spre obiectivul final al dezarmării generale și totale și trecerea, în continuare, la înfăptuirea fermă a acestor obiective urgente, ceea ce s-ar repercuta, fără nici o îndoială, de o manieră pozitivă atât asupra sporirii coeficientului de securitate în lume, cât și asupra accelerării eforturilor de progres și dezvoltare ale tuturor națiunilor, în primul rând ale țărilor în curs de dezvoltare.

## Una din problemele cardinale ale contemporaneității: stoparea cursei înarmărilor

PENTRU O ATARE ABORDARE — definitorie pentru poziția și acțiunile energice ale partidului și statului nostru în sfera dezarmării — pledează o multitudine de argumente și date, evocate pregnant în dezbaterile de la O.N.U. și din alte foruri, inclusiv de la actuala sesiune specială. Iată de exemplu, una dintre concluziile încorporate în ultima ediție, actualizată, a Raportului secretarului general al O.N.U. privind consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și cheltuielilor militare — elaborat în baza unei valoroase inițiative a României —, raport care se află printre documentele de referință de bază ale sesiunii

speciale: „Pe parcursul întregului raport — subliniază experții consultanți care au alcătuit documentul — s-a insistat asupra faptului că cele două obiective principale vizate de comunitatea internațională, dezarmarea și dezvoltarea, obiective pe care statele membre ale Organizației Națiunilor

s-au angajat să le urmărească fără încetare, se află, unul față de altul, într-o strînsă legătură. Ar fi dificil, dacă nu imposibil, să se atingă un ritm de dezvoltare acceptabil dacă cursa înarmărilor ar fi continuată“.

Pe baza unor atari concluzii ale experților în materie și pornind de la relația definitiv acreditată dintre dezarmare și dezvoltare, luările de poziție din cadrul sesiunii speciale au contribuit în mod substanțial la relevarea parametrilor acestei relații, la evocarea decalajelor uriașe dintre statele industrializate și țările în curs de dezvoltare și a consecințelor nocive — pe plan național și internațional — ale stării de subdezvoltare în care trăiesc peste două treimi din populația globului, la evidențierea marilor avantaje ce ar decurge pentru toate națiunile din stăvilirea cursei înarmărilor și realizarea unor măsuri practice de dezarmare. Așa cum arăta președintele sesiunii speciale: „În fața Adunării Generale se află una din problemele cardinale ale contemporaneității — stoparea cursei înarmărilor, care absoarbe resurse materiale și umane colosale. Lumea cheltuiește mai mult în scopuri militare decît pentru educație, iar activitatea de cercetare este orientată spre scopuri sterile, în loc să aibă ca obiectiv ameliorarea condiției umane și descoperirea de noi resurse energetice“.

## Comparațiile statistice între două „decenii” — un semnal serios de alarmă

NECESITATEA unei abordări noi și eficiente, străbătută de răspundere față de destinele păcii și progresului general, a problematicei dezvoltării și dezarmării, obiective în strînsă interdependență, a devenit o cerință imperioasă, reclamată de exigențele de bază ale edificării noului ordinii politice și economice mondiale, între ale cărei componente esențiale figurează atât lichidarea decalajelor economice și a subdezvoltării, cât și înfăptuirea dezarmării.

Cu puțin timp înaintea sesiunii speciale consacrate dezarmării, la sediul din New York al Națiunilor Unite s-au desfășurat lucrările primei sesiuni a Comitetului plenar al O.N.U. pentru noua ordine internațională, organism creat în 1977. Consacrate în principal examinării problemelor subdezvoltării prin prisma exigențelor noului ordinii, lucrările Comitetului au scos în relief, între obstacolele ce stau în calea dez-

voltării și progresului țărilor rămase în urmă, fenomenal în continuă amplificare al cursei înarmărilor, care detur-nează uriașe resurse materiale și spirituale, într-o lume confruntată cu nevoi economice și sociale cronice. Examinarea comparativă a rezultatelor „Strategiei internaționale pentru cel de-al doilea deceniu al dezvoltării” și ale primului Deceniu al dezarmării — ambele proclamate de Națiunile Unite pentru perioada 1970—1980 — au conturat cu claritate ideea că adâncirea și agravarea decalajelor economice și a consecințelor subdezvoltării au la bază, între alți factori importanți, și colosala risipă de fonduri și mijloace datorată exacerbării competiției militare moderne, în primul rând în domeniul nuclear. Astfel, obiectivele minime ale actualului deceniu al dezvoltării, fixate de O.N.U., preconizează sporirea în țările în curs de dezvoltare a producției industriale cu 3 la sută, a celei agricole cu 4 la sută și un ritm de creștere anuală a P.N.B. de 6 la sută. Or, datele cele mai recente ale O.N.U. arată că în anii care s-au scurs din acest deceniu nici unul din aceste obiective n-a fost atins, și în consecință, discrepanțele economico-sociale se accentuează.

Datele statistice, fie și sumare, sînt concludente în această privință: datele externe ale „lumii a treia” au ajuns în prezent la suma imensă de 240 miliarde dolari, apreciindu-se că în 1978 numai dobînda la aceste debite va absorbi 25 la sută din valoarea exportului țărilor în curs de dezvoltare ne-produsătoare de petrol; în statele industrializate, la 100.000 de locuitori revin 300 de ingineri și alți specialiști cu înaltă calificare, în timp ce în unele țări în curs de dezvoltare — numai 4; din 65 miliarde de dolari alocați în lume pentru cercetări, țărilor din Asia, Africa și America Latină le revin doar 3 miliarde; spre a se înscrie în mod veritabil pe orbita dezvoltării țărilor în curs de dezvoltare au nevoie, pînă la finele acestui deceniu, de 1,5 milioane de ingineri și cercetători; cei 800 milioane de neștiutori de carte din țările în curs de dezvoltare, care reprezintă un uriaș handicap în calea eforturilor de făurire a unor economii avansate și a înaintării pe treptele civilizației, ar putea fi alfabetizați prin alocarea unor fonduri de două miliarde dolari anual, timp de 5 ani, ceea ce ar reprezenta în total, doar a 40-a parte din cheltuielile militare pentru înarmări la nivelul anului 1977.

## O absurditate a lumii contemporane: mai multe cheltuieli pentru înarmare decît pentru sănătate

REFERINDU-SE la absurditatea și nocivitatea unor eforturi și cheltuieli militare uriașe într-o lume confruntată cu problemele multiple și grave ale decalajelor, subdezvoltării, fenomenelor de criză, bolilor cronice, subnutriției, insuficienței locuințelor și altele, experții Institutului internațional pentru cercetări în problemele păcii din Stockholm (SIPRI) înfățișează, în ediția pe 1978 a anuarului acestui institut, o serie de date și concluzii edificatoare asupra termenilor în care se pune astăzi relația dezarmare-dezvoltare. Reproducem cîteva date, în mod selectiv.

**1** Cheltuielile militare globale au urmat o curbă ascendentă în întreaga perioadă postbelică. La nivelul anului 1976, cheltuielile militare globale au fost egale cu alocațiile mondiale pentru sănătate și ceva mai mari decît cheltuielile mondiale pentru învățămînt și educație. „Aceasta — se arată în lucrare — în ciuda faptului că circa 570 milioane de oameni de pe planetă sînt subnutriți, circa 2,8 miliarde nu dispun de apă potabilă corespunzătoare (bolile provocate de apa impură ucid, în prezent, circa 25 000 de oameni pe zi), circa un miliard de persoane nu au locuințe corespunzătoare, aproximativ 1,5 miliarde duc lipsă de asistență medicală efectivă, aproximativ 250 milioane de copii nu urmează școlile, iar 800 milioane de oameni sînt complet analfabeți”.

**2** Cheltuielile militare globale sînt echivalente cu aproape două cincimi din produsul național brut al tuturor țărilor din lumea a treia. Ele sînt egale cu venitul total a trei pătrimi din țările cele mai sărace din lumea a treia. În linii mari, ele sînt aproape egale cu produsul național total al întregii Americi Latine și de două ori mai mari decît al tuturor țărilor din Africa. Ele sînt de 14 ori mai mari decît ajutorul pentru dezvoltare acordat de statele industrializate lumii a treia.

**3** Repartiția cheltuielilor militare globale indică existența și în acest domeniu a unor decalaje uriașe între principalele puteri militare, în primul rînd între statele nucleare, țările mari, puternic înarmate și țările mici și mijlocii, în curs de dezvoltare.

La o serie de categorii de armamente cu o mare putere de distrugere (arme nucleare, rachete de diferite tipuri, submarine nucleare, aviație strategică, avioane de vînătoare supersonice, alte sisteme grele de armament) statele nucleare dețin o pondere de 100 la sută sau apropiată de acest procent maxim.

**4** Ca urmare a unor conflicte locale sau în scopul apărării independenței lor naționale, țările mici și mijlocii, în curs de dezvoltare, nealiniat, luate în ansamblu, și-au sporit cheltuielile militare în perioada 1967—1977 de 2,7 ori. În ultimii 20 de ani, cheltuielile militare ale țărilor în curs de dezvoltare au crescut, în termeni reali, cu factorul 6,5, cheltuielile militare ale țărilor în curs de dezvoltare ridicîndu-se la circa 50 miliarde dolari anual.

**5** În 1976, asistența economică oficială acordată de țările dezvoltate țărilor în curs de dezvoltare a fost de numai 20 miliarde dolari. „În alți termeni — arată Anuarul SIPRI — aceasta înseamnă că înarmările pe glob absorb în fiecare an resurse mai mari decît asistența oficială pentru dezvoltare pe 20 de ani”.

**6** „În ultimii 75 de ani — subliniază, în final experții SIPRI — cheltuielile militare mondiale au crescut cu o rată medie anuală de 4,5 la sută în termeni reali. O prognoză moderată pentru perioada care a mai rămas din acest secol indică o rată de creștere de 3,6 la sută. Aceasta ar însemna că în anul 2000 cheltuielile militare globale se vor situa în jurul nivelului de 820 miliarde dolari anual”.

Concluzia Anuarului SIPRI, confirmată de întreaga desfășurare a debaterilor sesiunii speciale a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării, este formulată în următorii ter-

meni: „Dezarmarea și dezvoltarea reprezintă, ambele, obiective critice ale comunității internaționale, a căror înfăptuire trebuie urmărită cu cea mai mare prioritate. Este posibil și necesar ca ele să fie inter-relate de o manieră sistematică, pentru ameliorarea perspectivelor de atingere a ambelor obiective. Ca un obiectiv imediat, sesiunea specială ar putea adopta măsuri pentru accelerarea realizării unor acorduri de reducere a cheltuielilor militare”.

## România, militantă pentru dezarmare și progres

DEZARMAREA ȘI DEZVOLTAREA sînt doua obiective de cea mai stringentă actualitate ale epocii contemporane, pentru a căror înfăptuire corelată se cer eforturi stăruitoare, concentrate, din partea tuturor guvernelor, a tuturor popoarelor de pe planeta noastră. Două obiective ale căror conținut, interdependență și loc important în cadrul strategiei noii ordini economice și politice mondiale au fost precizate cu o mare claritate în gîndirea politică a președintelui Nicolae Ceaușescu și pentru a căror materializare țara noastră, personal șeful statului român, militează cu fermitate și consecvență. Tratatul lor într-o relație strînsă, organică, constituie una din abordările centrale ale programului concret de dezarmare conținut în istoricele documente ale Congresului al XI-lea și prezentat recent, din însărcinarea președintelui Nicolae Ceaușescu, la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. consacrată dezarmării.

Bazate pe hotărîrile Conferinței Naționale a Partidului Comunist Român din decembrie 1977, pe hotărîrea Comitetului Central al partidului cu privire la problemele dezarmării, propunerile României prezentate la sesiunea specială a Adunării Generale a O.N.U. sînt menite să contribuie la adoptarea de către sesiune a unor măsuri hotărîte apte să deschidă calea trecerii la realizarea năzuințelor vitale ale popoarelor, a dreptului lor sacru de a trăi în pace, a aspirației lor la dezvoltare liberă și independentă.

„Ne exprimăm speranța, arată recent tovarășul Nicolae Ceaușescu, că rațiunea, răspunderea față de propriile noastre popoare, față de cauza civilizației, a însăși existenței umanității va triumfa, determinînd oprirea cursei înarmărilor și trecerea la măsuri concrete de dezarmare, în primul rînd de dezarmare nucleară, sub un control internațional corespunzător, cu garanția că nici un stat nu va fi victima nici unei agresiuni, că fiecare națiune va putea trăi în libertate, suveranitate și pace”.

Luarea în considerare a propunerilor lucide și realiste ale țării noastre, concretizarea lor în deciziile marelui forum al dezarmării de la Națiunile Unite ar permite inaugurarea unei etape noi în viața omenirii, etapă în care resursele colosale irosite azi în scopuri distructive și-ar găsi treptat, într-o măsură din ce în ce mai mare, menirea lor autentică — de a servi la susținerea și accelerarea eforturilor de progres și prosperitate, de o viață mai bună, ale tuturor națiunilor de pe planeta noastră, acordîndu-se o atenție specială nevoilor țărilor în curs de dezvoltare.

Nicolae CHILIE

## TENDINȚE — CONJUNCTURI

### Pierderi de recolta în Brazilia

**DACA ANUL TRECUT** Brazilia s-a situat pe locul doi în lume (după S.U.A.) sub raportul exportului de produse agricole, o secetă care durează de peste șase luni, apreciată ca cea mai gravă din ultimii 50 de ani, a antrenat până acum pierderi de recoltă de 2,5 miliarde dolari, obligând țara să devină mare importatoare la acest capitol. Ea și-a anunțat deja intenția de a achiziționa de pe piața mondială produse agroalimentare în valoare de 500 milioane dolari, suspendându-și în același timp exportul tradițional de soia, orez și porumb. Puternic amenințat este și exportul de carne, ca urmare a reducerii șep-telului.

Livrările de cafea pentru export se așteaptă să fie cu aproape 200 000 t mai reduse în acest an, urmând ca adevărata amploare a daunelor să se măsoare în 1979, când arborii de cafea plantați în locul celor distruși de îngheț în 1975 trebuiau să intre pe rod. Mulți dintre ei s-au uscat însă din cauza secetei.

### Contraste în agricultura Pieței comune

**PUBLICAT** la începutul acestui an de Comisia C.E.E., ultimul raport cu

privire la evoluția agriculturii evidențiază, între altele, că în perioada 1968—1976 numărul persoanelor ocupate în acest sector al economiei țărilor membre s-a redus de la 11,8 milioane la 8,5 milioane, respectiv la 8,4% din ansamblul forței de muncă ocupate.

În 1976 în agricultura celor nouă țări membre se numărau 5,1 mil. de gospodării dispunând de terenuri agricole de 1 ha și peste. Repartiția proprietății funciare este însă puternic inegală: gospodăriilor care în 1976 dispuneau, fiecare, de mai puțin de 20 ha (aproape 76% din numărul lor total) le reveneau doar 27% din întregul suprafață agricolă.

În condițiile scăderii numărului persoanelor ocupate în acest sector cu 4,2% pe an, se apreciază că productivitatea muncii (calculată pe baza producției agricole finale) a sporit în cadrul Pieței comune în medie cu 6,3% în perioada 1968—1975. Valoarea producției finale a agriculturii „celor nouă” a crescut în 1976 cu 14,4% față de 1975 (respectiv la 85,5 miliarde unități de cont); cu toate acestea ponderea agriculturii în formarea produsului național brut al țărilor respective se menține scăzută — de numai 4,9% în 1976.

### Perspectivile prețurilor la produsele de bază

**PREȚURILE** internaționale ale produselor de bază exportate de țările în curs de dezvoltare, cu excepția petrolului, se vor reduce cu 8,8% în acest an, după creșterile cu 21,3% în 1977 și cu 15,1% în 1976, estimează ultimul raport trimestrial al Institutului național de cercetări economice și sociale (N.I.E.S.R.) din Anglia. Inversarea de tendință este atribuită în mare măsură unei scăderi cu 13% în acest an a prețurilor produselor alimentare exportate, după majorarea lor cu 35,6% de anul trecut. Prețurile produselor agricole ar urma să scadă mai puțin, și anume cu 2,2%. La metale și minerale se așteaptă o scădere de ansamblu cu 3,9% a prețurilor, după care în 1979 o nouă creștere ar putea să aducă prețurile respective la un nivel record.

Spre deosebire de marile fluctuații de prețuri înregistrate anul trecut, oscilațiile din acest an au o amplitudine mai redusă, relevă studiul publicat de N.I.E.S.R.

## Orientări în dezvoltarea economică

### Panama: valorificarea unui bogat potențial natural

**PANAMA** este o țară în curs de dezvoltare în care predomină producția agricolă tropicală de monocultură, iar industria se află într-o fază incipientă de dezvoltare. Numărul total al populației ocupate este de circa 450 mii, iar produsul național brut era în 1976 de 1 310 dolari pe locuitor.

În agricultură, silvicultură și pescuit se crează 16% din produsul brut. Pentru piața autohtonă, agricultura livrează porumb, zahăr, orez și cartofi în cantități suficiente (24% din teritoriul țării este suprafață arabilă).

Subsolul Republicii Panama este bogat în resurse naturale. Se extrag în primul rând aur, argint, cupru, cărbune etc. Cele mai bogate sînt zăcămintele de cupru; evaluări recente le situează la circa 300 milioane tone. Mina de cupru Cerro Colorado va fi, după reconstrucția și lărgirea ei, una dintre cele mai mari din lume. Rezervele de cărbune de lingă Gatun sînt apreciate la circa 15 milioane tone; valorificarea lor va permite reducerea ponderii petrolului în producția de energie electrică de la 92% la 38%. Industria prelucrătoare este reprezentată de fabrici de zahăr, ciment, de rafinării. Orașul Colon, situat în zona Canalului Panama, dispune de mari capacități portuare și de depozitare, precum și de unități pentru conservarea și prelucrarea produselor tropicale de export.

În ciuda unor dificultăți, se realizează programul guvernului în privința creșterii rolului companiilor de stat în exploatarea pădurilor, a bogățiilor minerale, încoșobi a cuprului, în prelucrarea trestiei de zahăr, bananelor, cafelei etc., incit Panama pentru prima dată în istoria sa are companii naționale.

Principalele produse de export ale țării sînt banane, crustacee, cacao, derivate din petrol, zahăr, făină, cafea și carne. În ceea ce privește importul predomină mașinile și utilajele de transport, alimentele, țigetele, produsele chimice, firele și țesăturile textile etc. Acoperirea importului prin export este o problemă permanentă; în ultimii 5—6 ani balanța comercială a fost deficitară.

O lege din anul 1971 are ca scop să stimuleze investițiile străine și autohtone în proiectele guvernului din Panama orientate spre export. Întreprinderile străine și autohtone, care produc exclusiv pentru export, pot încheia acorduri de lungă durată (15—20 de ani) cu ministerul panamez al industriei și comerțului, pe baza cărora pot să importe fără taxe vamale mașini, piese de schimb, materii prime și semifabricate, să obțină o excepție de la impozitul asupra beneficiilor, să obțină o taxă vamală preferențială la import și, totodată, să obțină credite în condiții favorabile.

## EVOLUȚII MONETARE

**SĂPTĂMINA** 12—16 iunie 1978 a consemnat o evoluție diferențiată a dolarului S.U.A. față de restul valutei occidentale, caracterizată în mare printr-o revenire relativă a monedei nord-americane. Se apreciază că la aceasta a contribuit, printre altele, efectul declarațiilor făcute la Conferința O.C.D.E. de la Paris de conducătorul delegației S.U.A. care a reafirmat că țara sa este pregătită să folosească din plin rezervele sale valutare pentru a contribui la menținerea stabilității pe piețele valutare, precum și reluarea tendinței de creștere a dobinzilor pe piața internă a S.U.A.

Yenul japonez a înregistrat, sub efectul amplificat al perspectivei balanței comerciale a Japoniei cu principalii săi parteneri occidentali în anul 1978, o reprecieri generală față de toate valutele, în pofida intervențiilor repetate ale Băncii Japoniei, yenul a atins un nivel istoric maxim față de dolar — circa 214,80 yeni/dolar. La închiderea yenul a înregistrat un recul ușor, cotînd la circa 216,90 yeni/dolar. Francul francez, după ce a evoluat la un nivel maxim de circa 4,5860 franci/dolar și respectiv 218,73 franci pentru 100 mărci vest-germane, s-a situat la închiderea în câștig față de cursurile de referință, la circa 4,5990 franci/dolar și 219,78 franci pentru 100 mărci vest-germane. Francul elvețian a înregistrat fluctuații mai ample, atingînd un nivel maxim al intervalului de circa 1,8880 franci/dolar, căruia i-a urmat o scădere de circa 1% pînă la un curs de circa 1,9050 franci/dolar, închiderea fiind cu puțin peste cursul de referință de circa 1,8930 franci pentru un dolar. Marca



vest-germană a avut o evoluție asemănătoare, terminînd însă intervalul cu circa 0,2% sub închiderea de referință, la circa 2,0925 mărci/dolar. Francul belgian, cu o cotatie de circa 33,00 franci/dolar la închidere, s-a situat cu 1% sub cursul de referință. Observatorii consideră că, pe ansamblu, lira italiană a avut o ținută bună, stimulată de altfel și de fluxul turistic caracteristic sezonului, atingînd un maxim de circa 359 lire/dolar. Lira sterlină a evoluat în recul față de dolar, atingînd un minim de circa 1,8360 dolari pentru o liră după care, în ultima parte a intervalului, a înregistrat o redresare parțială și controlată.

Piața eurodepozitelor a reacționat la creșterea dobinzilor de pe piața internă a S.U.A., înregistrîndu-se la eurodepozitele în dolari pe 6 luni dobinzi de circa 9%, la cele în franci elvețieni, în final, de circa 2%, în timp ce eurodepozitele în mărci vest-germane s-au menținut constante la circa 5,625%.

Prețul aurului la Londra la 16 iunie a.c. a fost de 184,60 dolari/uncie.

**Paul DUMITRĂȘCU**  
**Gheorghe MUNTEAN**

Evoluția principalelor valute occidentale în raport cu dolarul S.U.A. în perioada 12—16 VI, luîndu-se ca bază cursurile din 9.VI.1978.

Știința și tehnologia în slujba dezvoltării

## Reuniunea europeană pregătitoare de la București POZIȚII ACTIVE, CONSTRUCTIVE ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

**POLITICA EXTERNĂ** a României socialiste și-a câștigat o largă și bine-meritată recunoaștere în lume ca materializare a principiilor unor relații democratice cu toate statele, prin desfășurarea unor acțiuni menite să promoveze în mod consecvent coexistența pașnică între state, întărirea păcii și a securității, să stimuleze dezvoltarea economică largă, cooperarea și progresul tuturor națiunilor. În spiritul acestei politici, țara noastră a promovat în mod consecvent ideea de punere a științei și tehnologiei moderne în slujba dezvoltării, măsurile concrete destinate realizării în practică a acestei idei în care sînt vital interesate toate țările și înainte de toate țările cu economie rămasă în urmă. Ca țară socialistă și totodată țară în curs de dezvoltare, România oferă pe acest tărîm și propria sa experiență care scoate în evidență aportul crucial pe care este aptă să-l aducă aplicarea progresului tehnic la ridicarea economiilor naționale, la lichidarea decalajului față de țările cu economie avansată.

### Pentru o nouă ordine științifică și tehnologică

În perioada 26—30 iunie Bucureștiul va fi gazda reuniunii europene, de sub egida Comisiei Economice a O.N.U. pentru Europa (C.E.E./O.N.U.), consacrată pregătirii Conferinței Națiunilor Unite asupra științei și tehnologiei în slujba dezvoltării, ce va avea loc în toamna anului 1979 la Viena.

Inițiatorul acestei mari și responsabile deliberări mondiale este, pe bună dreptate, considerat a fi președintele Republicii Socialiste România, tovarășul **Nicolae Ceaușescu**, care în 1970, de la tribuna sesiunii a 25-a jubiliare a Adunării Generale a O.N.U. a propus înscrisura pe ordinea de zi a sesiunii, ca o problemă prioritară, a punctului: „Rolul științei și tehnologiei moderne în dezvoltarea națiunilor și necesitatea de a întări cooperarea economică și tehnico-științifică între state”.

De atunci, din îndemnul președintelui său, România a avut în permanentă atenție impulsivarea acestei acțiuni, mobilizînd un larg consens, în cadrul O.N.U. și bilateral, în jurul concretizării propunerii românești din 1970 prin acțiuni de răsădit și eficiente, din care și Conferința mondială din 1979, care să contribuie la punerea mai hotărîtă și mai echitabilă a științei și tehnologiei în slujba dezvoltării întregii umanități și, în primul rînd, a țărilor în curs de dezvoltare.

Este astăzi mai mare nevoie decît

oricînd de astfel de acțiuni energice ale tuturor statelor, ale comunității internaționale în ansamblu, cu cît se vedește că, în ciuda cuceririlor impresionante obținute de știința și tehnologia modernă, există decalaje imense care despart două treimi din populația țărilor lumii, aflate în curs de dezvoltare, de treimea țărilor dezvoltate.

Desemnarea capitalei țării noastre ca gazdă a importanței reuniunii pregătitoare a țărilor din Europa și America de Nord este o recunoaștere plină de semnificații a rolului eminent jucat de România în procesul înscrierii științei și tehnologiei pe agenda marilor probleme de care depinde viitorul omenirii, în făurirea consensului prin care Adunarea Generală a O.N.U. a decis în decembrie 1977 convocarea Conferinței mondiale asupra științei și tehnologiei în slujba dezvoltării.

În țările cu economie rămasă în urmă, pe lîngă nivelul redus de dezvoltare a științei și tehnologiei, subzistă sau sînt încurajate din exterior, din treimea dezvoltată a lumii, mecanisme instituționale și fluxuri de cadre care sînt departe de a putea asigura valorificarea potențialităților social-economice ale țărilor în curs de dezvoltare în propriul lor folos. Transferul de tehnologie către țările în curs de dezvoltare este inechitabil și nu sprijină valorificarea posibilităților lor proprii; dimpotrivă, el accentuează gradul de subdezvoltare și de dependență politică și economică a țărilor în curs de dezvoltare. „Monopolul tehnologic” al țărilor dezvoltate, care dețin peste nouă zecimi din cercetarea științifică și tehnologică curentă, este îndreptat în principal către scopuri militare și pentru menținerea poziției lor economice predominante pe piața mondială. Se vorbește tot mai mult de un nou colonialism, cel mai periculos și rafinat, cel științifico-tehnologic.

Studii efectuate de Clubul de la Roma arată că, în cazul menținerii structurilor și tendințelor actuale, în anul 2050 doar 4% din populația lumii va trăi în țări dezvoltate, față de 20% astăzi.

În căutarea de remedii pentru evitarea unui dezastru economic și social, care ar afecta atît țările în curs de dezvoltare, cît și pe cele dezvoltate, se impune stabilirea unei noi ordini economice, inclusiv a unei noi ordini științifice și tehnologice mondiale. Reașezarea relațiilor internaționale presupune luarea unor măsuri hotărîte, eficiente la nivel național, regional și internațional, care să ducă la înlăturarea inegalității în sfera științei și tehnologiei, la realizarea unor noi relații de cooperare în toate domeniile și pe toate planurile cercetării-dezvoltării.

### Potențialul zonei C.E.E./O.N.U.

ÎN ACEST PROCES, în formularea de recomandări și propuneri concrete și angajante pentru Programul de acțiune ce urmează să-l adopte Conferința mondială din 1979, reuniunii de la București — care grupează factori de răspundere în materie de politică a științei și tehnologiei din țările Europei și ale Americii de Nord — îi revine un rol aparte, pe măsura posibilităților de care aceste țări dispun, individual și colectiv, pentru a sprijini mai eficient cooperarea tehnico-științifică în zonă, creșterea contribuției științei și tehnologiei la dezvoltarea tuturor națiunilor.

Un indicator al acestui potențial al zonei C.E.E./O.N.U. este numărul și distribuția cadrelor științifice și tehnice. Se estimează că în prezent circa 3 milioane de oameni de știință și ingineri de înaltă calificare sînt angajați în lucrări de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în regiunea C.E.E./O.N.U., din care 75% în S.U.A. și U.R.S.S. În U.R.S.S., în anul 1974, din 4,7 milioane studenți în învățămîntul superior, aproape 50% urmau specialități legate de industrie și construcții. Cifre comparabile pentru S.U.A., referitoare la anul 1972, arătau că din 860 000 studenți, 18% se dedicau științelor fizice și ingineriei și 23% științelor conducerii activităților economice și sociale. Un studiu al UNESCO subliniază că din circa 32 000 cărți, documente și articole pe teme științifice și tehnice „prodate” anual în lume, aproximativ 75% provin din țările membre ale C.E.E./O.N.U.

Iată deci că una din premisele de la care trebuie să plece reuniunea de la București, pentru a se ridica la înălțimea așteptărilor țărilor din regiune cît și ale celor din restul lumii, este că zona C.E.E./O.N.U. dispune de un uriaș potențial științific și tehnologic, de importante resurse umane și materiale care pot și trebuie îndreptate într-o mai mare măsură către accelerarea progresului economic al țărilor în curs de dezvoltare.

Totodată, chiar în cadrul zonei C.E.E./O.N.U. există, alături de țări cu o înaltă dezvoltare economică, științifică și tehnologică, și țări în curs de dezvoltare, ale căror probleme în materie de știință și tehnologie necesită o atenție deosebită și sprijin din partea celorlalte țări membre. Și în zona C.E.E./O.N.U. există încă bariere, dîscriminări și obstacole artificiale în calea dezvoltării largi a cooperării în domeniile științei și tehnologiei.

Lichidarea stărilor de lucruri descrise, indiferent în ce zonă se manifestă, ne-

cesită creșterea capacității proprii de cercetare-dezvoltare a țărilor în curs de dezvoltare și așezarea pe noi baze a relațiilor dintre state în domeniul transferului de tehnologie. Acestea sînt imperative care reclamă o acțiune urgentă și conjugată la nivel național, regional și internațional.

## Coordonate pentru un Program de acțiune

PORNIND de la aceste premise este de așteptat ca țările membre ale C.E.E./O.N.U. să acționeze la București pentru ca viitoarea Conferință a Națiunilor Unite asupra științei și tehnologiei în slujba dezvoltării să reprezinte o contribuție majoră, atât de ordin principal cît și, în special, practic la transformarea științei și tehnologiei în pirghii esențiale ale accelerării progresului tuturor țărilor și în primul rînd al celor în curs de dezvoltare, la instaurarea noului ordinii economice internaționale.

Prin activitatea lor concretă, constructivă, înalții responsabili ce se vor înfili la București sînt chemați să contribuie ca la Conferința mondială să se adopte un Program de acțiune cu caracter angajant, conținînd măsuri concrete și modalități practice la nivel național, regional și internațional în vederea folosirii realizărilor științei și tehnologiei moderne pentru dezvoltarea economico-socială a tuturor țărilor și în primul rînd a celor în curs de dezvoltare, pentru micșorarea și lichidarea decalajelor științifice și tehnologice, pentru orientarea, într-o mai mare măsură, a cercetărilor fundamentale și a dezvoltărilor tehnologice către nevoile prioritare ale țărilor în curs de dezvoltare, în scopul rezolvării problemelor majore cu care se confruntă aceste țări în cadrul eforturilor proprii întreprinse pentru dezvoltare, pentru asigurarea bunăstării materiale și înfloririi spirituale a popoarelor lor.

Unele din aceste acțiuni necesare și posibile, în optica unei țări socialiste în curs de dezvoltare, cum este România, sînt schițate în cele ce urmează.

### I. LA NIVEL NAȚIONAL

Formularea de politici și planuri naționale pentru știință și tehnologie, ca parte integrantă a planurilor, programelor și orientărilor naționale de dezvoltare economică și socială, este chemată să asigure intervenția eficientă a științei și tehnologiei în rezolvarea problemelor dezvoltării și să permită alocarea prioritară de resurse în acest scop. Pornind de aici, se impun crearea și îmbogățirea cadrului legislativ care să stimuleze aplicarea științei și tehnologiei la dezvoltare: crearea și întărirea unor infrastructuri științifice și tehnologice naționale, capabile să genereze soluții și mijloace de aplicare eficientă a acestora la dezvoltare, în conformitate cu aspirațiile și nevoile țărilor respective: elaborarea și realizarea unor sisteme de învățămînt de toate gradele și formele care să asigure legarea strînsă a acestora de cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică și de producția materială. De asemenea, derivă de aici necesitatea de a crea și dezvolta sisteme naționale unitare, cuprinzătoare și operative, de informație științifică și teh-

nologică: de a realiza, la scară națională, studii de evaluare a resurselor naturale, a disponibilității și necesarului de cadre științifice și tehnice; de a întări organizatoric și tehnic oficiile naționale de brevete, mărci de fabrică și standardizare, în vederea protecției tezaurului tehnologic național și a valorificării optime a acestuia în producție, în viața socială și în relațiile de cooperare internațională.

Prin intensificarea programelor de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică proprii, prin stimularea producătorilor interni în aplicarea tehnologiilor concepute și realizate cu forțe proprii, vor putea fi create condițiile pentru micșorarea treptată a dependenței de tehnologie din import.

### II. LA NIVEL REGIONAL

Acțiunile preconizate pe acest plan, cu referire specială la zona C.E.E./O.N.U. au în vedere înainte de toate folosirea instituțiilor existente și crearea de noi forme de identificare a problemelor de interes comun în domeniul cercetării științifice și al dezvoltării tehnologice. Ele prevăd organizarea de proiecte comune: realizarea de investiții și programe de cercetare-dezvoltare de interes comun; sisteme de schimb de informații, experiență și cooperare în domeniile educației, științei și tehnicii: stimularea contactelor, schimburilor de experiență, de păreri și informații între oameni de știință și cercetători; încheierea de acorduri de cooperare economică și tehnico-științifică între state, ca un cadru pentru o cooperare cît mai largă.

Acțiunile pe plan regional includ, de asemenea, extinderea activităților comerciale și de cooperare industrială în cadrul unor întreprinderi mixte: crearea de centre regionale și subregionale pentru schimb de informații tehnico-științifice, cercetare științifică și dezvoltare tehnologică, cît și pentru dezvoltarea unor noi forme de cooperare în domenii prioritare: dezvoltarea de centre regionale și subregionale pentru formarea și specializarea de cadre științifice și tehnice.

În toate acțiunile de acest fel urmează să se acorde o atenție specială problemelor specifice ale țărilor în curs de dezvoltare din punct de vedere economic, sprijinirii accesului lor la cuocerile științei moderne, realizării unui transfer larg de tehnologie în beneficiul acestor țări, înlăturării obstacolelor și discriminărilor ce frînează înlăturarea rămănelor în urmă.

### III. LA NIVEL MONDIAL

Înainte de toate, acțiunile pe acest plan, cu participarea substanțială a țărilor dezvoltate, sînt menite să sprijine eforturile țărilor în curs de dezvoltare pentru crearea, întărirea și mai buna legare de cerințele producției a capacităților lor naționale de cercetare și pentru făurirea unor structuri instituționale de natură a încuraja cercetarea — dezvoltarea în probleme prioritare pentru progresul economic și social al țărilor în curs de dezvoltare respective. Ele presupun creșterea rolului O.N.U. și al instituțiilor sale specializate în

aplicarea științei și tehnologiei la dezvoltare.

Preconizarea unui Fond internațional de burse, pentru formarea și specializarea de cadre din țările în curs de dezvoltare, este flancată de recomandarea de măsuri pentru oprirea migrației specialiștilor din țările în curs de dezvoltare, pentru reîntoarcerea lor în țările de origină și despăgubirea țărilor în curs de dezvoltare pentru pierderile suferite. Pe linie instituțională se mai prevede înființarea unui Fond internațional pentru dezvoltarea tehnologică, crearea de centre internaționale, regionale și subregionale de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică pentru probleme globale de interes special pentru țările în curs de dezvoltare.

Se înscrie aici, de asemenea, adoptarea codului internațional pentru transferul de tehnologie și a altor reglementări care să asigure un transfer larg în condiții echitabile și juste pentru țările în curs de dezvoltare.

Resursele organismelor internaționale existente (P.N.U.D., B.I.R.D. ș.a.) în condiții echitabile și juste urmează să fie reorientate și folosite mai larg pentru dezvoltarea cooperării tehnologice dintre țările în curs de dezvoltare, alături de crearea de către aceste țări a unui sistem de acordare reciprocă de tratament preferențial în domeniul transferului de tehnologie.

Institutele de cercetare atât din țările în curs de dezvoltare cît și din cele dezvoltate trebuie să fie încurajate să orienteze o parte cît mai însemnată din resursele lor către cercetări prezentînd un interes special pentru țările în curs de dezvoltare. Acțiuni aparte vizează controlul și reglementarea practicilor restrictive sau ilicite ale societăților transnaționale în țările în curs de dezvoltare, care au implicații pentru dezvoltarea științifică și tehnologică a acestor țări. Sistemele internaționale de informație științifică și tehnologică urmează să fie adaptate în măsură mai mare la nevoile specifice ale țărilor în curs de dezvoltare, studiindu-se posibilitățile de înființare a unei Bănci mondiale de informații tehnico-științifice.

O importanță crucială o pot avea acțiunile preconizate pentru reducerea bugetelor militare, cu prioritate ale țărilor puternic înarmate, și îndreptarea unei părți a resurselor umane și financiare astfel eliberate, în prezent ocupate cu cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică militară, către cercetări și aplicații tehnologice în beneficiul țărilor în curs de dezvoltare.

Convocarea periodică a unor reuniuni regionale și a Conferinței Națiunilor Unite asupra științei și tehnologiei în slujba dezvoltării va putea constitui un impuls suplimentar pentru aplicarea unui Program de acțiune astfel configurat.

Sînt, în cele de mai sus, sugestii de acțiuni care merită după părerea noastră atenție din partea reuniunii ce se deschide la 26 iunie la București, astfel încît ea să răspundă așteptărilor popoarelor din zonă, exigențelor Actului final al Conferinței pentru securitate și cooperare în Europa, imperativelor instaurării noului ordinii economice și politice internaționale, ale făuririi unei lumi mai bune și mai drepte pe planeta noastră.

Bogdan BALTAZAR

Economia țărilor socialiste membre ale C.A.E.R.

## DEZVOLTARE, SUSȚINUTĂ, MODERNIZARE CONTINUĂ A STRUCTURII INDUSTRIEI

OBIECTIVELE mari și sarcinile complexe pe care construcția socialistă le pune în fața fiecărei țări socialiste, în funcție de specificul etapei de dezvoltare și de particularitățile concrete ale fiecărei economii naționale, impun realizarea unor ritmuri susținute și stabile de creștere economică, ridicarea continuă a potențialului economic, fără de care nu este posibilă îmbunătățirea condițiilor vieții materiale și spirituale a popoarelor. Aceste exigențe se realizează atât prin ridicarea neîntreruptă a productivității muncii sociale și sporirea contribuției factorilor intensivi ai dezvoltării, cât și prin formarea unor structuri moderne, de înaltă eficiență, ale economiei naționale, capabile să permită valorificarea superioară a resurselor materiale și umane, creșterea și diversificarea producției de bunuri materiale și spirituale a fiecărei țări în parte, concomitent cu extinderea participării la diviziunea internațională a muncii.

Rolul principal în cadrul modificărilor structurale revine industriei, ritmurile de creștere a producției și deplasările care au loc în interiorul acestei ramuri pe subramuri, produse și grupe de produse în fiecare țară având o contribuție determinantă la modernizarea întregii economii naționale, la realizarea progresului economic al țărilor socialiste membre ale C.A.E.R.

În mod necesar și obiectiv amploarea, caracterul și orientările de bază ale proceselor de modernizare a structurii industriilor naționale sînt într-o strînsă legătură cu nivelul dezvoltării economice a fiecărei țări și, mai ales, cu gradul de industrializare atins de acestea. Privită dintr-un asemenea punct de vedere, situația existentă astăzi în lumea socialistă este foarte diferită: fiecare țară prezintă indicatori cantitativi și calitativi diferiți privind caracterizarea nivelului de dezvoltare industrială, inclusiv existența unor decalaje în acest domeniu. Astfel, dacă considerăm nivelul producției industriale realizate pe locuitor de R.D.G. în 1975 egal cu 100, atunci nivelul acestei producții pe locuitor era de 59% în România, 62% în Bulgaria, 64% în Polonia, aproape 70% în Ungaria<sup>1)</sup>.

Din această situație rezultă că și contradicția obiectivă dintre structura existentă a producției și structura mai mobilă și în continuă modificare a nevoii sociale, mai ales a cererii de mijloace de producție, precum și modalitățile de rezolvare a acestei probleme au forme și intensități foarte diferite în care se manifestă. Acuitatea și amploarea acestor procese în țările cu un nivel mai scăzut de dezvoltare și de industrializare se află sub influența nemijlocită atât a progresului tehnico-științific contemporan, cât și a imperativelor înlăturării decalajelor și egalizării treptate a nivelurilor de dezvoltare industrială. În contextul dinamic al actualei revoluții tehnico-

științifice, pentru țările care au un nivel mai scăzut de dezvoltare economică modernizarea producției sociale, și în primul rînd a industriei, nu se poate realiza prin ameliorarea vechii structuri, ci numai prin intermediul unor profunde și ample transformări. Este firesc ca în aceste împrejurări opțiunile, caracterul și intensitatea anumitor procese să fie diferite. Creșterea ponderii industriei în structura fiecărei economii naționale în producerea venitului național are o intensitate deosebită și se realizează prin crearea unor noi ramuri și subramuri ale producției

tere a producției are loc accentuarea rolului industriei ca ramură dinamizatoare a întregii economii naționale. În cele mai multe țări, industria este deja ramură conducătoare a economiei, realizările actuale conducînd la afirmarea mai pronunțată și consolidarea acestui rol prin creșterea contribuției la formarea venitului național și la ocuparea eficientă a forței de muncă. Pondere a industriei în producerea venitului național a crescut în perioada 1960—1976 după cum urmează: de la 45,6% la 50,6% în Bulgaria; de la 63,4% la 68,0% în Cehoslovacia; de la

Tabelul nr. 1

Ritmurile medii anuale de creștere a producției globale industriale în țări socialiste

Țări	1961— 1965	1966— 1970	1971— 1975	1976— 1980	Creșteri anuale, față de anul prec.		
					1976	1977	1978
Bulgaria	11,7	10,9	9,1	9,2	8,0	6,8	7,7
Cehoslovacia	5,2	6,7	6,7	6,1	5,5	5,7	5,0
R. D. Germană	5,8	6,5	6,5	6,0—6,4	5,9	5,4	5,7
R. P. Mongolă	9,8	9,9	9,2	9,9—10,5	—	4,0	4,7
Polonia	8,4	8,3	10,4	8,2—8,5	10,7	8,6	6,8
România	13,8	11,9	12,9	11,5	11,5	12,5	10,6
Ungaria	7,5	6,2	6,4	5,9—6,2	4,1	6,8	5,0—6,0
U.R.S.S.	8,6	8,5	7,4	6,4	4,8	5,7	4,5

Sursa: Statisticeskii eĵegodnik stran-cilenov SEV, Moscova, 1977, p. 59 și legile privind adoptarea planurilor de dezvoltare pe perioada 1976—1980.

industriale, prin extinderea continuă a bazei materiale și a nomenclatorului de produse, prin ridicarea permanentă a nivelului tehnic și al eficienței proceselor de producție.

Sub impulsul revoluției tehnico-științifice contemporane, mobilitatea producției sociale este însă mult mai largă, acționînd și după crearea ramurilor de bază ale industriei și chiar ale construcțiilor de mașini, acționînd deci cu intensitate diferită în fiecare țară socialistă și făcînd necesare opțiuni specifice de dezvoltare, investiții, profilare etc. Factorul principal care o determină îl constituie accentuarea vitezei de înnoire a aparatului de producție și a nomenclatorului produselor, schimbările care au loc în nivelul calitativ și structura cererii, în consumul productiv și neproductiv.

Toate acestea își găsesc reflectarea în ritmurile de dezvoltare a producției industriale a țărilor socialiste care se diferențiază de la o țară la alta, remarcîndu-se prin nivelul lor mai înalt în comparație cu cel înregistrat de țările capitaliste dezvoltate și prin stabilitatea caracterului susținut al creșterii economice. Aceste trăsături ies cu pregnanță în evidență din datele tabelului nr. 1, cuprinzînd ritmurile de creștere a producției industriale realizate și planificate în unele țări socialiste în decursul a patru perioade cincinale<sup>2)</sup>.

Pe baza ritmurilor susținute de creș-

53,0% la 60,3% în R.D.G.; de la 46,9% la 51,8% în Polonia; de la 44,1% la 55,9% în România; de la 36,6% la 46,3% în Ungaria și de la 52,3% la 52,6% în U.R.S.S.<sup>3)</sup>. Odată cu aceasta, crește ponderea populației ocupate în industrie și se reduce ponderea celei din agricultură.

Diferențierea ritmurilor de sporire a producției industriale este legată de factori complecși, reflectînd preocuparea țărilor ce au pornit de la un nivel mai scăzut de dezvoltare și de industrializare, de a asigura creșteri mai înalte în vederea egalizării nivelurilor de dezvoltare cu cel al țărilor socialiste dezvoltate. Astfel, pe ansamblul perioadei 1951—1976, ritmul mediu anual de creștere a producției industriale a fost de 12,0% în R. P. Bulgaria, 7,9% în R. S. Cehoslovacă, 8,1% în R. D. Germană, 10,5% în R. P. Polonă, 12,9% în R. S. România, 7,9% în R. P. Ungară și 9,4% în U.R.S.S.

În anii actualului cincinal, 1976—1980, așa cum rezultă și din tabelul nr. 1,

<sup>1)</sup> Calculat după datele prelucrate din „Voprosi Ekonomiki” nr. 5/1978, p. 127.

<sup>2)</sup> Pentru anii 1977 și 1978 vezi „Revista economică” nr. 12 din 24 martie 1978, pp. 27—28.

<sup>3)</sup> Statisticeskii eĵegodnik stran-cilenov SEV, 1977, p. 43.

# ECONOMIE MONDIALA

industria continuă să se dezvolte în ritmuri diferențiate, dar susținute. La Congresul al XI-lea al P. C. Bulgar, s-a subliniat că în cel de-al șaptelea cincinal, precum și în perioada pînă în 1990, producția industrială a R. P. Bulgaria va crește într-un ritm accelerat, afi în ce privește industria grea, cit și ramurile care produc bunuri de consum. În R. S. Cehoslovacă, producția industrială urmează să crească în cursul celui de-al șaselea cincinal (1976—1980) cu aproximativ 34%, iar Directivele adoptate de Congresul al IX-lea al P.S.U.G. prevăd ca în actualul cincinal în R. D. Germană să se realizeze rate înalte și stabile de creștere a bazei tehnico-materiale a societății, urmînd ca volumul global al producției să depășească cu aproape 400 miliarde mărci nivelul cincinalului precedent. Cel de-al X-lea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale a Uniunii Sovietice prevede o creștere a producției industriale cu 35—39%, iar a producției mijloacelor de producție cu 38—42%. În Polonia, pentru anii 1976—1980, se prevede ca valoarea producției industriale să sporească cu 48—50% în comparație cu 1975, ponderea industriei la formarea venitului național urmînd să crească la 62%.

Conform hotărîrilor adoptate de Congresul al XI-lea al P.C.R. și de Conferința Națională a partidului, afi în actualul cincinal, cit și în perioada următoare România va aplica cu consecvență politica de dezvoltare susținută a industriei: atenția generală este concentrată asupra laturilor de ordin calitativ ale activității în toate ramurile industriale, producția industrială prevăzută inițial pentru actualul cincinal urmînd să crească suplimentar cu 100—130 miliarde lei. Așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu la Conferința Națională a P.C.R., din decembrie 1977, în următorul cincinal va continua ferm politica de industrializare, accentuîndu-se poziția conducătoare a industriei în ansamblul economiei: pe baza creșterii producției cu 55—60%, industria va ajunge să contribuie în 1985 cu circa 70% la formarea venitului național. În R. P. Ungară, producția industrială va crește, conform Directivei adoptate de P.M.S.U. cu 30—35%.

Primul plan de dezvoltare a economiei cubaneze, adoptat de Congresul P.C. din Cuba, subliniază că în perioada 1976—1980, paralel cu atenția ce se va acorda în continuare agriculturii, accentul principal se va pune pe industrializare, urmînd ca produsul social global să crească cu 34% în 1980 față de 1975.

Afirmarea industriei ca factor principal și determinant al formării unei puternice baze tehnico-materiale implică sporirea contribuției sale la realizarea reproducției lărgite, la susținerea programului de investiții — ceea ce este legat de creșterea și diversificarea producției de mijloace de producție (grupa A). Datorită faptului că revoluția tehnico-științifică determină o amplă diversificare a cererii de mijloace de producție și accelerează procesul de înnoire a aparatului de producție, adîncînd, totodată, procesul de valorificare superioară a resurselor materiale, în țările socialiste se înregistrează o tendință de creștere diferențiată, dar mai accentuată a producției mijloacelor de producție (tabelul nr. 2).

Mai importantă pentru relevarea tendințelor care caracterizează schimbările în structura producției industriale în țările socialiste este analiza ponderii diferitelor ramuri în ansamblul industriei, a ritmurilor de creștere pe ramuri și subramuri.

O asemenea analiză pune în evidență faptul că modificările care se petrec în cadrul industriei la nivelul ramurilor, subramurilor, precum și al grupelor de produse sînt cele mai dinamice. În unele țări socialiste, ca de

de 11,2% și 12,1% în R.S. Cehoslovacă, 7,1% și 6,4% în R.D.G., 17,6% și 14,3% în R. P. Polonă, 19% și 21% în R.S. România, 13,1% și 12,3% în U.R.S.S.

Pe această bază structura producției industriale a țărilor socialiste s-a îmbunătățit neconținut, avînd în anul 1975 configurația prezentată în tabelul nr. 3. Ponderea construcțiilor de mașini și a chimiei reprezintă în toate țările socialiste membre ale C.A.E.R. circa sau peste 1/3 din totalul producției industriale.

**Tabelul nr. 2**  
**Dinamica și structura producției industriale în perioada 1971—1976 (în %)**

	Indicele de creștere a producției (1970 = 100)			Structura producției industriale			
	Întreaga prod. industr.	din care :		gr. A		gr. B	
		gr. A	gr. B	1970	1976	1970	1976
Bulgaria	164	175	151	54,7	59,4	45,3	40,6
Cehoslovacia	146	150	139	63,4	65,4	36,6	34,6
R. D. G.	145	148	146	64,3	65,6	35,7	34,4
R. P. Mongolă	167	156	179	52,6	49,2	47,4	50,8
Polonia	180	182	180	65,0	65,2	35,0	34,8
România	205	212	189	70,5	72,5	29,5	27,5
Ungaria	142	143	143	65,1	64,9	34,9	35,1
U.R.S.S.	150	154	141	73,4	74,0	26,6	26,0

Sursa : Statisticeskii ežegodnik stran-eitnov S.E.V. — 1977, pag. 65 și 67.

**Tabelul nr. 3**  
**Structura producției industriale pe principalele ramuri, în anul 1975**

	Ener-gie elec-trică și ter-mică	Com-bus-tibil	Meta-lur-gie feroasă	Constr. mașini și pre-lucr. metal.	Chi-mie și cau-ciuc	Tex-tile, confec-ții, pielă-rie, în-călță-minte	Ali-men-tară
Bulgaria	2,2	3,8	3,5	24,8	7,6	13,1	23,5
Cehoslovacia	2,7	6,4	9,7	30,5	8,2	9,4	14,5
R.D.G.	2,8	5,6	6,3	34,3	11,7	10,6	15,3
Polonia	2,3	6,2	7,3	30,4	9,5	12,8	16,6
România	2,7	3,6	7,9	32,4	11,3	13,8	13,1
Ungaria	5,3	8,1	7,3	30,5	10,8	9,3	14,9
U.R.S.S.	2,9	6,3	5,2	24,2	7,3	16,3	20,2

Sursa : Anuarul statistic al R.S.R., 1977, pp. 550, 551.

exemplu în România, Bulgaria și Polonia, ele au loc simultan cu creșterea ponderii industriei în cadrul economiei naționale. În alte țări ele se produc pe fondul unei anumite stabilizări a ponderii grupei A.

În general, însă, în toate țările socialiste perfecționarea proporțiilor între ramuri are loc în condițiile importanței crescînde a modificărilor în structura intraramură corespunzător condițiilor concrete ale dezvoltării fiecăreia dintre acestea. În acest context, pe lîngă dezvoltarea dinamică a ramurilor industriale de bază, se creează o serie de subramuri și producții noi. Aceasta își găsește exprimarea atît în repartizarea resurselor destinate industriei, cit și în ritmurile mai înalte de dezvoltare a subramurilor respective față de evoluția pe ansamblul industriei. În întreaga perioadă 1951—1976 construcțiile de mașini și industria chimică au constituit ramurile prioritare ale industriei, devenind baza promovării progresului tehnic în întreaga economie națională. Ritmurile cele mai înalte de creștere în aceste ramuri s-au înregistrat în țările care în trecut erau mai slab industrializate: de 19% și respectiv 19,6% în R.P. Bulgaria,

Schimbările structurale continuă cu intensitate sporită în anii actualului cincinal; caracteristica de bază a dezvoltării industriei acestor țări în actuala etapă o reprezintă perfecționarea mai accentuată a structurii interne a principalelor subramuri ale industriei, ținîndu-se seama de cerințele dezvoltării ansamblului economiei naționale, ale promovării progresului tehnic, precum și de exigențele sporite ale pieței internaționale.

În industria bunurilor de consum se evidențiază, alături de preocuparea pentru asigurarea unor creșteri mai mari, și orientarea spre o mai amplă diversificare a producției, spre realizarea unei game mai largi de bunuri destinate populației și ridicarea calității produselor. În acest fel, perfecționarea structurii producției industriale se afirmă ca un factor important al creșterii eficienței producției sociale și al satisfacerii la un nivel superior a cerințelor de consum ale populației din fiecare țară socialistă. Totodată, ea favorizează creșterea și diversificarea schimburilor economice ale fiecărei țări cu celelalte țări socialiste, cu toate țările lumii.

**R. CREȚOIU**

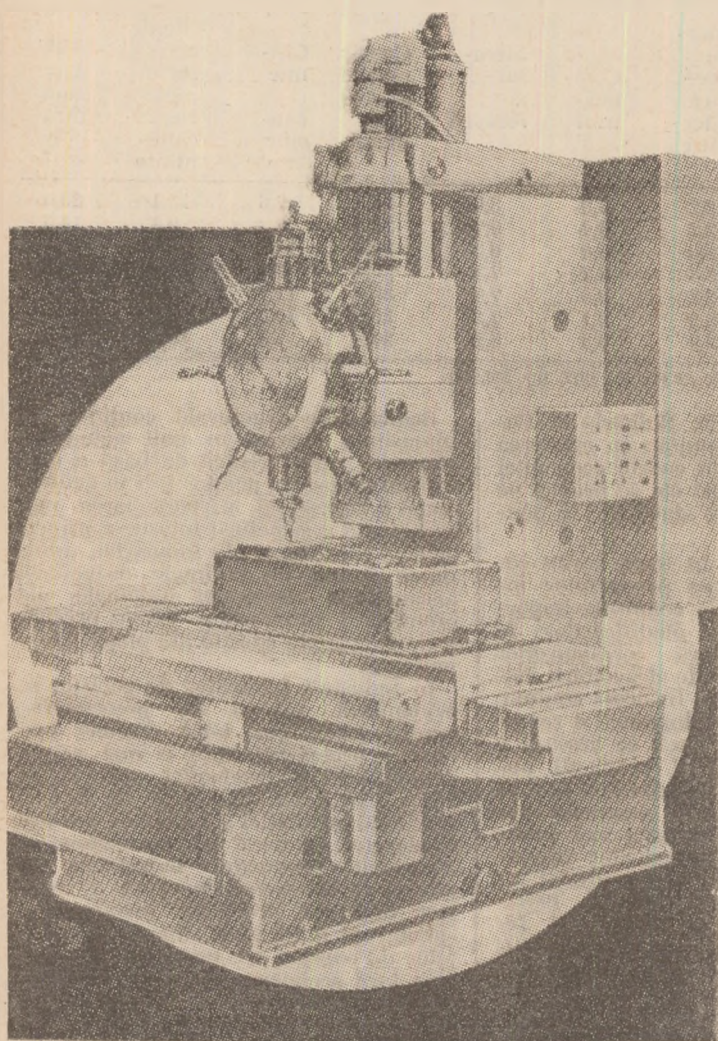
Institutul de economie socialistă

# MACHINOEXPORT

## MAȘINI DE ALEZAT VERTICALE

### RV 001 ȘI RV 002

Mașinile de alezat verticale execută un ciclu automat de operații de frezare, alezare, găurire și filetare, iar alegerea și comanda tuturor funcțiilor se face cu ajutorul benzilor perforate. Sunt destinate prelucrării pieselor de serie mică și medie.



	RV001,10	RV001,20	RV002,10	RV002,11
Dimensiunea mesei :				
- lățime, mm	600	800	600	600
- lungime, mm	1 330	1 560	1 330	1 330
Diametrul maxim de găurire în oțel, mm	39	39	39	39
Diametrul maxim de alezare, mm	170	170	200	170
Puterea motorului principal, kW	3,2/4	3,2/4	3,2/4	3,2/4
Puterea instalată, kW	14	15,1	13,3	15,8
Greutatea, kg	6 500	8 000	6 500	7 500

Exportator :



„Machinoexport”  
Sofia, R .P. Bulgaria  
str. Aksakova, 5  
Telefon : 88 53 21  
Telex : 02 24 25  
Telegrame : Machinoexport  
Sofia



## „Desconcentrare“ geografică

DUPĂ DATE publicate de „Lloyd's Register“, producția construcțiilor navale din țările nesocialiste a înregistrat anul trecut un recul și mai sensibil de-

cît în 1976, respectiv de la 31.4 mil.t.r.b. la 25,5 mil.t.r.b., o scădere de circa 19%. Cele mai afectate de actuala criză în această ramură sînt, dintre principalii producători, Japonia — a cărei pondere în ansamblul construcțiilor de nave din țările amintite scade pentru prima oară în acest deceniu sub 50% —, Franța, Anglia, Danemarca, Norvegia și Olanda, în timp ce șantierele navale din Spania și S.U.A. au sporit anul trecut tonajul global construit. În esență, restrîngerea a avut loc pe seama construcției de tancuri petoliere. După cum se vede și din grafic, se manifestă o tendință de „desconcentrare“ geografică a construcției de nave. Creșterea ponderii grupei „alte țări“ pare să reflecte afirmarea unor industrii naționale de dată mai recentă. Fînd vorba de modificări de la un an la altul, tendințele amintite rămîn însă desigur supuse verificării.

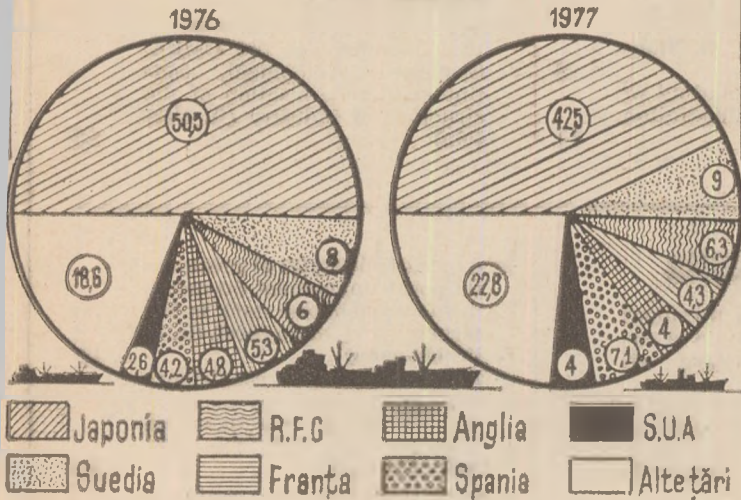
drul întreprinderii industriale — de diferitele sale compartimente, revista „L'Usine Nouvelle“ a publicat recent concluziile unei anchete pe această temă.

Se constată, astfel, o pierdere de interes din partea întreprinzătorilor pentru lucrările de planificare pe termen lung, studiile de viitorologie, abordările prea teoretice ale problemelor gestiunii economice și, de asemenea, o oarecare dezamăgire față de informatica aplicată, față de modelele de optimizare, față de aplicarea metodelor cantitative în domeniul marketingului etc.

În schimb, într-o perioadă caracterizată prin accentuarea concurenței pe piețe, persistența unui șomaj ridicat, creșterea deficitelor și a falimentelor, atenția întreprinzătorilor se îndreaptă spre îmbunătățirea funcționării compartimentelor de marketing industrial, de promovare a exporturilor, de gestiune a aprovizionării tehnico-materiale și a stocurilor, de control al gestiunii fondurilor, de politică în domeniul folosirii personalului ș.a.

Se poate vorbi deci de o deplasare a atenției, sub efectul crizei, de la problemele de strategie pe termen mai mult sau mai puțin lung către cele preponderent de tactică curentă.

## REPARTIȚIA TONAJULUI CONSTRUIT — în procente —



## Iugoslavia: sistem hidraulic contra calamităților

ÎN IUGOSLAVIA se află în curs de finisare sistemul hidraulic Dunărea—Tisa—Dunărea, care cuprinde 940 km de canale principale și 14 000 km de canale mijlocii, construite în decurs de două decenii. În acest scop au fost deplasate 127 mil.m<sup>3</sup> de pământ (de patru ori mai mult decît în cazul construcției canalului Suez), au fost executate 250 de lucrări de artă și 460 de căi navigabile în ambele sensuri.

Amplasat în Voivodina, regiune cu relief preponderent de șes din nord-estul Iugoslaviei și totodată grînarul țării, noul sistem va permite eliminarea efectului distructiv al calamităților periodice (inundații sau secetă). Se prevede, astfel, că — atunci cînd va fi dat în întregime în exploatare — sistemul Dunărea-Tisa-Dunărea va asigura drenarea surplusului de apă de pe 760 000 ha de terenuri fertile; irigarea (iar la nevoie — drenarea) a altor 400 000 ha; navigația pe o serie de canale; drenarea apelor reziduale; alimentarea cu apă a iazurilor destinate pisciculturii; îmbunătățirea microclimatului; dezvoltarea unei activități turistice complexe etc.

## De la strategie înapoi la tactică

FĂCÎND un tur de orizont al efectului direct sau indirect pe care l-a avut

criza economică din țările capitaliste asupra ordinii de importanță și conținutului funcțiilor îndeplinite — în ca-

## Eficiența informării în întreprindere

O ANCHETĂ efectuată la uniunea industrială „Svetlana“ din Leningrad a relevat că difuzarea activă a informației în întreprindere are un efect net pozitiv cînd este organizată cu mijloace

variate, accesibile tuturor, și cînd ea vine în întîmpinarea dorințelor de cunoaștere ale oamenilor muncii. Acest lucru este reflectat, între altele, de diferențierea răspunsurilor furnizate în cursul anchetei de muncitorii unei secții de producție fruntaș și ai altele rămase în urmă, evidențiindu-se — așa cum rezultă din tabel — nivelul sensibil mai scăzut al satisfacerii necesităților de informare ale personalului din această din urmă secție.

Informație cu privire la:	Secția A (fruntaș)		Secția B (rămasă în urmă)	
	Indicele necesității pentru informația respectivă	Indicele de satisfacere a necesității	Indicele necesității pentru informația respectivă	Indicele de satisfacere a necesității
Perspectivile întreprinderii	0,47	0,06	0,26	0,01
Perspectivile secției	0,50	0,27	0,20	0,01
Istoria, tradițiile întreprinderii	0,60	0,06	0,46	-0,04
Îndeplinirea planului pe întreprindere, locul acesteia în întrecerea socialistă	0,50	0,31	0,29	0,04
Îndeplinirea planului secției, locul acesteia în întrecerea socialistă	0,52	0,46	0,34	0,21
Experiența fruntașilor, inovațiile tehnice în cadrul ramurii	0,40	0,16	0,24	0,06
Oamenii întreprinderii, viața, munca și odihna lor	0,39	0,27	0,21	0,07
Problemele și planurile sindicale	0,34	0,31	0,31	0,12
Drepturile și obligațiile concrete ale lucrătorului	0,35	0,20	0,55	0,11
Tehnica securității muncii	0,34	0,55	0,47	0,54
Îndeplinirea planului individual, locul lucrătorului în întrecere	0,51	0,36	0,36	0,23
Perspectivile specialității lucrătorului în cadrul întreprinderii	0,40	0,16	0,24	-0,08
Normele privind calculul retribuției și al premiilor	0,68	0,25	0,59	0,15
Activitatea de masă, culturală și sportivă din întreprindere	0,50	0,16	0,41	0,09
Perspectiva ridicării calificării în specialitatea respectivă	0,41	0,26	0,40	-0,15

Notă: Valoarea indicilor poate varia între +1 (toate răspunsurile afirmative) și -1 (toate răspunsurile negative).  
Sursa: „EKO“, nr. 2/1978, p. 185

# Revista ECONOMICA

editată de Consiliul Suprem al Dezvoltării  
Economice și Sociale. Institutul Central de  
Cercetări Economice

SUMARUL NR. 25 DIN 23 Iunie 1978

- Vizita de stat a președintelui  
NICOLAE CEAUȘESCU și a tova-  
rășei ELENA CEAUȘESCU în  
Marea Britanie
  - Un eveniment remarcabil în  
evoluția relațiilor de colabo-  
rare româno-engleze (Dinu  
Dragomirescu) 1
  - Manifestări ale înaltei stime și  
considerații față de președin-  
tele NICOLAE CEAUȘESCU,  
față de realizările României  
socialiste 3

## ECONOMIE NAȚIONALĂ

- Dezvoltarea comerțului în ritm  
cu creșterea puterii de cumpă-  
rare a populației (D. Patriche,  
G. Stănculescu) 4
- Eforturi convergente pentru în-  
deplinirea integrală a producției  
fizice (B. Pădure) 7
- Realizarea ritmică a planului în  
transportul de mărfuri (Anasta-  
sie Mănescu) 8
- Perfecționarea mecanismului eco-  
nomico-financiar
  - Normarea și evidența costu-  
rilor în condițiile autoges-  
tunii (Traian Duția) 10
  - Sporirea eficienței acordului  
global prin creșterea pro-  
ductivității muncii (Mircea  
Moariu) 11

## CONDUCERE ● ORGANIZARE

- Cerințe și perspective ale apli-  
cării analizei valorii în construc-  
ții
  - Conceptul de performanță  
(Radu Negru) 13
  - Orientări specifice ale anali-  
zei (Octavian Coșovliu) 14

## IN AJUTORUL CELOR CE STU- DIAZĂ ÎN ÎNVĂȚĂMINTUL POLI- TICC-IDEOLOGIC

- Repartizarea armonioasă a forte-  
lor de producție pe teritoriul  
țării (dr. Gh. Popescu) 15

## TEORII ● IDEI

- Modernizarea contabilității —  
componentă a organizării supe-  
rioare a sistemului informațional  
(I) (conf. dr. Valeriu Voica,  
conf. dr. Ladislau Possler) 16
- Școli ● curente ● economiști.  
Aspecte teoretice și practice ale  
perfecționării mecanismului eco-  
nomic în literatura sovietică (I)  
(prof. dr. Eugen Prahoveanu) 18

## ECONOMIE MONDIALĂ

- Promovarea coexistenței pașnice  
— obiectiv statornic al politicii  
externe a României socialiste  
(dr. N. S. Stănescu) 20
- Dezarmarea, condiție vitală a  
dezvoltării economice și a lichidării  
decalajelor în lume (Nicolae  
Chilie) 23
- Știința și tehnologia în slujba  
dezvoltării. Poziții active, con-  
structive ale României socialiste  
(Bogdan Baltazar) 25
- Economia țărilor socialiste mem-  
bre ale CAER. Dezvoltare susținută,  
modernizare continuă a  
structurii industriei (R. Cre-  
țoiu) 28

IN SUPLIMENTUL ACESTUI NU-  
MĂR: — Curier economic-legislativ

## IN THIS ISSUE

- The state visit of President  
Nicolae Ceaușescu and Com-  
rade Elena Ceaușescu in Great  
Britain
  - An outstanding event in the  
development of Romanian-  
British cooperation (Dinu  
Dragomirescu) 1
  - Manifestations of the highest  
esteem and respect for Pre-  
sident Nicolae Ceaușescu, for  
the achievements of Socialist  
Romania 3
  - An expression of the inter-  
dependence of development  
and welfare. The growth of  
trade in step with the growth  
in the population's purchasing  
power (D. Patriche, G. Stănci-  
ulescu) 4
  - The fixing and accounting of  
costs under self-administration  
(Traian Duția) 10
- Theoretical and practical as-  
pects of perfecting the econo-  
mic mechanism in Soviet lite-  
rature (I) (Prof. Dr. Eugen  
Prahoveanu) 18
- Promoting peaceful coexist-  
ence — a constant aim of the  
foreign policy of Socialist  
Romania (Dr. N. S. Stănescu) 20
- Disarmament — a vital condi-  
tion of economic development  
and the elimination of gaps  
(Nicolae Chilie) 23
- Science and technology for de-  
velopment. Preparatory Euro-  
pean meeting in Bucharest.  
Active, constructive positions  
of Socialist Romania (Bogdan  
Baltazar) 26
- The economy of socialist coun-  
tries members of the CMEA.  
Sustained development, con-  
tinuous modernisation of the  
structure of industry (R. Cre-  
țoiu) 28

## DANS LE NUMERO

- La visite d'Etat du président  
Nicolae Ceaușescu et de la ca-  
marade Elena Ceaușescu en  
Grande Bretagne
  - Un événement remarquable  
dans l'évolution des relations  
de collaboration roumano-bri-  
tanniques (Dinu Dragomi-  
rescu) 1
  - Manifestations de la plus  
haute estime et considération  
envers le président Nicolae  
Ceaușescu, envers les réalisa-  
tions de la Roumanie socialiste 3
  - Expressions de l'interdépen-  
dance entre le développement  
et le bien-être. Le dévelop-  
pement du commerce aux taux  
d'accroissement du pouvoir  
d'achat de la population (D.  
Patriche, G. Stănculescu) 4
  - Normes et comptes des coûts  
en régime d'autogestion (Traian  
Duția) 10
- Aspects théoriques et pratiques  
du perfectionnement du méca-  
nisme économique dans la lit-  
térature soviétique (prof. dr. E.  
Prahoveanu) 18
- La promotion de la coexistence  
pacifique — objectif constant  
de la politique étrangère de  
la Roumanie socialiste (dr.  
N.S. Stănescu) 20
- Le désarmement — condition  
vitale du développement éco-  
nomique et de la liquidation  
des décalages (Nicolae Chilie) 23
- La science et la technologie  
pour le développement. La re-  
union préparatoire de Buca-  
rest. Positions actives, con-  
structives de la Roumanie  
socialiste (Bogdan Baltazar) 26
- L'économie des pays socialis-  
tes membres du C.A.E.M.  
Développement soutenu, mo-  
dernisation continue de la  
structure de l'industrie (R.  
Crețoiu) 28

## ИЗ СОДЕРЖАНИЯ

- Государственный визит пред-  
седателя Николае Чаушеску и  
товарища Елена Чаушеску в Вели-  
кобританию
  - Выдающееся событие в эволю-  
ции румыно-английских отноше-  
ний сотрудничества (Дину Драгони-  
реску) 1
  - Проявления высокого уважения  
и почтения по отношению к пред-  
седателю Николае Чаушеску, по от-  
ношению к достижениям социалис-  
тической Румынии 3
  - Выражение взаимозависимости  
развитие - благосостояние. Разви-  
тие торговли в одном темпе с увели-  
чением покупательной способности  
населения (Д. Патриче, Г. Стăнчу-  
леску) 4
  - Нормирование и учет издержек  
в условиях самоуправления (Траян  
Дутия) 10
- Теоретические и практические  
аспекты совершенствования эконо-  
мического механизма, отраженные  
в советской литературе (I) (проф.  
др. Буджен Праховану) 18
- Утверждение мирного сосущест-  
вовании - постоянный объектив  
внешней политики социалистиче-  
ской Румынии (др. Н. С. Стăнеску) 20
- Разоружение, жизненное усло-  
вие экономического развития и  
ликвидации разрывов (Николае  
Киле) 23
- Наука и технология служат  
развитию. Европейский подгото-  
вительный форум в Бухаресте. Ак-  
тивная, конструктивная позиция  
социалистической Румынии (Богдан  
Балтазар) 26
- Экономика социалистических  
стран-членов С.Е.В. Непрерывное  
развитие и постоянная модерниза-  
ция структуры промышленности  
(Р. Крецою) 28

Redacția și administrația: Calea Dorobanților nr. 11—25, 71 131 București,  
telefon 12 13 69. Cont I.S.I.A.P. nr. 64.51.301.52 B.N.R.S.R. — filiala sect. 1  
București. Tiparul: Combinatul Poligrafic „Casa Științei“.



**INTREPRINDEREA MINIERĂ MOLDOVA NOUĂ** oferă diferiților beneficiari importante cantități de metale.

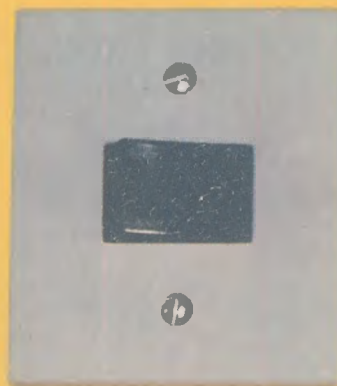
Mecanizarea, aproape în totalitate, a mării majorități a operațiilor din subteran, ca și a celor efectuate în carierele de la suprafață ; prepararea minereurilor cu ajutorul unor instalații automatizate, cu înalți indici de tehnicitate, care permit obținerea unor produse cu parametri calitativi superiori ; valorificarea superioară a resurselor proprii și punerea în valoare a zăcămintelor de substanțe minerale cu conținuturi sărace în cupru — iată doar o parte din căile prin care se asigură obținerea unor rezultate superioare.

Calificarea personalului muncitor — prin diferite forme de școlarizare — reprezintă una din preocupările centrale ale conducerii întreprinderii, contribuind, într-o mare măsură, la buna desfășurare a activității în toate compartimentele ei.

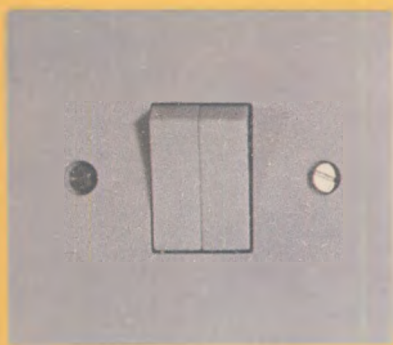
Un loc important îl ocupă, de asemenea, asigurarea unor condiții sociale din ce în ce mai bune pentru mineri, ca și pentru restul personalului muncitor al **INTREPRINDERII MINIERE MOLDOVA**

**iaei**

# ÎNTEPRINDEREA DE APARATAJ ELECTRIC DE INSTALAȚII - TITU

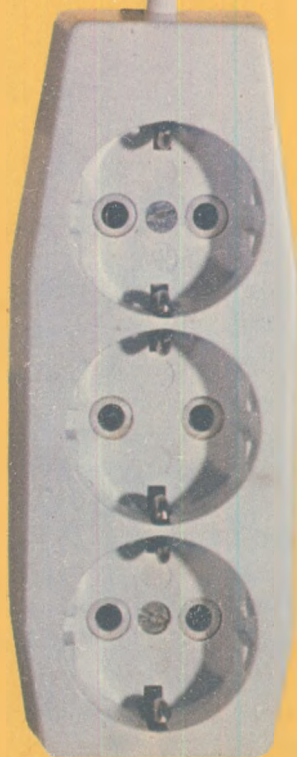


realizează o mare varietate de produse



Principalele grupe pe care le oferă sînt :

- Comutatoare cu came, care se înscriu în gama elementelor de automatizare (destinate să funcționeze la toate instalațiile electrice ale mașinilor-unelte, vehiculelor, motoarelor etc.), produse caracterizate printr-o mare rezistență la uzură mecanică și prin siguranță în exploatare
- Comutatoare cu stea-triunghi și inversoare de sens (realizate la comandă)
- Butoane de comandă destinate echipării panourilor de automatizare : ușoare, moderne, prezentate în multiple variante constructive
- Lămpi de semnalizare, cu caracteristici tehnice superioare. Din aceeași categorie mai fac parte lămpile cu transformator și lămpile cu pilpiire



I.A.E.I. - Titu, str. Gării nr. 79, tel. 926/1 53 02, jud. Dimbovița, mai realizează o serie de produse cu largă folosință în industria construcțiilor:

- Întrerupătoare și comutatoare pentru locuințe
- Prize simple și prize triple
- Siguranțe normale și siguranțe cu mare putere de rupere
- Cleme de racordare

Rezistență - durată de funcționare - regimuri variate de tensiune și curenți - iată principalele atribute ale tuturor produselor realizate de I.A.E.I. - TITU.

